

RAIFFEISEN BANKA A.D., Beograd

**Pojedinačni finansijski izveštaji
31. decembar 2021. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	2 - 3
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Bilans stanja	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7
Izveštaj o tokovima gotovine	8 - 9
Napomene uz finansijske izveštaje	10 - 172

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима Raiffeisen banke a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja Raiffeisen banke a.d., Beograd (u daljem tekstu: "Banka") koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine, pojedinačni bilans uspeha, pojedinačni izveštaj o ostalom rezultatu, pojedinačni pojedinačni izveštaj o promenama na kapitalu i pojedinačni izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2021. godine i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja..

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisi u odnosu na Banku u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Društvo je Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazalo kao jedan izveštaj i objavilo uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine su bili predmet revizije drugog revizora koji je dana 16. aprila 2021. godine izrazio mišljenje bez rezerve.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i fer prikazivanje ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Pri sastavljanju pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима Raiffeisen banke a.d., Beograd (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da pojedinačni finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomске odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastalih usled prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije i sadržaja pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u pojedinačnim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke internih kontrola koje smo identifikovali tokom revizije.

Beograd, 19. april 2022. godine

Jelena Čvorović

Jelena Čvorović
Ovlašćeni revizor
Deloitte d.o.o., Beograd

POJEDINAČNI BILANS USPEHA
od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

	2020			
	U hiljadama RSD	Napomena	2021	reklasifikovani
Prihodi od kamata	6, 3(c)	10.063.150	9.893.894	
Rashodi kamata	6, 3(c)	<u>(258.667)</u>	<u>(231.366)</u>	
Neto prihod po osnovu kamata			9.804.483	9.662.528
Prihodi od naknada i provizija	7, 3(d), (2i)	9.745.702	8.426.650	
Rashodi naknada i provizija	7, 3(d), 2(i)	<u>(2.697.816)</u>	<u>(2.347.790)</u>	
Neto prihod po osnovu naknada i provizija			7.047.886	6.078.860
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5, 3(e)	55.188	(90.341)	
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3(k)	(22.852)	462.512	
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	3(f)	957.913	(378.186)	
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorenih valutne klauzule	8, 3(b), 2(i)	<u>(800.406)</u>	<u>756.424</u>	
Neto prihod / (rashod) po osnovu umanjenja obezvređenja /(obezvređenja) finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9, 3(k)	<u>(572.464)</u>	<u>(1.683.843)</u>	
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	10	415.704	74.434	
Ostali poslovni prihodi	10	<u>95.826</u>	<u>78.073</u>	
Ukupan neto poslovni prihod			16.981.278	14.960.461
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11 20, 21, 3(w), 3(q), (r)	<u>(3.420.287)</u> <u>(1.251.669)</u>	<u>(3.217.916)</u> <u>(1.208.933)</u>	
Ostali amortizacije	12.1	235.675	233.459	
Ostali prihodi	12.2	<u>(4.724.706)</u>	<u>(4.586.684)</u>	
Dobitak pre oporezivanja			7.820.291	6.180.387
Porez na dobitak	13, 3(j)	<u>(963.211)</u>	<u>(651.039)</u>	
Dobitak nakon oporezivanja			6.857.080	5.529.348

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 19. april 2022. godine

Nenad Sibinović
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

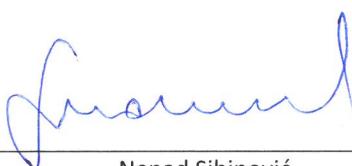
POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

U hiljadama RSD

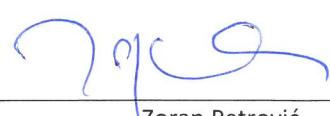
	2021	2020
Dobitak perioda	6.857.080	5.529.348
Ostali rezultat perioda		
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>		
Pozitivni / (negativni) efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	58.811	(58.929)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>		
Pozitivni/(negativni) efekti promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(489.525)	251.591
Dobici /gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	60.467	(13.975)
Dobitak /gubitak po osnovu poreza koji se koji se odnosi na ostali rezultat perioda	64.359	(35.642)
Ukupan pozitivan/negativan ostali rezultat perioda	(305.888)	143.045
Ukupan pozitivan rezultat perioda	6.551.192	5.672.393

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 19. april 2022. godine

Nenad Sibinović
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS STANJA
na dan 31. decembar 2021. godine

U hiljadama RSD	Napomena	31.12.2021.	31.12.2020.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14, 3(l)	90.618.192	86.432.095
Potraživanja po osnovu derivata	15, 3(k)	13.669	51.496
Hartije od vrednosti	16, 3(k), 3(p)	88.625.239	70.342.791
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 3(k), 3(o)	26.603.238	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	18, 3(k), 3(o)	216.672.440	186.914.250
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n), 4(c)	586.824	13.211
Investicije u zavisna društva	19	1.293.433	1.234.622
Nematerijalna imovina	21, 3(q)	951.433	831.133
Nekretnine, postrojenja i oprema	20, 3(i), 3(r)	5.940.649	6.095.587
Odložena poreska sredstva	22, 3(j)	453.601	414.675
Ostala sredstva	23	897.355	759.340
Ukupno aktiva		432.656.073	377.709.412
Pasiva			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	3(k)	9.220	2.014
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24, 3(t)	2.340.980	4.926.799
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25, 3(t)	366.617.048	303.752.087
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	58.837	498.508
Rezervisanja	26, 3(u)	2.351.202	2.143.270
Tekuće poreske obaveze	13, 3(j)	272.697	28.452
Ostale obaveze	27	2.534.543	2.794.696
Ukupno obaveze		374.184.527	314.145.826
Kapital			
Akcijski kapital	28, 3(x)	27.466.158	27.466.158
Dobitak	28, 3(x)	6.956.409	11.742.560
Rezerve	28, 3(x)	24.048.979	24.354.868
Ukupno kapital	28, 3(x)	58.471.546	63.563.586
Ukupno pasiva		432.656.073	377.709.412

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 19. april 2022. godine

Nenad Sibinović
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

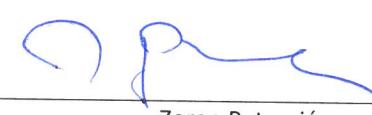
	Akcijski i ostali kapital	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	27.466.158	23.353.465	858.358	6.213.212	57.891.193
Dobitak tekuće godine	-	-	-	5.529.348	5.529.348
Ukupan pozitivani ostali rezultat perioda	-	-	143.045	-	143.045
Ukupan pozitivan rezultat perioda	-	-	143.045	5.529.348	5.672.393
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	-	-
Isplata dividendi	-	-	-	-	-
 Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	27.466.158	23.353.465	1.001.403	11.742.560	63.563.586
 Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	27.466.158	23.353.465	1.001.403	11.742.560	63.563.586
Dobitak tekuće godine	-	-	-	6.857.080	6.857.080
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-305.889	-	-305.889
Ukupan pozitivan rezultat perioda	-	-	-305.889	6.857.080	6.551.191
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	(11.643.231)	(11.643.231)
Isplata dividendi	-	-	-	(11.643.231)	(11.643.231)
 Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	27.466.158	23.353.465	695.514	6.956.409	58.471.546

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Beograd, 19. april 2022. godine

Nenad Sibinović
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

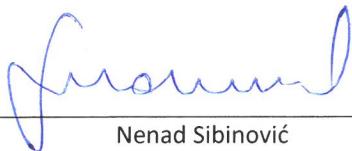
U hiljadama RSD	2021	2020
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	21.483.179	16.588.207
Prilivi od kamata	10.115.319	9.951.733
Prilivi od naknada	9.753.062	5.737.610
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	1.614.798	898.864
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(11.876.767)	(11.090.346)
Odlivi po osnovu kamata	(258.552)	(232.555)
Odlivi po osnovu naknada	(2.757.919)	(1.715.273)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.390.867)	(3.263.632)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(1.213.898)	(617.103)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.255.531)	(5.261.783)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	9.606.412	5.497.861
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	58.699.223	56.419.499
Smanjenje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su preddmet zaštite od rizika	-	138.861
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	58.692.017	56.017.055
Povećanje drugih finansijskih obaveza	7.206	-
Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	263.583
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(27.902.460)	(58.469.027)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenta	(18.726.057)	(42.171.284)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(8.163.119)	(16.281.241)
Povećanje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(573.613)	-
Smanjenje drugih finansijskih obaveza	-	(16.502)
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promeni fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(439.671)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	40.403.175	3.448.333
Plaćen porez na dobit	(693.629)	(794.954)
Isplaćene dividende	(11.061.069)	-
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	28.648.477	2.653.379

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
od 1. januara do 31. decembra 2020. godine (nastavak)

U hiljadama RSD	2021.	2020.
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	7.538.989	6.961.650
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	7.527.162	6.961.310
Prilivi od prodaje nematerijalnih imovina, nekretnina, postrojenja i opreme	11.827	340
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(17.090.029)	(8.219.655)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(15.867.463)	(6.987.170)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.222.566)	(1.232.485)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(9.551.040)	(1.258.005)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlici gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.027.391)	(1.657.383)
Odlici po osnovu uzetih kredita	(1.027.391)	(1.657.383)
Neto odlici gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.027.391)	(1.657.383)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	87.721.391	79.969.356
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(69.651.345)	(80.231.365)
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE	18.070.046	(262.009)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE (Napomena 14.2)	44.167.345	44.258.319
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	336.648	171.035
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (Napomena 14.2)	62.574.039	44.167.345

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 19. april 2022. godine

Nenad Sibinović
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

1. OSNOVNI PODACI O BANCI

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VF-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffaisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaj svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom ("veliko ovlašćenje").

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih regionalnih centara – Regionalni centar Beograd 1 (sa 11 filijala i 4 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom lokalnom filijalom, 6 filijala i 5 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 3 (sa 6 filijala i 2 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 4 (sa jednom regionalnom filijalom, jednom lokalnom filijalom, 7 filijala i 6 ekspozitura) Regionalni centar Sever (sa 2 lokalne filijale, 6 filijala i 2 ekspoziture), Regionalni centar Zapad (sa jednom regionalnom filijalom, 4 lokalne filijale, 4 filijale i 2 ekspoziture) i Regionalni centar Jug (sa 1 regionalnom filijalom, 1 lokalnom filijalom, 3 filijale, 5 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je imala 1.510 zaposlenih (31. decembar 2020. godine: 1.496 zaposlenih).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke za 2021. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI"). Ovi finansijski izveštaji su usklađeni i sa propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Konsolidovani finansijski izveštaji objavljaju se na internet stranici Banke, dostavljaju se Agenciji za privredne registre i javno su dostupni.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (Službeni glasnik Republike Srbije broj 101/2017, 38/2018 i 103/2018, 93/2020).

(b) Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrednosti:

- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat i
- finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara ("RSD"), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Svi finansijski podaci su iskazani u hiljadama dinara osim ako nije drugačije naznačeno.

(d) Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih prepostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i prepostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira prepostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i prepostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ukoliko se putem provere utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je došlo do promene u proceni, ukoliko promena u proceni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promene u proceni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promena u proceni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 3.1 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2021. godine:

• Reforma referentnih kamatnih stopa – Faza 2 - MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (Dopune)

U avgustu 2020. godine, IASB je objavio Reformu referentnih kamatnih stopa - Faza 2, Dopune MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16, završavajući svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmene pružaju privremene olakšice koje se bave efektima finansijskog izveštavanja kada se međubankarska ponuđena stopa (IBOR) zameni alternativnom gotovo bezrizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmene predviđaju praktičnu izuzetak kada se obračunavaju promene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentno kretanju tržišne kamatne stope. Takođe, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobađanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtev kada je RFR instrument određen za hedžing komponente rizika. Postoje i izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: obelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da razumeju efekat reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom entiteta. Kada je primena retrospektivna, entitet nije u obavezi da izmeni podatke iz ranijih perioda. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na pojedinačne finansijske izveštaje Banke.

• MSFI 16 Lizing - COVID-19 olakšice za zakupce (Dopuna)

Izmene je na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine, retrospektivno. Ranija primena je dozvoljena, uključujući i u finansijskim izveštajima koji još nisu odobreni za izdavanje na dan 28. maj 2020. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izmenio standard kako bi se pružila olakšica zakupcima od primene MSFI 16 uputstva za računovodstveno evidentiranje modifikacija ugovora o zakupu za olakšice koje se javljaju kao direktna posledica COVID-19 pandemije. Datom izmenom se obezbeđuje praktičan izuzetak za računovodstveni tretman u knjigama zakupca, prilikom prihvatanja bilo kakvih promena u zakupninama, koje su rezultat olakšica usled COVID-19 pandemije, tako što može da ih obuhvati na isti način kao i svaku promenu definisanu MSFI 16, ako promena nije bila modifikacija ugovora o zakupu, samo ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- Promene lizing plaćanja dovode do promene zakupnine koja je suštinski ista ili manja od zakupnine neposredno pre nastanka promene.
- Svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja su prvobitno dospela na dan ili pre 30. juna 2021.
- Nema suštinskih promena ostalih uslova zakupa.

Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na pojedinačne finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**
Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**
Dopune su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primena. Međutim, kao odgovor na pandemiju COVID-19, Odbor je odložio datum stupanja na snagu za jednu godinu, odnosno 1. januar 2023. godine, kako bi kompanijama dao više vremena da sprovedu sve promene klasifikacije koje proizilaze iz amandmana. Cilj izmena je promovisati doslednost u primeni zahteva pomažući kompanijama da utvrde da li je u izveštaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvesnim datumom dospeća potrebno klasifikovati kao kratkoročne ili dugoročne. Izmene i dopune utiču na prezentaciju obaveza u izveštaju o finansijskom položaju i ne menjaju postojeće zahteve oko merenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društva obelodanjuje o tim statkama. Takođe, izmene i dopune razjašnjavaju zahteve za klasifikacijom duga koji društvo može da podmiri izdavanjem vlastitih instrumenata kapitala.

U novembru 2021. godine, Odbor je izdao Nacrt dopuna standarda (Exposure Draft), koji pojašnjava tretman obaveza za koje je ugovorena ispunjenost kovenanti na datum nakon izveštajnog perioda. Konkretno, Odbor predlaže izmene MRS 1 uskog obima koje efektivno poništavaju izmene iz 2020. godine, a kojima se zahtevalo od entiteta da klasifikuju kao kratkoročne samo one obaveze koje podležu usaglašenosti sa kovenantama koje se moraju poštovati u narednih dvanaest meseci nakon izveštajnog datuma, u slučaju da na kraju izveštajnog perioda kovenante nisu ispunjene. Umesto toga, predlog zahteva je da se od entiteta očekuje da posebno prikažu sve dugoročne obaveze koje podležu usaglašenosti sa kovenantama koje treba da se ispoštuju u roku od dvanaest meseci nakon datuma izveštavanja. Nadalje, ako entitet ne bude obezbedi usklađenost sa kovenantama na kraju izveštajnog perioda, biće potrebna dodatna obelodanivanja. Predlozi Dopuna će stupiti na snagu za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine i biće potrebno da se primenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8, a ranija primena je dozvoljena. Odbor je takođe predložio da se shodno tome odloži datum stupanja na snagu dopuna iz 2020. godine, tako da se od entiteta neće očekivati da menjaju dosadašnju praksu pre nego što predložene izmene i dopune stupe na snagu. Ove izmene, uključujući predlog Nacrta dopuna standarda, još uvek nisu usvojeni od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Dopune)**
Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene MSFI uskog opsega na sledeći način:
 - **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune)** ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje bez menjanja računovodstvenih zahteva za poslovne kombinacije.
 - **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune)** zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Umesto toga, kompanija će prepoznati takav prihod od prodaje i povezane troškove u bilansu uspeha.
 - **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Dopune)** navodi koje troškove preduzeće uključuje u određivanje troškova ispunjavanja ugovora u cilju procene da li je ugovor štetan.
 - **Godišnja poboljšanja 2018-2020** dovode do manjih izmena u MSFI 1 Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primeri za MSFI 16 Lizing.Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- **MSFI 16 Lizing - COVID-19 olakšice za zakupce nakon 30. juna 2021. godine (Dopuna)**
Izmena se primenjuje na godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, uključujući i finansijske izveštaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, Odbor je izmenio uslove praktičnih izuzetaka od zahteva MSFI 16 koji zakupcima obezbeđuje oslobođanje od primene smernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o zakupu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posledica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primenjuju na olakšice za zakup za koje svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja prвобитно dospevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primenu praktičnog izuzetka. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja i MSFI Izveštaj iz prakse 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)**
Izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene daju smernice o primeni koncepta procene materijalnosti na obelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmene MRS 1 zamenuju zahtev za obelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtevom za obelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primeri su dodati u Izveštaj iz prakse kako bi pomogli u primeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procena o obelodanjivanju računovodstvenih politika. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- **MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procenama i greške: Definicija računovodstvenih procena (Dopune)**
Izmene stupaju na snagu za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu i primenjuju se na promene u računovodstvenim politikama i promene računovodstvenih procena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmenama se uvođi nova definicija računovodstvenih procena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su predmet nesigurnosti pri odmeravanju. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promene u računovodstvenim procenama i kako se one razlikuju od promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- MRS 12 Porez na dobit: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)**

Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U maju 2021. godine, Odbor je izdao dopune MRS 12, koji sužavaju obim izuzetka za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe. Prema izmenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primjenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe i imovine koja se povlači iz upotrebe) dovode do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

(g) Načelo stalnosti poslovanja ("going concern")

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom), koji podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti.

(h) Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke na dan 31. oktobar 2021. godine. Iznos neusaglašenih potraživanja iznosi RSD 38.858 hiljada, dok iznos neusaglašenih obaveza iznosi RSD 773 hiljada. Neusaglašeni iznosi potraživanja i obaveza ne utiču na iznose finansijskih izveštaja.

(i) Uporedne informacije

Uporedne informacije u pratećim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke za 2020. godinu.

U skladu sa instrukcijama Narodne banke Srbije, Banka je u 2021. godini izvršila reklasifikaciju prihoda i rashoda na kupovinu i prodaju deviza i efektivnu stranu valutu sa "Neto deviznih dobitaka/gubitaka i efekata valutne klauzule" na "Neto naknade i prihode od provizije". Banka je reklasifikovala i podatke za 2020. godinu, čiji su efekti predstavljeni u nastavku:

U 000 RSD	2020 pre reklasifikacije	Reklasifikacija	2020 nakon reklasifikacij
Prihodi od naknade i provizije	5,746,576	2,680,074	8,426,650
Rshodi od naknade i provizije	(1,765,830)	(581,960)	(2,347,790)
Neto prihodi od naknade i provizije	3,980,746	2,098,114	6,078,860
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorenih valutnih klauzula	2,764,197	(2,098,114)	666,083
Ukupno	6,744,943	-	6,744,943

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene kod sastavljanja računovodstvenih izveštaja za 2021. godinu navedene su dalje u tekstu.

(a) Pojedinačni finansijski izveštaji i konsolidacija

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji sledećih zavisnih pravnih lica:

Kompanija	<u>Učešće</u>
Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d., Beograd	100%
Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d., Beograd	100%
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	100%

U pojedinačnim finansijskim izveštajima navedene investicije se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat . Više informacija o ovoj proceni je obezbeđeno u Napomeni 19.

Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Konsolidovani finansijski izveštaji Banke predstavljaju sub-konsolidovne finansijske izveštaje, budući da matična kompanija Banke priprema konsolidovane finansijske izveštaje Grupe (Napomena 2.a).

U skladu sa članom 41 Zakona o računovodstvu, Banka je odlučila da izvrši spajanje pojedinačnog godišnjeg izveštaja o poslovanju i konsolidovanog izveštaja o poslovanju u jedan izveštaj. U skladu sa navedenim, Banka kao matično lice se odlučila da godišnji pojedinačni izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikaže kao jedan izveštaj, koji će sadržati informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Konsolidovani izveštaj o poslovanju podnosi se Agenciji za privredne registre, objavljen je na njihovom sajtu i javno je dostupan.

(b) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, na način utvrđen propisima Narodne banke Srbije. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa, iskazane su u bilansu uspeha Banke kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Potencijalne obaveze Banke u stranoj valuti na dan bilansa, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Potraživanja i obaveze u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute, koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Banke, kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(b) Poslovne promene u stranoj valuti (nastavak)

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

Valuta	31.12.2021.	31.12.2020.
CHF	113,6388	108,4388
USD	103,9262	95,6637
EUR	117,5821	117,5802

(c) Prihodi i rashodi kamata

(i) Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stope predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili
- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Pri obračunu efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, izuzev za kupljena ili odobrena kreditno-obezvređena finansijska sredstva, Banka pri proceni budućih novčanih tokova uzima u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i ECL. Za kupljena ili odobrena kreditno-obezvređena finansijska sredstva, kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa se obračunava uz uzimanje u obzir očekivanih novčanih tokova, uključujući ECL.

Pri obračunu efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir transakcioni troškovi i sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

(i) Efektivna kamatna stopa (nastavak)

Naknade koje se uključuju u obračun efektivne kamatne stope obuhvataju:

- Naknade za odobrenja primljene od strane Banke pri emitovanju ili sticanju finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju plaćanja za procenu finansijskog stanja dužnika, procenu i registrovanje garancija, kolateralu i drugih sredstava obezbeđenja, pregovaranje o uslovima instrumenata, pripremu i procesiranje dokumenata i zatvaranje transakcije. Ove naknade su integralni deo procesa odobrenja finansijskog instrumenta;
- Naknada primljena od strane Banke za preuzetu obavezu za nepovučeni kredit, kada preuzeta obaveza za nepovučeni kredit nije vrednovana po FVTPL i postoji mogućnost da će Banka ući u specifičan kreditni aranžman. Ove naknade predstavljaju kompenzaciju za kontinuirano angažovanje u procesu akvizicije finansijskog instrumenta. Ako preuzeta obaveza za nepovučeni kredit istekne, a Banka nije odobrila kredit, ova naknada se priznaje kao prihod po osnovu isteka preuzete obaveze komitovanja;
- Naknade odobrenja plaćene pri emitovanju finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti. Ove naknade su integralni deo procesa kreiranja ili kontinuiranog angažovanja u vezi sa finansijskom obavezom. Banka razlikuje naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope za finansijsku obavezu od troškova odobrenja i transakcionih troškova koji se odnose na pravo pružanja usluga, poput usluga upravljanja investicijama.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

Sve naknade koje se uključene u obračun efektivne kamatne stope se priznaju u bilansu uspeha uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope, izuzev kod finansijskih instrumenata koji nemaju predefinisan anuitetni plan, kao što su okvirne linije, kreditne kartice i overdraft, gde se za priznavanje prihoda od naknada koje čine deo efektivne kamatne stope koristi proporcionalni metod.

Naknade koje nisu deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i priznaju se u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- Naknade za servisiranje kredita;
- Naknada za preuzetu obavezu za nepovučeni deo kredita primljena od strane Banke, kada se pruzeta obaveza za nepovučeni kredit vrednuje po FVTPL, i mala je verovatnoća da će Banka ući u specifičan kreditni aranžman;
- Naknade za sindicirane kredite, primljene od strane Banke koja organizuje kreditiranje, i ne zadržava ni deo kreditnog posla za sebe (ili zadržava deo po istoj efektivnoj kamatnoj stopi za uporedive rizike kao i drugi učesnici).

(ii) Amortizovana vrednost i bruto knjigovodstvena vrednost

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja iznos po kome je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza vrednovana u trenutku inicijalnog priznavanja umanjena za otplate glavnice i uvećana ili umanjena za kumulativnu amortizaciju, obračunatu korišćenjem efektivne kamatne stope, razlike između inicijalnog iznosa i iznosa na dospeću i, za finansijska sredstva, korigovana za očekivani kreditni gubitak (ili obezvredjenje nastalo u periodu pre 1. januara 2018. godine).

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva je amortizovana vrednost finansijskog sredstva pre umanjenja za očekivani kreditni gubitak.

(iii) Obračun prihoda i rahoda kamata

Efektivna kamatna stopa za finansijska sredstva i obaveze se obračunava pri inicijalnom priznavanju finansijskog sredstva ili obaveze. Pri kalkulaciji prihoda i rashoda kamata, efektivna kamatna stopa se primenjuje na bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva (ukoliko sredstvo nije kreditno-obezvredeno) ili amortizovanu vrednost obaveza. Efektivna kamatna stopa se revidira i po osnovu promene fer vrednosti hedža na datum kada počinje amortizacija promene fer vrednosti hedža.

Za finansijska sredstva koja su postala kreditno-obezvredena nakon inicijalnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Ukoliko finansijsko sredstvo nije više kreditno-obezvredeno, obračun prihoda od kamate se ponovo vrši na bruto bazi tj. kamata se obračunava primenom efektivna kamatna stopa na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

Za finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredena u trenutku inicijalnog priznavanja, prihod od kamate se obračunava primenom kreditno-prilagođene kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Obračun prihoda od kamate se ne vraća na bruto osnovicu ni kada se kreditni rizik sredstva poboljša.

Detaljno objašnjenje kada se finansijsko sredstvo smatra kreditno-obezvredenim je dato u okviru napomene 3 (k) (viii).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(iv) Prezentacija

Prihod od kamata obračunat primenom metode efektivne kamatne stope, prikazan u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuje:

- Kamatu na finansijska sredstva i obaveze koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- Kamatu na dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat;
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčanih tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu fer vrednosti rizika promene kamatnih stopa.

(iv) Prezentacija (nastavak)

Rashodi kamata obračunat primenom metode efektivne kamatne stope, prikazan u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuju:

- Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčanih tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata.

Prihodi i rashodi kamata po osnovu finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovini se javljaju u ograničenim i izolovanim slučajevima, pa se prikazuju zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza namenjenih trgovaju u okviru neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata.

Prihodi i rashodi od kamata na ostala finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha se prikazuju u okviru neto prihoda od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamate uz primenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u stranoj valuti i u dinarima, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

(e) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovaju

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovaju uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namenjenih trgovaju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(f) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu efekata promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika.

(g) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(h) Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kada se ustanovi pravo Banke da primi dividendu.

Prihod od dividendi se iskazuje u okviru pozicije Ostali poslovni prihodi.

(i) Lizing

Na datum početka ugovora, Banka procenjuje da li ugovor predstavlja lizing ili sadrži lizing. Ugovor je lizing ili sadrži lizing, ukoliko se ugovorom prenosi pravo kontrole korišćenja konkretnog sredstva za određeni period vremena u zamenu za naknadu.

(i) Banka kao korisnik lizinga

Banka primenjuje jedan model priznavanja i vrednovanja za sve lizing transakcije, izuzev za kretkoročni lizing i lizing sredstava male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga i pravo korišćenja sredstva.

Pravo korišćenja sredstva

Banka priznaje pravo korišćenja sredstva na datum početka lizinga (tj. datum kada je odnosno sredstvo raspoloživo za korišćenje). Pravo korišćenja sredstva se inicijalno vrednuje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje iznos priznate obaveze po osnovu lizinga, inicijalne direktnе troškove, plaćanja na datum ili pre datuma početka lizinga, procenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja u prvobitno stanje, umanjeno za primljene podsticaje.

Naknadno vrednovanje prava korišćenja vrši se korišćenjem modela nabavne vrednosti, pri čemu se pravo korišćenja sredstva iskazuje u visini nabavene vrednosti umenjenje za amortizaciju i obezvredjenje, korigovano za efekte ponovnog vrednovanja obaveze po osnovu lizinga.

Pravo korišćenja sredstva se amortizuje pravolinijski tokom lizing perioda.

Pravo korišćenja sredstva je iskazano u okviru napomene 20 na bilansnoj poziciji Nekretnine, postrojenja i oprema.

Obezvredjenje prava korišćenja sredstvase vrši u skladu sa računovodstvenom politikom obelodanjenom u Napomeni 3(s) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Lizing (nastavak)

Obaveze po osnovu lizinga

Na datum početka lizinga, Banka priznaje obaveze po osnovu liizinga koje se vrednuju u visini neto sadašnje vrednosti budućih lizing plaćanja tokom lizing perioda. Lizing plaćanja uključuju fiksna plaćanja (umanjena za podsticaje), varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope i očekivanu garantovanu rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja uključuju i cenu korišćenja opcije otkupa, ukoliko postoji razumna verovatnoća da će ova opcija biti korišćena, kao i penale za prevremeni raskid ugovora, ukoliko je lizing period određen na bazi prepostavke da će ugovor biti prevremenno raskiut. Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope se priznaju kao troškovi u periodu kada su se desile okolnosti koje su uslovile takva plaćanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze po osnovu lizinga se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope.

Obaveze po osnovu lizinga su obelodanjene u okviru pozicije Ostale obaveze u Bilansu stanja (Napomena 27). Plaćanja za kratkoročne zakupe kao i zakupe male vrednosti su priznate kao rashod u periodu u kojem se događaj ili uslov koji pokreće ta plaćanja dešavaju i koji su uključeni u liniju Ostali rashodi u Bilansu uspeha. Troškovi iznajmljivanja na kratak rok ili zakup male vrednosti predstavljeni su u Napomeni 12.2

(ii) Banka kao davalac lizinga

Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na korisnika lizinga. Prihodi od zakupa koji proističu iz ugovora o operativnom lizingu se priznaju u okviru Ostalih operativnih prihoda u bilansu uspeha ravnomerno pravolinijski, tokom perioda trajanja lizinga.

(j) Porezi i doprinosi

(i) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Shodno važećim zakonskim propisima, obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Prilikom obračuna poreza na dobit za 2021. godinu primenjena je stopa poreza na dobit od 15% (2020.: 15%).

Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu, se utvrđuje usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha. Za utvrđivanje oporezive dobiti Banka je izvršila usklađivanje rashoda i prihoda, koji su prikazani u bilansu uspeha, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

(ii) Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez obračunava se korišćenjem metoda utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike nastale iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka ponovno procenjuje priznata odložena poreska sredstva i umanjuje ih za iznos za koji ne postoji verovatna oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu umanjiti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

j) Porezi i doprinosi (nastavak)

(ii) Odloženi porez na dobitak (nastavak)

Na kraju svakog izveštajnog perioda, Banka ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva i priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivni dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati odnosno obaveza izmiriti. Na dan 31. decembra 2021. godine, odložena poreska sredstva i obaveze obračunati su po stopi od 15% (31. decembar 2020. godine: 15%). Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentira direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(iii) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda.

(k) Finansijski instrumenti

(i) Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po fer vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

(ii) Klasifikacija

MSFI 9 sadrži novu klasifikaciju i pristup vrednovanju finansijskih sredstava koji reflektuje poslovni model za upravljanje sredstvima i karakteristike tokova gotovine finansijskih sredstava.

Banke finansijska sredstva klasificuje u sledeće tri kategorije:

- Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AAC),
- Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) i

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) Banka priznaje kredite (Napomena 17 i 18) i hartije od vrednosti (Napomena 16) kao finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Krediti i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i koje Banka ne namerava da proda u kratkom roku. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti odnose se na državne obveznice.

Banka takođe priznaje hartije od vrednosti kao finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) i finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) (Napomena 16).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Klasifikacija sredstava i obaveza je predstavljena na sledeći način:

Aktiva	Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze koja se vrednuju po FVtPL	Nefinansijska sredstva i obaveze	Kapital	Ukupno na dan 31.12.2021.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	90.618.192							90.618.192
Potraživanja po osnovu derivata		13.669						13.669
Hartije od vrednosti	28.184.454	3.480.028	56.960.756					88.625.239
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	26.603.238							26.603.238
Krediti i potraživanja od komitenata	216.672.440							216.672.440
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		586.824						586.824
Investicije u zavisna društva			1.293.433					1.293.433
Nematerijalna imovina						951.433		951.433
Nekretnine, postrojenja i oprema						5.940.649		5.940.649
Odložena poreska sredstva						453.601		453.601
Ostala sredstva	360.971					536.384		897.355
Ukupno aktiva	362.439.295	4.080.521	58.254.189	-	-	7.882.068	-	432.656.073

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Pasiva	Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze koja se vrednuju po FVtPL	Nefinansijska sredstva i obaveze	Kapital	Ukupno na dan 31.12.2021.
Obaveze								
Obaveze po osnovu derivata				9.220				9.220
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci			2.340.980					2.340.980
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima			366.617.048					366.617.048
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika				58.837				58.837
Rezervisanja					2.351.202			2.351.202
Tekuće poreske obaveze					272.697			272.697
Ostale obaveze			458.021		2.076.522			2.534.543
Ukupno obaveze	-	-	369.416.049	68.057	4.700.421	-	-	374.184.527
Kapital								
Akciski kapital						27.466.158		27.466.158
Dobitak						6.956.409		6.956.409
Rezerve						24.048.979		24.048.979
Ukupno kapital	-	-	-	-	-	58.471.546	-	58.471.546
Ukupno pasiva	-	-	-	369.416.049	68.057	4.700.421	58.471.546	432.656.073

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

<u>U hiljadama RSD</u>	Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze koja se vrednuju po FVtPL	Nefinansijska sredstva i obaveze	Kapital	Ukupno na dan 31.12.2020.
Aktiva								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,432,095							86,432,095
Potraživanja po osnov derivata		51,496						51,496
Hartije od vrednosti	19,846,874	597,659	49,898,260					70,342,791
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24,620,212							24,620,212
Krediti i potraživanja od komitenata	186,914,250							186,914,250
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		13,211						13,211
Investicije u zavisna društva			1,234,622					1,234,622
Nematerijalna imovina						831,133		831,133
Nekretnine, postojenja i oprema						6,095,587		6,095,587
Odložena poreska sredstva						414,675		414,675
Ostala sredstva	305,453					453,887		759,340
Ukupna aktiva	318,118,883	662,366	51,132,882			7,795,282		377,709,412

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

<u>U hiljadama RSD</u>	Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze koja se vrednuju po FVtPL	Nefinansijska sredstva i obaveze	Kapital	<u>Ukupno na dan 31.12.2020.</u>
Pasiva								
Obaveze po osnovu derivata					2,014			2,014
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci				4,926,799				4,926,799
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima				303,752,087				303,752,087
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika					498,508			498,508
Rezervisanja					2,143,270			2,143,270
Tekuće poreske obaveze					28,452			28,452
Ostale obaveze				505,034		2,289,662		2,794,696
Ukupne obaveze	-	-	-	309,183,920	500,522	4,461,384	-	314,145,826
Akcijski kapital						27,466,158		27,466,158
Dobitak						11,742,560		11,742,560
Rezerve						24,354,868		24,354,868

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.

Ukupno kapital	-	-	-	-	-	-	63,563,586	63,563,586
Ukupno pasiva	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>309,183,920</u>	<u>500,522</u>	<u>4,461,384</u>	<u>63,563,586</u>	<u>377,709,412</u>

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

- (k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*
 (ii) *Klasifikacija (nastavak)*

Dobici i gubici, realizovani i nerealizovani, po finansijskim instrumentima su prikazani u tabeli ispod:

U hiljadama RSD	Neto dobici/(gubici)	Neto dobici/(gubici)
	2021	2020
Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11,881,047	11,475,228
Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	65,655	12,898
Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	1,074,656	1,075,219
Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(258,667)	(231,366)
Finansijske obaveze koje se vrednuju po FVtPL	-	-

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ako su ispunjena oba sledeća uslova i sredstva nisu označena kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je naplata ugovorenih tokova gotovine;
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume tokova gotovine koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnicu.

Cilj poslovnog modela može biti držanje finansijskih sredstava u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova, čak i kad se dese, ili se očekuju neke prodaje finansijskih sredstava. MSFI 9 daje sledeće primere prodaje koje mogu biti konzistentne sa poslovnim modelom "držanje radi naplate":

- Prodaja usled povećanja kreditnog rizika finansijskog sredstva;
- Prodaje su retke (čak i ako su značajne), ili su beznačajne pojedinačno i u sumi (čak i ako su česte);
- Prodaja se sprovodi blizu roka dospeća finansijskog sredstva i priliv od prodaje približno odgovara naplati preostalih ugovorenih tokova gotovine.

Ukoliko Banka proda više od 10% portofolia (knjigovodstvene vrednosti) tokom trogodišnjeg perioda smatra, to se smatra "više nego retkim", osim ako su te prodaje nematerijalne same po sebi.

"Blizu dospeća" se tumači slično kao u slučaju uputsva definisanih MRS 39 u pogledu prodaje finansijskih sredstava koja se drže do dospeća. Dospeće kraće od 3 meseca se može posmatrati kao „blizu dospeća“.

Finansijsko sredstvo se klasificuje kao FVOCl, ako pripada poslovnom modeli čiji ciljevi su i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaja finansijskih sredstava; i ugovoreni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume, pri čemu se tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice.

Pri inicijalnom priznavanju vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja, Banka može neopozivo izabrati opciju da naknadne promene u fer vrednosti prikazuje u ostalom rezultatu. Ovaj izbor se sprovodi za svaku pojedinačnu investiciju posebno i suštinski se primenjuje na strategijska ulaganja koja se ne konsoliduju metodom pune konsolidacije.

Sva druga finansijska sredstva – t.j. finansijska sredstva koja ne ispunjavaju kriterijume klasifikacije koja podrazumevaju naknadno vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCl se klasificuju kao finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje promene fer vrednosti u bilansu uspeha. Dodatno, Banka ima opciju da prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva nepozivo opredeli to finansijsko sredstvo kao FVTPL, ako to eliminiše ili značajno umanjuje nekonistentnost prilikom vrednovanja i priznavanja – t.j. "računovodstveno neslaganje" – koje bi u suprotnom nastalo usled vrednovanja sredstava i obaveza, odnosno priznavanje dobitaka i gubitaka, na drugoj osnovi.

Finansijsko sredstvo će se klasifikovati u jednu od napred navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju.

Identifikovanje poslovnog modela

Banka poslovni model utvrđuje na nivou grupe finansijskih sredstava, budući da ovakav pristup najbolje odražava način upravljanja finansijskim sredstvima i način informisanja ključnog rukovodstva Banke.

Sledeći se razmatra kao dokaz kada se određuje koji poslovni model je relevantan:

- Kako se ocenjuju performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog modela) i kako se izveštava ključno rukovodstvo;
- Rizici koji utiču na performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog poslovnog modela) i način na koji se upravlja ovim rizicima;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

- Kako se nagrađuju menadžeri – npr. da li se nadoknade određuju na bazi fer vrednosti sredstava kojima se upravlja ili na bazi naplate ugovornih tokova gotovine;
- Učestalost, vrednost i vreme prodaje finansijskih instrumenata u prethodnom periodu, razlozi za takvu prodaju i očekivanja Banke o prodaji u budućnosti i
- Da li su prodajna aktivnost i prikupljanje ugovornih tokova gotovine regularni ili incidentalni za poslovni model (“hold-to-collect” vs “hold and sell” poslovni model).

Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona kojima se upravlja i čije performance se vrednuju po fer vrednosti, se vrednuju kao FVTPL.

Analize karakteristika ugovorenih tokova gotovine

Kada Banka odredi da je poslovni model za određeni portfolio držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih tokova gotovine (ili i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaje finansijskih sredstava), potrebno je proceniti da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume koji predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice. Za ovu svrhu, glavnica je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja. Kamata je definisana kao naknada za vremensku komponentu vrednosti novca i za kreditni rizik za preostali deo glavnice tokom određenog perioda vremena, druge osnovne rizike i troškove u vezi za kreditiranjem, kao i profitnu margin. Ova analiza se sprovedi na nivou pojedinačnog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva.

Prilikom analize da li se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate, Banka razmatra ugovorne uslove instrumenata. Ovakva analiza podrazumeva ocenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorne uslove koji mogu da promene vreme ili iznos ugovorenog novčanog toka, koji uslovjavaju kršenje uslova da se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate. Banka razmatra:

- Budući događaji koji menjaju iznos i vreme novčanih tokova;
- „Leverage“;
- Prevremene otplate, produženje roka instrumenta,
- Da li je naplata potraživanja je uslovljena specifičnim sredstvima ili tokovima gotovine (npr. tzv. „non-recourse“ krediti);
- Klauzule koje modifikuju vremensku vrednost novca (npr. periodično resetovanje kamatne stope);
- Ugovorne klauzule koje vezuju vrednost instrumenta za određenu varijablu (u nastavku: „contractually linked“ instrumenti).

„Non-recourse“ krediti – U nekim slučajevima, krediti plasirani od strane Banke koji su obezbeđeni kolateralom dužnika limitiraju pravo Banke na novčani tok koji proističe iz kolateralata koji služi kao obezbeđenje. Banka koristi procenu pri oceni da li ovi krediti zadovoljavaju SPPI test. Pri ovoj proceni, Banka razmatra sledeće informacije:

- Da li ugovorni uslovi precizno definišu iznos i rokove naplate kredita;
- Odnos fer vrednosti kolateralata i iznosa kolateralizovanog finansijskog sredstva;
- Mogućnost i nameru dužnika da izvrši ugovorena plaćanja, bez obzira na pad vrednosti kolateralata;
- Da li je dužnik regularno pravno lice ili pravno lice sa posebnom namenom (special-purpose entity);
- Izloženost Banke riziku gubitka sredstva u poređenju sa kreditom sa pravom na naplatu ukupnog potraživanja (full-recourse);
- Stepen do koga kolateral predstavlja ukupan ili značajan deo sredstava dužnika; i
- Da li će Banka imati koristi od povećanja vrednosti kolateralata.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

„*Contractually linked*“ instrumenti – Svaki od ovih instrumenata ima subordinirani rang koji određuje redosled kojim se novčani tokovi generisani od strane pool-a investicija raspoređuju na instrument. Takav instrument zadovoljava SPPI test samo ukoliko su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- Ugovorni uslovi instrumenta su takvi da daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test, bez potrebe da se analizira relevantni pool finansijskih instrumenata;
- Relevantni pool finansijskih instrumenata (i) sadrži jedan ili više instrumenata daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; i (ii) može sadržati instrumente, kao što su derivati, koji redukuje varijabilnost nočanih tokova instrumenata pod (i) i kombinovani novčani tokvi (instrumenata pod (i) i (ii)) daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; ili usaglašava novčane tokove „contractually linked“ instrumenta sa novčanim tokovima pool-a relevantnih instrumenata pod (i), koje proističu iz razlike da li je kamatna stopa fiksna ili varijuabilna ili valute ili roka za novčani tok; i
- Izloženost kreditnom riziku „contractually linked“ instrumenta je jednada ili manja nego izloženost kreditnom riziku relevantnog pool-a finansijskih instrumenata.

U 2018. godini, IASB je izdao izmenu MSFI 9 koji se odnosi na prevremene otplate sa negativnom naknadom. Negativna naknada nastaje kada ugovorni uslovi dopuštaju dužniku da isplati instrument pre njegove ugovorne dospelosti, ali iznos prevremene otplate može biti niži od preostalog iznosa glavnice i kamate. Da bi se kvalifikovao za merenje po amortizovanoj vrednosti, negativna nakanada mora biti “razumna kompenzacija za prevremeno raskidanje ugovora”. U suprotnom, finansijski instrumenti se vrednuju bavezno po FVTPL.

Modifikacija vremenske vrednosti novca i Benchmark test

Vremenska vrednost novca je element kamate koji se odnosi samo na protok vremena (MSFI 9.B4.1.9A) tj. ne uzima u obzir druge rizike (kreditni, likvidnost itd.) ili troškove (administrativni itd.) povezane sa držanjem finansijskog sredstva.

U nekim slučajevima, vremenska vrednost novca može biti modifikovana. To će biti slučaj, na primer, ako se kamatna stopa finansijskog sredstva periodično menja, ali učestalost promene se ne poklapa sa periodom kamatne stope. U ovom slučaju, Banka mora proveriti da li ugovoreni tokovi gotovine i dalje predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate tj. da modifikacija ne menja zančajno tokove gotovine u odnosu na tokove gotovine “perfektnog” referentnog instrumenta. Ova procena nije opcija predviđena računovodstvenim politikama i ne može biti izbegнутa zaključkom da će instrument, u odsustvu takvog vrednovanja, biti vrednovan po fer vrednosti. Za sledeće navedene glavne ugovorne karakteristike, koje mogu potencijalno modifikovati vremensku vrednost novca, primenjuje se benchmark test:

- Frekvencija resetovanja kamatne stope se ne poklapa sa periodom kamatne stope,
- “Lagging” indikator,
- “Smoothing” klauzula,
- Grejs period,
- Stopa prinosa sa sekundarnog tržišta.

(iii) Reklasifikacija

Finansijska sredstva se ne reklasifikuju nakon inicijalnog priznavanja, izuzev u periodaima nakon promene poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima od strane Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(iv) Modifikacija ugovornih uslova

Finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva modifikovani, Banka procenjuje da li su novčani tokovi od modifikovanog sredstva značajno različiti od inicijalno ugovorenih.

Banka je u svojim računovodstvenim politikama propisala skup kvalitativnih i kvantitativnih kriterijuma koje uzima u obzir pri modifikaciji finansijske imovine kako bi procenila da li je izmena značajna ili ne.

Za kvalitativne kriterijume Banka je definisala sledeće kriterijume kao one koji dovode do značajne promene finansijske imovine (kvalitativni kriterijumi za značajnu modifikaciju):

- promena valute ili/i
- uvodjenje klauzule koja bi prouzrokovala da finansijska sredstva ne zadovoljavaju SPPI test
- promena vrste instrumenta (npr konverzija kredita u obveznicu).

Kao kvantitativne kriterijume Banka je definisala sledeće kriterijume koji dovode do značajne promene finansijske imovine (kvantitativni kriterijumi značajne modifikacije):

- promena NPV-a iz novih novčanih tokova diskontovanih originalnim EKS-om u odnosu na NPV inicijalnih novčanih tokova je u apsolutnom iznosu jednaka ili veća od 10%; ili jednak ili veći od 100 TEUR; ili oboje (jednako ili veće od 10% i jednak ili veće od 100 TEUR)
 - - promena NPV-a iz novih novčanih tokova diskontovanih originalnim EKS-om u odnosu na NPV inicijalnih novčanih tokova je u apsolutnom iznosu jednak ili veći od TEUR 100 i
- promena NPV-a iz novih novčanih tokova diskontovanih originalnim EKS-om u odnosu na NPV inicijalnih novčanih tokova je u apsolutnom iznosu jednak ili veća od 10%

Ukoliko su novčani tokovi značajno različiti, onda se smatra da je ugovorno pravo na novčane tokove koji proističu iz originalnog finansijskog instrumenta isteklo. U tom slučaju, dolazi do prestanka priznavanja originalnog finansijskog sredstva (napomena 3 (k) (iii)), a novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrednosti uvećanoj za kvalifikovane transakcione troškove. Naknade primljene kao deo modifikacije ugovora se računovodstveno evidentiraju na sledeći način:

- Naknade koje su uzete u obzir pri utvrđivanju fer vrednosti novog sredstva i naknade koje predstavljaju nadoknadu kvalifikovanih transakcionih torškova se uključuju u inicijalno vredovanje sredstava; i
- Ostale naknade se evidentiraju u bilansu uspeha kao deo dobitaka ili gubitaka na prestanku priznavanja.

Ukoliko se novčani tok modifikuje kod dužnika koji je u finansijsim poteškoćama, onda je često cilj modifikacije maksimiranje naplate originalnog ugovorenog novčanog toka, a ne izdavanje novog finansijskog sredstva sa značajno različitim uslovima. Ukoliko Banka planira da modifikuje finansijsko sredstvo na način koji će rezultirati u oprostu dela duga, Banka prvo razmatra da li deo finansijskog sredstva treba da bude otpisan pre modifikacije. Ovaj pristup utiče na rezultat kvalitativne procene kriterijuma za modifikaciju i najčešće rezultira ishodom da kvantitativni kriterijumi za prestanak priznavanja nisu ispunjeni u ovakvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCI ne rezultira u prestansku priznavanja finansijskog sredstva, Banka rekalkuliše bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijska sredstva sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju bruto knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovanog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija vrši zbog finansijskih teškoća dužnika, onda se dobici ili gubici priznaju zajedno sa rashodima po osnovu obezvređenja. U ostalim slučajevima, ovi dobici ili gubici se priznaju kao prihod od kamate uz korišćenje metode efektivne kamatne stope.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(iv) Modifikacija ugovornih uslova (nastavak)

Finansijske obaveze

Banka prestaje sa priznavanjem finansijske obaveze kada su ugovorni uslovi modifikovani i novčani tokovi modifikovane obaveze se značajno razlikuju od inicijalno ugovorenih poredci sa originalnim novčanim tokovima (više od 10%). U ovom slučaju, nova finansijska obaveza, na bazi modifikovanih uslova, se priznaje po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti obaveze koja se isknjižava i plaćene nadoknade se priznaje u bilansu uspeha. Plaćena nadoknada uključuje preneto nefinansijsko sredstvo, ukoliko postoji, i procenjenu obavezu, uključujući novu modifikovanu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze ne rezultira u prestansku priznavanja finansijske obaveze, Banka rekalkuliše amortizovanu vrednost finansijske obaveze diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijske obaveze sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovane finansijske obaveze i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovane finansijske obaveze putem rekalkulacije efektivne kamatne stope instrumenta.

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo u slučajevima kada Banka ima pravni osnov za netiranje priznatih iznosa i kada namerava da plaćanje i naplatu sproveđe na neto bazi ili pak da zatvori sredstvo i izmiri obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ukoliko je to dozvoljeno određenim MSFI-a, ili pak za dobitke i gubitke koji proističu iz grupe sličnih transakcija, kao što je slučaj sa transakcijama sa finansijskim instrumentima namenjenim trgovaju.

(vi) Vrednovanje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja vrednost koja se dobija kada se inicijalna vrednost finansijskog sredstva ili obaveze umanji za otplatu glavnice i uveća, odnosno umanji za akumuliranu amortizaciju, obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između inicijalne vrednosti i nominalne vrednosti na dan dospeća, umanjen za obezvređenje.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(vii) Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije na datum transakcije. Fer vrednost obaveza odslikava rizik nemogućnosti izmirenja

Fer vrednost se određuju primenom kotiranih cena na aktivnom tržištu za određeni finansijski instrument na dan izveštavanja. Tržište se smatra aktivnim tržištem ukoliko transakcije sa sredstvima i obavezama imaju takvu frekvenciju i obim da omogućavaju informacije o cenama na kontinuiranoj osnovi.

Ukoliko tržište za određeni finansijski instrument nije aktivno, fer vrednost se utvrđuje na bazi dostupnih tržišnih informacija i modela vrednovanja koje Banka koristi. Cilj korišćenja modela vrednovanja je da se utvrdi cena po kojoj bi se redovna transakcija prodaje sredstva ili transfera obaveza sprovela između učesnika na tržištu na dan vrednovanja po trenutno važećim tržišnim uslovima. Tri najčešće korišćena modela vrednovanja su tržišni model, troškovni model i prihodni model. U nekim slučajevima može se koristiti samo jedan model vrednovanja, dok je u nekim slučajevima neophodno korišćenje više različitih modela vrednovanja. Ukoliko se za procenu fer vrednosti koristi više različitih modela vrednovanja, rezultati (tj. indikativni iznosi za fer vrednost) se ocenjuju uzimajući u obzir prihvatljivost raspona vrednosti dobijenih primenom tih modela. Fer vrednost se utvrđuje kao iznos u okviru dobijenog raspona koja na najbolji način odražava fer vrednost u datim uslovima. Inputi koji se koriste pri primene modela vrednovanja predstavljaju tržišna očekivanja i odražavaju kombinaciju rizika i prinosa koji su svojstveni određenom finansijskom instrumentu. Banka prilagođava modele vrednovanja i testira njihovu adekvatnost korišćenjem cena ostvarenih u tržišnim transakcijama za isti instrument ili pak na bazi drugih raspoloživih tržišnih informacija.

Najbolji indikator fer vrednosti finansijskog instrumenta kod inicijalnog priznavanja je cena koja proističe iz same transakcije tj. fer vrednost dobijene ili date naknade, izuzev u slučaju kada je fer vrednost instrumenta određena na bazi cena postignutih u drugim transakcijama na tržištu za isti taj instrument (tj. bez modifikovanja ili prilagođavanja) ili na bazi modela vrednovanja koji koriste isključivo tržišne podatke.

Banka priznaje transfer između različitih nivoa hijararhije fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda tokom koga se navedena promena desila.

(viii) Obezvređenje

Banka priznaje ispravku vrednosti za očekivane kreditne gubitke i rezervisanja za potencijalne obaveze (dalje u tekstu: ECL) za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijska sredstva koja su dužnički instrumenti;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita.

Ispravka vrednosti se ne priznaje po osnovu vlasničkih instrumenata.

U skladu sa MSFI 9, Banka primenjuje trostopeni model obezvređenja na osnovu promena kreditnog kvalitet u odnosu na inicijalno priznavanje. Ovaj model zahteva da se finansijski instrument koji nije obezvređen prilikom inicijalnog priznavanja klasifikuje u Nivo (dalje u tekstu: Stage) 1 i da mu se stalno prati kreditni rizik. Ako se identificuje značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijski instrument se premešta u Stage 2, ali se još ne smatra obezvređenim. Ako je finansijski instrument obezvređen, onda se premešta u Stage 3.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

12-mesečni ECL je deo ECL koji proističe iz događaja koji uslovjavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć u roku od 12 meseci nakon izveštajnog datuma. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat 12-mesečni ECL predstavljaju „Stage 1“ finansijske instrumente.

Life-time ECL je ECL koji rezultira iz događaja koji uslovjavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat life-time ECL, ali koji nisu kreditno-obezvređeni, predstavljaju „Stage 2“ finansijske instrumente.

Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 1 obračunavaju se u iznosu koji je jednak delu očekivanih životnih kreditnih gubitaka, koji se mogu rezultovati default-om u narednih 12 meseci. Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 2 ili 3 se obračunavaju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka tokom celog perioda trajanja finansijskog instrumenta, odnosno njegovog životnog veka. Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka potrebno je razmotriti informacije koje se odnose na budućnost. Kupljeni ili plasirani kreditno-obezvređeni finansijski instrumenti predstavljaju ona finansijska sredstva koja su kreditno-obezvređena prilikom inicijalanog priznavanja i njihov očekivani kreditni gubitak se uvek obračunava na bazi očekivanih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta (Stage 3).

Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak life-time ECL, izuzev kod sledećih instrumenata, kod kojih se koristi 12-mesečni ECL:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti za koje je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja.

Sa stanovišta praktične primene, u Banci se podrazumeva da za hartije od vrednosti koje imaju investicioni rejting ne treba da se procenjuje da li se kreditni rizik hartije od vrednosti značajno povećao. Za ove svrhe investicioni rejting je definisan od strane priznatih ehternih rejting agencija kao rejting u rasponu AAA–BBB (Standard's & Poor's, Fitch) i Aaa-Baa (Moody's). Ukoliko informacija od priznate eksterne rejting agencije nije raspoloživa, ekvivalenti interni rejtinzi mogu biti mapirani u eksterne rejtinge. Ovo mapiranje treba da pode od perspektive tržišnih učesnika, uzimajući u obzir sve uslove i okolnosti u vezi sa hartijom od vrednosti. U situacijama kada eksterni ili interni nije raspoloživ, može se koristiti verovatnoća default-a koja je ekvivalentna investicionom rejtingu, ukoliko je raspoloživa.

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanoj vrednosti i FVOCl predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih prepostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

- Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orientisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Za Banku kreditni rizik potiče od rizika finansijskog gubitka, ukoliko bilo koji od naših korisnika, klijenata ili ugovornih strana na tržištu ne ispunjava svoje ugovorne obaveze prema nama. Kreditni rizik proizlazi uglavnom od međubankarskih, komercijalnih i potrošačkih kredita i potraživanja, kao i kreditnih obaveza koje proizilaze iz takvih kreditnih aktivnosti, ali mogu takođe proizaći iz vanbilansnih obaveza kao što su finansijske garancije, akreditivi i akceptni nalozi.

Banka je takođe izložena drugim kreditnim rizicima koji proizlaze iz investicija u dužničke hartije od vrednosti i druge izloženosti koje proizlaze iz aktivnosti trgovanja ("trading exposures"), uključujući portfolio finansijske aktive namenjene trgovanju i derivate, kao i poravnanja sa tržišnim ugovornim stranama i revers repo ugovore.

Procena kreditne izloženosti za potrebe upravljanja rizicima je složena i zahteva korišćenje modela, jer se izloženost menja sa promenama tržišnih uslova, očekivanih tokova gotovine i protoka vremena. Procena kreditnog rizika za određeni portfolio podrazumeva dodatne procene u vezi s verovatnoćom neizvršenja obaveza, odnosnih stopa gubitaka i korelacije default-a drugih ugovornih strana. Banka meri kreditni rizik koristeći verovatnoću default-a (PD), izloženost (EAD) i gubitak po defaultu (LGD). Ovo je preovlađujući pristup koji se koristi u svrhu merenja očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9.

ECL je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka. Obračunavaju se na sledeći način:

- *Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezvredena na izveštajni datum:* kao sadašnja vrednost svih očekivanih manjih naplata tj. razlike između novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
Kada kreditni rizik po finansijskom instrumentu nije značajno povećao od prvobitnog priznavanja, Banka će odmeriti ispravku vrednosti tog finansijskog instrumenta u iznosu koji je jednak 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima. Ova sredstva su u Stage 1. Kada se kreditni rizik na finansijskom instrumentu znatno povećao od početnog priznavanja, Banka će odmeriti ispravku vrednosti u iznosu jednakom doživotnim očekivanim kreditnim gubicima. Ova sredstva su u Stage 2.;
- *Finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredena na izveštajni datum:* kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova;
- *Preuzete obaveze za nepovučene kredite:* kao sadašnja vrednost razlike između ugovorenih novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima ukoliko se nepovučeni kredit iskoristi i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- *Izdate finansijske garancije:* očekivana plaćanja u cilju namirenja korisnika garancije umanjena za iznos koji Banka očekuje da nadoknadi.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Restruktuirana finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva izmenjeni ili modifikovani ili je postojeće finansijsko sredstvo zamjenjeno sa novim usled finansijskih poteškoća dužnika, onda se vrši procena da li je potrebno isknjižiti postojeće finansijsko sredstvo, a ECL se obračunava na sledeći način:

- Ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda su očekivani novčani tokovi od modifikovanog finansijskog sredstva uključeni u kalkulaciju manjka novčanih tokova koji se očekuje od postojećeg finansijskog sredstva;
- Ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao finalni novčani tok od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku prestanka priznavanja tj. isknjižavanja. Ovaj iznos je uključen u kalkulaciju manjka novčanih tokova od postojećeg finansijskog sredstva, koji se diskontuju od očekivanog datuma prestavnika priznavanja do izveštajnog datuma uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

Kreditno-obezvredena finansijska sredstva

Na svaki izveštajni datum, Banka procenjuje da li su finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i dužnički instrumenti koji se vrednuju kao FVOCI kreditno-obezvredeni. Finansijsko sredstvo je kreditno-obezvredeno kada se desio jedan ili više događaja sa negativnim efektom na procenjene buduće tokove gotovine za određeno finansijsko sredstvo. Dokaz da je finansijsko sredstvo kreditno obezvredeno obuhvata raspoložive podatke o sledećim događajima:

- Znčajne finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- Kršenje ugovornih odredbi, kao na primer default ili kašnjenje u izmirenju obaveza;
- Banka dužniku, iz ekonomskim ili ugovornih razloga u vezi sa finansijskim teškoćama dužnika, menja kreditne uslove na način koji inače ne bi razmatrala;
- Postalo je očigledno da će dužnik bankrotirati ili biti reorganizovan na neki drugi način;
- Nestanak aktivnog tržišta za finansijsko sredstvo usled finansijskih teškoća;
- Kupovina ili izdavanje finansijskog sredstva uz visoki *discount*, što ukazuje na nastale kreditne gubitke.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da postoji značajno povećanje kreditnog rizika ako je ispunjen neki od sledećih kvantitativnih, kvalitativnih ili „back-stop“ kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Banka koristi kvantitativne kriterijume kao primarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Za kvantitativno određivanje nivoa rizika, Banka poredi „lifetime“ PD krivu na datum obračuna sa „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Za PD krivu na datum inicijalnog priznavanja formulišu se prepostavke o strukturi krive. S jedne strane, u slučaju visoko ocenjenih finansijskih instrumenata prepostavlja se da će se PD kriva vremenom degradirati. Sa druge strane, za nisko ocenjene finansijske instrumente prepostavlja se da će se PD kriva poboljšati tokom vremena. Stepen poboljšanja ili pogoršanja zavisiće od nivoa početnog kreditnog rejtinga.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika (nastavak)

S obzirom na različitu prirodu proizvoda retail i non retail klijenat, metod za procenu kreditnog rizika se malo razlikuje. Kod non retail klijenata, da bi se dve krive učinile uporedivim, obe se skaliraju na anualizovane PD-eve. Smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika sa relativnim povećanjem PD-a od 250%, iako taj iznos može biti manji zbog nekoliko ograničavajućih faktora kao što su preostalo vreme trajanja finansijskog instrumenta i tip portfolija proizvoda.

Za izlozenosti prema stanovništvu, preostali kumulativni PD se uporedjuje sa razlikom izmedju „lifetime“ PD krive na datum obračuna i „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika kada je ova razlika iznad određenog praga. Nivoi pragova se izračunavaju odvojeno za svaki portfolio koji je pokriven pojedinačnim PD modelima zasnovanim na rejtingu. Uobičajeno, smatra se da je do značajnog povećanja kreditnog rizika došlo ukoliko je relativno povećanje PD-a od 150% - 300% u zavisnosti od vrste portfolija.

Gore pomenuti pragovi predstavljaju „okidače“ za prelazak finansijskog instrumenta u Stage 2.

Kvalitativni kriterijumi

Banka koristi kvalitativne kriterijume kao sekundarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Prebacivanje u Stage 2 se odvija kada su ispunjeni kriterijumi navedeni u daljem tekstu.

Za države, banke, portfolija pravnih lica i projektnog finansiranja, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- Spoljni tržišni indikatori;
- Promene ugovornih uslova;
- Promene pristupa upravljanju;
- 30 dana kašnjenja;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju na kvartalnoj osnovi na nivou pojedinačnog ugovora za sve grupe portfolija pravnih lica.

Za portfolio fizičkih lica, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- „Forbearance“ mere;
- Default-ni status druge izlozenosti istog klijenta;
- Holistički pristup – primenljivo u slučajevima kada nove informacije koje se odnose na budućnost postaju dostupne za segment ili deo portfolija, a još uvek nisu obuhvaćene u sistem ocenjivanja. Nakon identifikovanja takvih slučajeva, procenjuje se portfolio sa očekivanim kreditnim gubicima za ceo život trajanja (kolektivna procena);

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju mesečno na nivou pojedinačnog ugovora za ceo portfolio fizičkih lica.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Definicija statusa neizmirenja obaveza („default“) i kreditno obezvredjenog sredstva

Banka definiše finansijski instrument kao instrument u statusu neizmirenja obaveza tj. default-u, koji je u potpunosti uskladen sa definicijom obezvredjenja, kada je ispunjen neki od sledećih kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Klijent je u docnji više od 90 dana u odnosu na ugovorene uslove plaćanja. Ova prepostavka nije osporiva, finansijsko sredstvo kod kojeg postoji docnja preko 90 dana biće svrstano u Stage 3.

Kvalitativni kriterijumi

Klijent neće biti u stanju da izmiri obaveze pravovremeno i/ili u celosti, što ukazuje na to da je klijent u značajnim finansijskim poteškoćama. Ovo su neki od pokazatelja:

- Klijent je u dugoročnom restrukturiranju;
- Klijent je preminuo;
- Klijent je nesolventan;
- Klijent ne poštaje finansijske uslove;
- Aktivno tržište za to finansijsko sredstvo je nestalo zbog finansijskih poteškoća;
- Ustupci su odobreni usled finansijskih poteškoća;
- Izgledno je da će klijent ući u stečaj;
- Finansijska sredstva se prodaju sa značajnim popustima („deep discount“) koji odražavaju nastale kreditne gubitke.

Gore navedeni kriterijumi primjenjeni su na sve finansijske instrumente koje poseduje Banka i uskladjeni su sa definicijom neizmirenja obaveza (default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizikom. Default definicija dosledno se primjenjuje na modeliranje verovatnoća default-a (PD), izloženosti po default-u (EAD) i gubitka po default-u (LGD) tokom obračuna očekivanih gubitaka Banke.

Smatra se da instrument više nije u statusu neizmirenja obaveza (tj. da je oporavljen) kada više ne ispunjava nijedan od osnovnih kriterijuma default-a u periodu od najmanje 3 mjeseca ili duže u slučaju restrukturiranja izazvanog finansijskim teškoćama. Period od 3 meseca određen je na osnovu analize koja razmatra verovatnoću da se finansijski instrument vrati u stanje statusa neizmirenja obaveza posle oporavka koristeći različite definicije oporavka.

Objašnjenje inputa, prepostavki i tehnika procene

Očekivani kreditni gubitak se meri bilo na 12 meseci ili za ceo životni vek u zavisnosti od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje ili da li se neko sredstvo smatra kreditno-bezvredenim. Ekonomski informacije o budućim događajima su takođe uključene u određivanje 12-mesečnog i life-time PD, EAD i LGD. Ove prepostavke variraju po tipu proizvoda. Očekivani kreditni gubici su diskontovani proizvod verovatnoće default-a (PD), gubitaka po default-u (LGD), izloženosti po default-u (EAD) i diskontnog faktora (D).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Verovatnoća default-a

Verovatnoća default-a predstavlja verovatnoću da dužnik neće ispuniti svoju finansijsku obavezu bilo u narednih 12 meseci ili tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. Uopšteno, verovatnoća defaulta tokom životnog veka finansijskog instrumenta se izračunava na osnovu regulatorne 12-mesečne verovatnoće default-a, iz koje se uklanja marga konzervativizma, kao polazne tačke. Nakon toga različite statističke metode koriste se za generisanje procene kako će se default profil razvijati od inicijalnog priznavanja pa tokom trajanja kredita ili portfolija kredita. Profil je zasnovan na istorijskim posmatranim podacima i parametarskim funkcijama.

Različiti modeli su korišćeni za procenu default profila kreditnih obaveza i mogu se grupisati u sledeće kategorije:

- Država i organi lokalne samouprave, osiguravajuća društva i „collective investement undertakings“ - profil se generiše primenom pristupa matrica tranzicije. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije - profil se generiše pomoću pristupa parametrijske regresije preživljavanja (Weibull). Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Stambeni i drugi krediti odobreni stanovništvu - profil se generiše koristeći parametrijsku regresiju preživljavanja u konkurentnim okvirima rizika. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću neizvršavanja koristeći satelitske modele.

U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu potpuno dostupni, vrši se grupisanje, uprosečavanje i benčmarking u cilju kreiranja inputa za kalkulaciju.

Gubitak usled statusa neizmirenja obaveza („Loss Given Default“ (dalje u tekstu: LGD))

LGD predstavlja očekivanje Banke o iznosu gubitka po izloženosti koja ima default status. LGD varira u zavisnosti od tipa proizvoda i klijenta. LGD se prikazuje kao procenat gubitka prema izloženosti u trenutku ulaska u default status. LGD se izračunava na 12-mesečnoj ili life-time bazi, gde dvanaestomesečni LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi u periodu od 12 meseci, dok life-time LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi tokom preostalog očekivanog životnog veka kredita.

Različiti modeli se koriste za procenu LGD i oni se mogu podeliti na sledeće kategorije:

- Država: LGD se dobija korišćenjem informacija i izvora sa tržišta. Izvori sa tržišta su eksterni podaci o gubicima koji su u vezi sa default-ima država (otpisi duga usled restrukturiranja i slično);
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije: LGD se generiše diskontovanjem tokova gotovine naplaćenih tokom workout procesa. Buduće informacije su inkorporirane u LGD korišćenjem Vasičekovog modela;
- Stambeni krediti i ostali proizvodi stanovništva: LGD se generiše tako što se isključuju periodi krize, kao i ostale marge konzervativizma iz regulatornog LGD modela. Buduće informacije se inkorporiraju korišćenjem različitih satelit modela;
- U limitiranih slučajevima, kada neki inputi nisu u potpunosti raspoloživi, alternativni modeli oporavka, referentne vrednosti i ekspertske vrednosti se mogu koristiti za obračun.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza (Exposure at Default ("EAD"))

EAD je zasnovan na iznosu koji Banka očekuje, u trenutku default-a, da će se dugovati u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta. Dvanaestomesečni i life-time EAD se utvrđuju na bazi očekivanog profila izmirenja obaveza, a variraju u zavisnosti od tipa proizvoda. Za proizvode sa amortizacionim planom otplate i jednokratnim otplatama, obračun se zasniva na ugovornim plaćanjima u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka. Gde je relevantno, prepostavke o prevremenoj otplati ili refinansiranju takođe treba uzeti u obzir prilikom kalkulacije.

Kod revolving prozvoda EAD je određen polazeći od trenutnog povučenog iznosa i dodavanjem faktora konverzije, koji odražava očekivano povlačenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neizmirenja obaveza. Regulatorne margine su isključene iz faktora konverzije. Parametri koji se koriste u regulatorne svrhe, kao što su LGD i faktor kreditne konverzije koji se koriste u obračunu rizikom ponderisane aktive, obračunavaju se uz korišćenje margine konzervativizma. Za potrebe MSFI 9, koriste se isti parametri, ali bez margine konzervativizma. U ograničenom broju slučajeva kada podaci nisu dostupni, referentne vrednosti se mogu koristit za obračun.

Diskontni faktor

Generalno, za bilansne izloženost koje nisu kreditno obrezvredjene na inicijalnom priznavanju tj. POCI, stopa korišćena za kalkulaciju očekivanog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njena aproksimacija.

Kalkulacija

Očekivani kreditni gubitak je proizvod PD, LGD i EAD parametara pomnožen verovatnoćom neulaska u status neizmirenja obaveza pre razmatranog perioda. Ovo je prikazano kao funkcija preživljavanja. Obračun praktično predstavlja sumirane buduće očekivane gubitke diskontovane na datum izveštavanja. Ovako izračunati očekivani gubici su ponderisani scenarijima orientisanih ka budućim događajima.

Različiti modeli se koriste za procenu Stage 3 ispravke vrednosti i isti mogu biti svrstani u dve različite grupe:

- Država, pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije, „collective investement undertakings“: Obračun ispravke vrednosti za Stage 3 se vrši od strane zaposlenih u Sektoru za upravljanje posebnim plasmanima i instrumentima obezbeđenja, koji diskontuju očekivani tok gotovine odgovarajućom efektivnom kamatnom stopom;
- Kreditiranje stanovništva: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše računajući statistički određen očekivani gubitak oslobođen od indirektnih troškova.

Sva finansijska sredstva koja su u kašnjenju više od 90 dana su u Stage 3 i ta prepostavka ne može biti pobijena.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Informacije o budućnosti

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika i kalkulacije očekivanog kreditnog gubitka podrazumevaju korišćenje informacija o budućnosti. Banka je izvršila istorijske analize i utvrdila ključne ekonomske varijable koje imaju uticaj na kreditni rizik i očekivani kreditni gubitak za svaki portfolio.

Ove ekonomske varijable i njihov uticaj na verovatnoću ulaska u status neizmirenja obaveza, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza se razlikuju po kategorijama. U ovom procesu je takođe korišćeno i ekspertsко mišljenje. Predviđanja ovih ekonomske varijabli („osnovni ekonomski scenario“) obezbeđuju se kvartalno od strane Raiffeisen Research-a (interno odeljenje), što obezbeđuje najbolji predviđeni pogled na ekonomske prilike za naredne tri godine. Za period nakon tri godine, da bi se projektovale ekonomske varijable za ostatak životnog veka proizvoda, korišćen je pristup srednje reversije – što znači da ekonomske varijable dugoročno teže prosečnoj stopi ili prosečnoj stopi rasta do zrelosti. Uticaj ovih ekonomske varijabli na verovatnoću ulaska u default status, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku ulaska u default status se utvrđuju koristeći statističku regresiju pomoću koje se dolazi do saznanja kakav su uticaj pomenute varijable imale istorijski na stope ulaska u default status i na komponente gubitka usled default statusa i izloženost u trenutku ulaska u default status.

Pored osnovnog ekonomskega scenarija, Raiffeisen Research obezbeđuje i najbolji i najgori mogući scenario, kao i ponderisani scenario - da bi se osiguralo da su sve nelinearnosti uhvaćene. Banka je utvrdila da tri scenarija odgovarajuće opisuju nelinearnosti.

Ponderisani scenario je utvrđen kombinacijom statističkih analiza i ekspertskega mišljenja, uzimajući u obzir čitav spektar mogućih ishoda koje svaki scenario opisuje. Verovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak se utvrđuje tako što se svaki scenario provodi kroz odgovarajući model za očekivani kreditni gubitak i na kraju pomnoži sa odgovarajućim ponderima iz samog scenario.

U osnovnom ekonomskom scenario, kao i u najboljem i najgorem mogucem scenario, metodologija je prilagođena usled pandemije COVID 19.

Kao i sa svakim ekonomskim predviđanjem, projekcije i verovatnoće događaja su podložne visokom stepenu inherentne nepouzdanosti i zbog toga se stvarni ishodi mogu značajno razlikovati od predviđenih. Banka smatra da ove prognoze predstavljaju njenu najbolju procenu svih mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetrije u okviru različitih portfolija koji postoje u Banci.

Post-model prilagodjavanja

„Post-model“ prilagodjavanja za očekivane procene ispravki vrednosti kreditnih gubitaka su prilagodjavanja koja se koriste u okolnostima kada postojeći ulazni podaci, prepostavke i tehnike modela ne obuhvataju sve relevantne faktore rizika. Pojava novih makroekonomskih, mikroekonomskih ili političkih događaja, zajedno sa očekivanim promenama parametara, modela ili podataka koji nisu inkorporirani u trenutne parametre, interne migracije ocena rizika ili informacije koje gledaju u budućnost primer su takvih okolnosti. Banke RBI Grupe koriste *post-model* prilagodjavanja za model ispravki vrednosti za očekivane kreditne gubitke samo kao privremeno rešenje. Sva materijalna prilagodjavanja su odobrena od Group Risk Committee-a.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Post-model prilagođavanja (nastavak)

Opravdani razlozi za *post-model* prilagođavanje kao privremeno rešenje uključuju:

- prolazne okolnosti (poput prirodnih katastrofa, bolesti, oružanih sukoba);
- nedovoljno vremena za uključivanje relevantnih novih informacija u postojeći proces ocenjivanja i modeliranja kreditnog rizika koji se materijalizovao, ali još uvek nije obuhvaćen parametrima modela;
- ponovna segmentacija postojećih grupa izloženosti pri čemu je za ažuriranje parametara potrebno više vremena da bi se obuhvatili svi efekti;
- situacije u kojima izloženosti reaguju na faktore ili događaje drugačije nego što se inicijalno očekivalo.

Post-model prilagođavanja moraju zadovoljiti sledeće karakteristike, kako bi se umanjila potencijalna pristrasnost:

- Privremenost: Prilagođavanja su privremene prirode i uglavnom ne važe u periodu dužem od 1-2 godine;
- Upravljanje: Nadležni odbori za upravljanje rizicima odobravaju *post-model* prilagođavanja uzimajući u obzir nivo uticaja;
- Dokumentovanost: razlozi za prilagođavanja, a u vezi sa makroekonomskim prognozama, pokretačima kreditnog rizika, detaljnim proračunom i očekivanim trajanjem;
- Sanacija: Izrađuje se realan plan kako se nove informacije uključuju u modele i primenjuju u bliskoj budućnosti;
- Doslednost: prilagođavanja usklađena sa informacijama o budućim kretanjima;
- Pregled: Odluke o holističkom rezervisanju preispituju se kvartalno i vrši se kvalitativno „testiranje unazad“;
- Kontrola: uspostavljene dokumentovane kontrole i procesi kako bi se osigurala usklađenost.

Banka je prilagođavanja sprovedla u portfoliju velikih, srednjih i malih privrednih društava („non-retail“) i portfoliju fizičkih lica i mikro preduzeća („retail“).

Post-model prilagođavanja u portfoliju privrednih društava („non-retail“)

Kako efekte COVID krize nije moguće u potpunosti uključiti u statističke IFRS9 modele već u 2020. godini, a prelazak u Stage 3 je odložen merama državne pomoći i moratorijumima, neophodno je sprovesti *post-model* prilagođavanja u cilju realnijeg priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka.

Banka je u portfoliju privrednih društava sprovedla sledeća *post-model* prilagođavanja:

- Uveden je tzv. „PreWorkout COVID“ status kojim su klijenti iz određenih industrijskih sektora koji su najsnajnije pogodjeni krizom tretirani kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke (izloženosti u granama kao što su turizam, auto i avio saobraćaj, nafta i gas, nekretnine i neke industrije široke potrošnje). Pri dodeli PWO COVID statusa, osim industrijskog sektora, analizirano je i finansijsko stanje dužnika, kupci/dobavljači, zahtevi za odlaganjem plaćanja i ostale dostupne informacije, da bi se realno sagledali efekti poremećaja u potražnji, poremećaju lanca snabdevanja kao i primeni regulatornih mera.
- Za klijente rejtingovane Corporate i SMB rejting modelom, koji su u statusu Workout ili Pre-Workout sa identifikovanim poteškoćama u likvidnosti i nisu u PWO COVID statusu, određena je dodatna ispravka vrednosti kao procenat izloženosti po primeni konverzionih faktora i/ili primeni sredstava obezbeđenja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Post-model prilagođavanja (nastavak)

- Nakon primene novih makroekonomskih očekivanja u četvrtom kvartalu 2020. godine koji bi uslovili umanjenje ispravke, a u uslovima kad ostali parametri nisu do kraja obuhvatili efekat krize (pre svega PD parametar – fin. izveštaji klijenata koji će u potpunosti obuhvatiti efekat krize će biti dostupni tek u 2021. kada će biti i dodeljeni interni rejtinzi zasnovani na ovim izveštajima), izvršeno je *post-model* prilagođavanje koje je obezbedilo da se održi adekvatan nivo ispravke na nivou portfelja pravnih lica. Efekat je alociran na potraživanja koja nisu uključena u *post-model* prilagođavanje iz alineje druge.

Post-model prilagođavanja u portfoliju fizičkih lica i mikro preduzeća i preduzetnika („retail“)

Banka je u portfoliju fizičkih lica sprovela sledeća *post-model* prilagođavanja:

- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima koja posluju u određenim industrijskim sektorima koji su najsnažnije pogodjeni krizom tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom (zbog povećane ogućnosti od smanjenja zarade i/ili gubitka posla) i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke (izloženosti u granama kao što su turizam, auto i avio saobraćaj, nafta i gas, nekretnine i neke industrije široke potrošnje).
- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima koja su korisnici paketa pomoći Republike Srbije koja se ogledala u subvencionisanju 3 mesečne zarade u iznosu od RSD 30,000 tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.
- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima kod kojih, zbog ograničenja sistema i/ili kvaliteta podataka nije moguće identifikovati u kom industrijskom sektoru posluje tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.
- Klijenti koji su se prijavili za Moratorijum 3 tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke. Treći Moratorijum je regulatorno telo dozvolilo krajem 2020. godine sa trajanjem od četiri meseca (do 30. aprila 2021. godine).

Banka je u portfoliju mikro preduzeća i preduzetnika sprovela sledeća *post-model* prilagođavanja:

- Klijenti koji posluju u određenim industrijskim sektorima koji su najsnažnije pogodjeni krizom tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke (izloženosti u granama kao što su turizam, auto i avio saobraćaj, nafta i gas, nekretnine i neke industrije široke potrošnje).
- Klijenti koji usmeravaju manje od 30% prometa preko računa u Raiffeisen banchi tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.
- Klijenti koji su se prijavili za Moratorijum 3 tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Cene nekretnina

Prezentacija

Ispravka vrednosti za ECL u bilasnu stanja se prikazuje na sledeći način:

- Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao ispravka vrednosti
- Za vanbilansne izloženosti (preuzete obaveze za nepovučene kredite i finansijske garancije) obezvređenje se priznaje kao rezerva u pasivi bilansa stanja;
- Za delimično povučene kreditne linije, gde Banka ne može odvojeno da identificuje ECL, očekivani kreditni gubici bi trebalo da budu zajedno iskazani, kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrednosti povučenih kreditnih linija. Rezervisanje se evidentira u meri u kojoj kombinovani ECL premašuje bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva;
- Za dužničke instrumente koji su klasifikovani kao FVOCL ispravka vrednosti se ne priznaje u bilansu stanja, budući da knjigovodstvena vrednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Međutim, ispravka vrednosti je obelodanjena i prznata u okviru revalorizacionih rezervi u okviru kapitala.

Otpis

Krediti i dužničke hartije od vrednosti se otpisuju, u celosti ili parcijalno, kada se to sredstvo ili njegov deo smatra nenaplativim. Generalno, otpis se vrši kada Banka utvrdi da dužnik ne poseduje sredstva ili izvor očekivanih prihoda koji bi mogli generisati dovoljne novčane tokove da se izvrši naplata otpisanog dela finansijskog sredstva. Ova procena se vrši za svako pojedinačno finansijsko sredstvo.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(l) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka na zahtev ili sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje na kojima nema bilo kakvih ograničenja i ostala novčana sredstva.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Obavezna rezerva se ne smatra gotovinom za potrebe Izveštaja o tokovima gotovine (Napomena 14) s obzirom da se ne može podići na zahtev, odnosno Banka ni u jednom trenutku ne može da podigne ovaj iznos.

(m) Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu

Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu su finansijska sredstva i obaveze koje se drže radi trgovca. Finansijski instrumenti se klasifikuju u ovu kategoriju ukoliko su pribavljeni prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili predstavljaju deo portfolija kojim se zajedno upravlja u cilju sticanja profita u kratkom roku.

Finansijska sredstva i obaveze namenjene trgovcu se inicijalno priznaju i naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje transakcionih troškova direktno u bilansu uspeha. Finansijska sredstva namenjena trgovcu se nakon početnog priznavanja ne reklassifikuju iz ove pozicije, osim nederivativnih sredstava namenjenih trgovini koja nisu inicijalno priznata po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovca, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika

Derivati koji su predmet zaštite od rizika uključuju sva derivatna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao finansijska sredstva i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu. Derivati koji su predmet zaštite od rizika se vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Standard MSFI 9 omogućava Banci da nastavi primjenjivati pravila MRS 39 u pogledu računovodstva Hedžinga sve dok IASB ne dovrši pravila makro-hedžinga. Banka je odlučila nastaviti primjenjivati pravila MRS-a 39 za računovodstvo hedžinga.

Banka inicijalno opredeljuje određene derivate kao instrumente hedžinga u kvalifikovanom hedžing odnosu. Kod inicijalnog priznavanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenata hedžinga i sa njim(a) povezane stavki hedžinga, uključujući ciljeve upravljanja rizicima i strategiju vršenja hedžinga, kao i metodologiju koja će se koristiti za procenu efektivnosti hedžinga. Banka vrši procenu efektivnosti hedžinga kako kod inicijalnog priznavanja, tako i na regularnoj bazi, tj. vrši procenu da li se očekuje da će instrument hedžinga biti visoko efikasan u netiranju efekata promene u fer vrednosti ili promene u tokovima gotovine od odnosne stavke hedžinga u definisanom periodu i da li su stvarni rezultati svakog hedžinga u okviru raspona od 80% do 125%. Za hedžing novčanih tokova Banka vrši procenu očekivane transakcija, tj. procenjuje da li postoji velika verovatnoća da će se očekivana transakcija desiti i prikazuje izloženost na promene u novčanim tokovima koje mogu uticati na bilans uspeha.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika (nastavak)

Računovodstveno evidentiranje hedžinga je prikazano u nastavku:

(i) Hedžing novčanih tokova

Hedžing novčanih tokova predstavlja hedžing izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koje se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji bi mogao da utiče na bilans uspeha.

Kada se derivat inicijalno opredeli kao instrument hedžinga u hedžingu novčanih tokova koji je karakterističan za rizike promene novčanih tokova za priznato sredstvo ili obavezu, koja može uticati na bilans uspeha, efektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu, a u bilansu stanja se evidentira kao deo rezervi hedžinga u okviru kapitala. Neefektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u bilansu uspeha u trenutku nastanka. Iznos priznat u ukupnom ostalom rezultatu se reklasificuje u bilans uspeha u istom periodu u periodu u kome hedžovani tokovi gotovine utiču na bilans uspeha i priznaje se u okviru iste pozicije u bilansu uspeha i ukupnom ostalom rezultatu.

Ukoliko instrument hedžinga istekne ili se proda, ili se zatvori ili izvrši, ili ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za hedžing novčanih tokova, ili ukoliko se hedžing odnos raskine, Banka prospektivno prekida računovodstvo hedžinga. Međutim, ukoliko je derivat zanoljen (promenjen) kao rezultat izmene u zakonskim odredbama bez promene u uslovima, izuzev promene onih uslova koji su neophodni zbog izmene u zakonskoj regulativi, onda se ne smatra da je derivat istekao ili prekinut.

(ii) Hedžing fer vrednosti – portfolio hedžing

Hedžing fer vrednosti predstavlja hedžing izloženosti promenama fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze, ili nepriznato utvrđenju obavezu, ili identifikovani deo takvog sredstva, odnosno obaveze, ili utvrđene obaveze koji se može pripisati određenom riziku i koji može uticati na bilans uspeha. Banka je ušla u transakciju portfolio hedžinga tj. makro hedžinga fer vrednosti.

Banka vrednuje promenu u fer vrednosti stavke hedžinga koja je svojstvena riziku koji je hedžovan. Efekat se priznaje u bilansu uspeha. U okviru bilansa stanja se ovaj iznos priznaje kao sredstvo ili obaveza. Banka vrednuje promene u fer vrednosti instrumenta hedžinga i ovaj iznos se priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Fer vrednost instrumenta hedžinga se priznaje kao sredstvo ili obaveza u bilansu stanja.

(o) Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja u bilansu stanja uključuju sledeće:

- Kredite i potraživanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Krediti i potraživanja su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktnе transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope; i
- Kredite i potraživanja koji se klasifikuju obavezno po FVTPL ili su opredeljeni kao FVTPL. Ovi krediti i potraživanja se vrednuju po fer vrednosti, pri čemu se promena fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha.

Kada Banka kupi finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o prodaji tog sredstva (ili suštinski sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (*reverse repo* ili pozajmica kolateralizovana hartijama od vrednosti), ovakve transakcije se evidentiraju kao krediti i potraživanja, a predmetno sredstvo se ne priznaje u bilansu stanja.

Krediti odobreni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika putem vezivanja za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF i USD, preračunavaju su na dan bilansa po srednjem kursu. Efekti promene kursa su iskazani u okviru Neto prihoda/(rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(p) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti obuhvataju:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (napomena 3 (k) (ii)); Ove hartije od vrednosti su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktnе transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope;
- Dužničke i vlasničke investicione hartije od vrednosti koje obavezno vrednuju po FVTPL ili inicijalno opredeljuju („designated“) po FVTPL. Ove hartije se vrednuju po fer vrednosti uz prizvanje promene u fer vrednosti u bilansu uspeha;
- Dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCl; i
- Vlasničke investicione hartije od vrednosti inicijalno opredeljene kao FVOCl.

Za dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCl, dobici i gubici se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu, izuzev za sledeće kategorije, gde se priznavanje u bilansu uspeha vrši na isti način kao za hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:

- Prihodi od kamate, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope;
- ECL i ukidanje ECL; i
- Dobici i gubici po osnovu kursnih razlika.

Kada dođe do prestanka priznavanja tj. isknjižavanja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju kao FVOCl, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu, se reklassificuje iz pozicije kapitala u bilans uspeha.

Banka je izabrala da prikazuje promene u fer vrednosti određenih vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja u ostalom ukupnom rezultatu. Ovaj izbor je vršen na nivou svakog pojedinačnog instrumenta i neopoziv je. Dobici i gubici po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se nikada ne reklassifikuju u bilans uspeha. Dividende po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se priznaju u bilansu uspeha (napomena 3 (h)), izuzev u slučajevima kada je jasno da dividende predstavljaju nadoknadu dela troškova po osnovu inicijalnog ulaganja, u kom slučaju se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata. Kumulativni dobici i gubici priznati u bilansu uspeha se reklassifikuju na neraspoređenu dobit pri prestanku priznavanja ovih vlasničkih instrumenata.

Banka priznaje vlasničke instrumente u Raiffeisen Leasing, Raiffeisen Invest i Raiffeisen Future kao finansijske instrumente vrednovane po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Fer vrednost ovih vlasničkih instrumenata predstavljena je u Napomeni 19.

U 2021 godini nisu objavljene niti primljene dividende na trajna ulaganja.

Nije bilo prenosa kumulativne dobiti ili gubitka u okviru kapitala niti prestanka priznavanja vlasničkih ulaganja u 2021. Banka je dužna da jednom godišnje izvrši procenu vrednosti vlasničkih ulaganja, a efekti se priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu kao stavka koja se naknadno neće reklassifikovati u bilans uspeha.

(q) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvredjenja. Nematerijalna imovina Banke obuhvataju licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna imovina obuhvata nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomski koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalna imovina raspoloživa za upotrebu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nematerijalna imovina (nastavak)

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost.

Nematerijalna imovina amortizuje se putem proporcionalne metode. Preporučeni period za amortizaciju nematerijalne imovine za ulaganja u standardni softver je 4 do 6 godina, a svako odstupanje od preporučenog roka se mora adekvatno dokumentovati. Upotreбni vek za svu ostalu nematerijalnu imovinu je pet godina, a amortizacija se obračunava po stopi od 20%.

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije i veka upotrebe nematerijale imovine i po potrebi, vrši se korekcija.

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvredjenja. Nekretnine, postrojenja i oprema Banke obuhvataju građevinske objekte, zemljište, opremu, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i opremu u pripremi.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi nekretnina, postrojenja ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente).

Za naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela nekretnine, postrojenja ili opreme priznaju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomski koristi povezane sa tim delom prilivati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Rezervni delovi i oprema za servisiranje evidentiraju se kroz bilans uspeha kada se potroše.

(iii) Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom minimalnih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost stalnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe.

Upotreбni vek nekretnina, postrojenja i opreme za tekuću i uporednu godinu je prikazan u narednoj tabeli:

	Upotreбni vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	25 - 50	2 – 4
IT oprema	3 - 5	20 - 33
Telefonske centrale	5 - 15	6,67 - 20
Oprema za saobraćaj i transportna mehanizacija	6,4 - 7	14,3 – 15,6
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 – 20
Ulaganja u poslovne objekte u zakupu	5 - 10	10 - 20

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

(iii) Amortizacija (nastavak)

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije, veka upotrebe i rezidualne vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i po potrebi, vrši se korekcija.

Troškovi popravke i održavanja osnovnih sredstava, iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava iskazuje se u okviru ostalih poslovnih prihoda. Neotpisana vrednost otuđenih i rashodovanih/otpisanih osnovnih sredstava naknađuje se na teret ostalih rashoda.

(s) Umanjenje vrednosti (nefinansijske) imovine

Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka procenjuje da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost (nefinansijske) imovine umanjena. Ukoliko postoje indicije umanjenja vrednost, utvrđuje se nadoknadiva vrednost takvog sredstva.

Nadoknadiva vrednost imovine se određuje kao viša između upotrebne vrednosti i fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Pri proceni upotrebne vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine koje Banka očekuje da će dobiti od sredstva se diskontuju uz korišćenje kamatne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti, gubitak od umanjenja vrednosti imovine se priznaje u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, vrši se procena gubitaka od umanjenja vrednosti koji su priznati u prethodnim obračunskim periodima da bi se utvrdilo da li se umanjenje vrednosti smanjilo ili da li umanjenje vrednosti više ne postoji. Ako takva naznaka postoji, Banka procenjuje nadoknadivu vrednost sredstva i ukida umanjenje vrednosti pod uslovom da je došlo do promene prepostavki koje su korišćene pri proceni nadoknadive vrednosti. Vrednost sredstva se uvećava tako da knjigovodstvena vrednost sredstva ne premaši knjigovodstvenu vrednost tog sredstva koja bi bila utvrđena, umanjena za iznos amortizacije, da u prethodnim godinama nije bilo priznavanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

(t) Depoziti i subordinirane obaveze

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze predstavljaju značajan izvor finansiranja za Banku.

Kada Banka proda finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o kupovini tog sredstva (ili sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (*sale-and-repurchase* aranžmani), ovakve transakcije se evidentiraju kao depoziti, a predmetno sredstvo se i dalje priznaje u bilansu stanja Banke.

Banka klasifikuje vlasničke instrumente kao finansijske obaveze ili instrumente kapitala u skladu s načelima MRS-a 32 da bi napravila razliku između obaveza i kapitala. Sadržaj ugovornih uslova finansijskog instrumenta reguliše njegovu klasifikaciju, a ne njegov pravni oblik. Instrument je obaveza kada se od emitenta zahteva ili se može zahtevati da isporuči gotovinu ili druga finansijska sredstva imaoču. Ovo je kritična karakteristika koja razlikuje obvezu od kapitala. Instrument se klasifikuje kao kapital kada predstavlja preostali deo neto imovine izdavaoca.. Prilikom klasifikacije finansijskog instrumenta potrebno je uzeti u obzir sve relevantne karakteristike.

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktnе transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, uz primenu efektivne kamatne stope, izuzev kada Banka inicijalno opredeli ovakvu obavezu po FVTPL.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Depoziti i subordinirane obaveze (nastavak)

Od 1. januara 2018. godine, kada Banka opredeli finansijsku obavezu po FVTPL, deo promene u fer vrednosti finansijske obaveze koji je posledica promene u kreditnom riziku se prikazuje u okviru ostalog ukupnog rezultata kao kreditna rezerva po osnovu obaveza. Pri inicialnom priznavanju finansijske obaveze, Banka procenjuje da li će prikazivanje promene u fer vrednosti obaveze koja je posledica promena u kreditnom riziku u ostalom ukupnom rezultatu dovesti do povećanja neusklađenosti (*accounting mismatch*) u bilansu uspeha. Ova procena se vrši korišćenjem regresione analize, pri čemu se porede:

- Očekivana promena u fer vrednosti obaveza koja je posledica promene u kreditnom riziku; sa
- Efektom na bilans uspeha očekivane promene u fer vrednosti odnosnog instrumenta.

Iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se naknadno ne reklassificuje u bilans uspeha. Kada dođe do prestanka priznavanja ovih instrumenata, kumulativni iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se reklassificuje na neraspoređenu dobit.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje ukoliko Banka, kao posledicu događaja iz prošlosti, ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, koja se može pouzdano proceniti i ako je verovatno da će biti potreban odliv resursa za izmirenje obaveze. Iznos rezervisanja se utvrđuje u visini diskontovanih očekivanih budućih odliva gotovine, uz korišćenje diskontne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

(v) Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita

Finansijska garancija je ugovor koji od Banke zahteva određene isplate kojima se nadoknađuje gubitak vlasnika garancije nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelo u saldu sa prvobitnim ili izmenjenim uslovima dužničkog instrumenta. Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita predstavljaju preuzetu obavezu Banke da plasira kredite pod predefinisanim uslovima.

Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita po kamatnim stopama koje su ispod tržišnih stopa se inicialno vrednuju po fer vrednosti. Naknadno vrednovanje se vrši po višoj vrednosti između rezervisanja obračunatog u skladu sa MSFI 9 i priznatog inicialnog iznosa umanjenog, gde je to prikladno, kumulativnog iznosa prihoda priznatih u skladu sa MSFI 15. Ostale obaveze po kreditu se mere kao zbir (i) rezervisanja utvrđenih u skladu sa MSFI 9 i (ii) iznosom bilo kojih primljenih naknada, osim, ako je malo verovatno da će obaveza rezultirati specifičnim kreditnim aranžmanom, kumulativnim iznosom priznatog prihoda

Banka nema preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita koje se vrednuju po FVTPL.

Kada se radi o ostalim obavezama po osnovu nepovučenih kredita, Banka priznaje rezervisanja obračunato u skladu sa MRS 37 i MSFI 9 (Napomena 3 (k) (viii));

Finansijske garancije i preuzete obaveze su prikazane u okviru vanbilansnih stavki, a obaveze koje proističu iz ovih ugovora su prikazana u okviru rezervisanja.

(x) Kapital

Kapital Banke obuhvata osnivački udeo, akcije narednih emisija, rezerve, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Banke formiran je iz uloženih sredstava osnivača Banke u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Beneficije zaposlenih

Beneficije zaposlenih su svi oblici naknada koje Banka daje u razmenu za usluge zaposlenih. Beneficije zaposlenih obuhvataju:

- kratkoročne beneficije zaposlenih, kao što su zarade, plate i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćen godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešća u dobiti i bonuse (ako dospevaju za plaćanje u roku od 12 meseci od kraja obračunskog perioda) i nemonetarna primanja (npr. korišćenje automobila) za trenutno zaposlene;
- ostale dugoročne beneficije zaposlenih, kao što su primanja na osnovu dužine radnog odnosa, koja ne dospevaju u potpunosti za plaćanje u toku 12 meseci nakon kraja obračunskog perioda.

/i/ Kratkoročne beneficije zaposlenih

Kratkoročne beneficije zaposlenih Banke obuhvataju poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, beneficije po osnovu neiskorišćenih godišnjih odmora zaposlenih i bonuse.

Kratkoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u obračunskom periodu na koji se odnose u visini nediskontovanog iznosa kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti uplaćen u zamenu za tu uslugu.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca priznaje se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije po osnovu akumuliranih plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka priznaje očekivane troškove bonusa kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši takve isplate kao rezultat prošlih događaju i kada se može izvršiti pouzdana procena takve obaveze. Sadašnja obaveza postoji ako Banka nema realnu alternativu osim da izvrši data plaćanja.

/ii/ Definisane post-employment beneficije

Ostale post-employment beneficije zaposlenih banke obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju.

U skladu sa Zakonom o radu, kao i članom 92. Pravilnika o radu, zaposleni imaju pravo na otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dvostruke zarade zaposlenog u mesecu pre odlaska u penziju ili dvostruke prosečne zarade, isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog najpovoljnije.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Beneficije zaposlenih (nastavak)

/ii/ Dugoročne beneficije zaposlenih (nastavak)

Banka koristi najbolje moguće procene varijabli prilikom određivanja ukupnog troška rezervisanja za naknade prilikom odlaska u penziju. Osnovne prepostavke korištene pri proceni dugoročnih beneficija zaposlenima uključuje sledeće:

Za zarade indeksirane u evrima:

- 2% povećanje zarada;
- diskontna stopa od 1,43%, koja predstavlja kamatnu stopu za korporativne obveznice;

Za zarade u dinarima:

- 2% povećanje zarade u periodu 2021. – 2022. godina;
- diskontna stopa od 3,24%, utvrđena kao vrednosti hartije Ministarstva Finansija na 150 meseci

3.1. Računovodstvene procene i prepostavke

Rukovodstvo vrši procene i donosi prepostavke koje utiču na vrednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procene i prepostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna. Promena prepostavki se priznaju prospektivno.

Rukovodstvo vrši procene i prepostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i prepostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

• Utvrđivanje kriterijuma za obračun ECL-a (Napomena 3 (k) (viii))

Merenje ECL-a podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanoj vrednosti i FVOCl predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih prepostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Računovodstvene procene i pretpostavke (nastavak)

- ***Utvrđivanje kriterijuma za obračun ECL-a (Napomena 3 (k) (viii))***
 - Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
 - Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje ECL-a, čiji je integralni deo uključivanje prospektivnih informacija u obračun ECL-a;
 - Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orientisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
 - Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.
- ***Fer vrednost (Napomena 3 (k) (vii) i 5)***

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji tržišna cena zahteva korišćenje različitih modela i tehnika. Kod finansijskih instrumenata koji imaju manji obim trgovine i čije tržišne cene su samim tim manje transparentne, utvrđivanje fer vrednosti je subjektivnije, odnosno zahteva veći stepen korišćenja procene u zavisnosti od likvidnosti instrumenta, koncentracije rizika, nesigurnosti na tržištu, pretpostavki vezanih za cenu i ostalih faktora koji utiču na konkretan finansijski instrument.

Za utvrđivanje fer vrednosti trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije koji ulaze u knjigu trgovanja Banka primenjuje alternativnu metodu. Alternativna metoda podrazumeva utvrđivanje neto sadašnje vrednosti diskontovanjem budućih novčanih tokova za datu poziciju i izloženost, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi poslednja poznata/postignuta stopa na javnoj aukciji za trezorske zapise sa istim/sličnim rokom dospeća (preostali rok dospeća).

- ***Potencijalne obaveze (Napomena 3 (v))***

Za potrebe obračuna i vrednovanja potencijalnih obaveza, rukovodstvo Banke definiše pretpostavke o verovatnoći i iznosu odliva resursa.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod

Banka je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i sledeće:
 - Rizik izmirenja/isporuke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporuke;
 - Rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije;
 - Rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
 - Rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

- Kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
 - Kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
 - Rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
- Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
- Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a uključuje strateški i rizik reputacije;
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Banke;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

Upravni odbor ima kompletну odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Banke. Upravni odbor je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom i sistemom internih kontrola koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Banke za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Banka suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju.

/ i / Upravljanje rizicima u uslovima pandemije COVID 19

Republika Srbija. Dana 12. marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija proglašila je izbijanje COVID-19 globalnom pandemijom. Kao odgovor na pandemiju, srpske vlasti su sprovele brojne mere pokušavajući da obuzdaju širenje i uticaj COVID-19, kao što su zabrane putovanja i ograničenja, karantini, ograničenja u poslovnoj aktivnosti, uključujući zatvaranje. Gore navedene mere su postepeno popuštane tokom 2020. i 2021. godine. Te mere su, između ostalog, ozbiljno ograničile privrednu aktivnost u Srbiji i imale su negativan uticaj, a mogle bi da nastave da negativno utiču na preduzeća, učesnike na tržištu, klijente Banke, kao i na srpsku i globalnu ekonomiju u neodređenom periodu.

U cilju ublažavanja efekata COVID-19, Vlada Republike Srbije i Narodna banka Srbije usvojile su sveobuhvatan paket pomoći koji je prevashodno usmeren na privredna društva i stanovništvo.

Vlada Republike Srbije je usvojila paket mera koji je između ostalog podrazumevao odlaganje obaveza privrednih društava da plaćaju poreze i doprinose na zarade do januara 2021. godine, kao i plaćanje istih na maksimalno 24 mesečne rate nakon pomenutog datuma. Dodatno, donacije institucijama uključenim u borbu protiv COVID-19 su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrednost. Zaposlenima u preduzetničkim radnjama, mikro, malim i srednjim preduzećima koji su se prijavili, isplaćeno je iz Budžeta Republike Srbije skoro 6 minimalnih mesečnih zarada, dok je zaposlenima u velikim preduzećima isplaćeno nešto više od jedne minimalne mesečne zarade. Takođe, preduzećima je omogućeno da preko Fonda za razvoj uzmu kredite za obrtna sredstva u ukupnom iznosu od 200 mln EUR, dok je preko banaka koje posluju na teritoriji Republike Srbije omogućeno da uzmu kredite obezbeđene garancijom države u ukupnom iznosu od 2 milijarde EUR. Pored navedenih mera, data je pomoć i najugroženijim sektorima.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

/ i / Upravljanje rizicima u uslovima pandemije COVID 19 (nastavak)

Pomoć je isplaćena i svim punoletnim stanovnicima Republike Srbije u iznosu od 100 evra. Skupština Srbije usvojila je 22.04.2021. godine tri zakona za sprovođenje trećeg paketa pomoći građanima i privredi za ublažavanje posledica pandemije korona virusa. Usvojen je Zakon o utvrđivanju druge garantne šeme, kao mere dodatne podrške privredi, uz izmenu roka već utvrđene šeme.

Narodna banka Srbije je usvojila dve odluke kojima se obavezuju banke da omoguće zastoj u otplatama obaveza fizičkih i pravnih lica u trajanju od 5 do 6 meseci, pri čemu su pomenuti korisnici finansijskih usluga imali mogućnost da samoinicijativno podnesu zahtev za nekorišćenje navedene mogućnosti. Dodatno, banke su obavezane i da fizičkim i pravnim licima koji zadovoljavaju određene uslove, odnosno čiji je finansijski položaj u značajnoj meri pogoršan usled COVID-19, omoguće refinansiranje ili reprogram obaveza uz korišćenje grejs perioda u trajanju od najmanje 6 meseci. Narodna banka Srbije donela je krajem 2020. godine Odluku o privremenim merama za banke u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u uslovima pandemije (nastavak prethodnih odluka iz 2020 kojima su uvedeni moratorijumi na otplatu kredita).

U cilju ublažavanja uticaja COVID-19 na likvidnosnu poziciju banaka, Narodna banka Srbije je organizovala dodatne swap aukcije i po prvi put sprovedla kvantitativne olakšice (quantitative easing). Takođe, smanjila je i referentnu kamatnu stopu više puta tokom 2020. godine koja je ostala na istom nivou u toku cele 2021. godine.

Moratorijum 1 – U skladu sa Odlukom NBS koja je stupila na snagu 18.03.2020. godine, obavezujući je za banke a dobrovoljan za klijente. Klijenti se izjašnjavaju o nekorišćenju olakšica iz Moratorijuma 1. Odlukom je definisano odlaganje obaveza dužnika u trajanju od 90 dana.

Moratorijum 2 – u skladu sa Odlukom NBS, stupa na snagu 28.07.2020. godine, obavezujući je za banke a dobrovoljan za klijente. Klijenti se izjašnjavaju o nekorišćenju olakšica iz Moratorijuma 2. Odlukom je definisano odlaganje obaveza dužnika u trajanju od 2 meseca (rate dospele u avgustu i septembru) uz mogucnost odlaganja rate koja je dospela a neplaćena u junu mesecu.

Moratorijum 3 – u skladu sa Odlukom NBS, stupa na snagu 14.12.2020. godine.

U Službenom glasniku broj 150/2020 Narodna Banka Srbije donela je Odluku o privremenim merama za banke u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u uslovima pandemije COVID-19 (u daljem tekstu: Odluka) kojom se propisuju mere i aktivnosti u cilju omogućavanja olakšica dužnicima u otplati obaveza. Pod obavezama se podrazumevaju obaveze dužnika po osnovu kredita i drugih kreditnih proizvoda. Odluka obavezuje banke da omoguće reprogram i refinansiranje obaveza na zahtev klijenta ukoliko ispunjavaju definisane kriterijume:

- dužnik nije u mogućnosti da izmiruje obaveze prema banci, odnosno može imati poteškoće u izmirivanju tih obaveza usled pandemije COVID-19;
- dužnik na dan 29.02.2020. godine, kao ni u periodu od 12 meseci pre tog dana, nije bio u statusu neizmirenja obaveza u toj banci, u smislu odluke kojom se uređike adekvatnost kapitala banke;
- na dan 29.02.2020. godine, kao ni u periodu od 12 meseci pre tog dana, ni jedno potraživanje od tog dužnika po osnovu obaveza nije bilo klasifikованo kao problematičan kredit u banci.

Posebne dodatne uslove definisane Odlukom, dužnik mora ispuniti u zavisnosti da li je u pitanju fizičko ili pravno lice, kako bi steklo uslove za dobijanje grejs perioda u trajanju od šest meseci, u toku kojeg banka ne naplaćuje obaveze po osnovu glavnice, pri čemu u tom periodu banka obračunava ugovorenu kamatu koju pripisuje glavnici na kraju grejs perioda. Banke se Odlukom obavezuju da se rok otplate kredita produžava na način da iznos anuiteta po isteku grejs perioda, a do kraja novog roka otplate kredita ne bude veći u odnosu na taj iznos u periodu pre primene olakšica.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

/ i / Upravljanje rizicima u uslovima pandemije COVID 19 (nastavak)

Po osnovu ove Odluke, Banka je, u toku 2021. godine¹, godine primila ukupno 3318 zahteva, od čega je 2726 zahteva realizovano (2515 fizičkih lica i 211 pravnih lica). Ukupan broj realizovanih kreditnih partija u toku 2021. iznosio je 2.966.

Udeo plasmana kojima je odobren tzv. treci moratorijum od strane Banke iznosio je:

1. 4% u portfoliju fizičkih lica (21.4 mln EUR)
2. 6% u portfoliju malih i srednjih preduzeća (10 mln EUR)

Dodatno, Banka je, do kraja 2021., u okviru Garantnih šema² plasirala 125 mln EUR.

Nestabilna situacija izazvana COVID-19 pandemijom, kao i nesigurnost procene razvijanja trenutne situacije, usmerila je rukovodstvo Banke na detaljniju procenu rizika od budućih kreditnih gubitaka, te je stoga, Banka u svoj obračun obezvređenja finansijskih instrumenata uzela u obzir novonastale dogadjaje. Za više detalja o korigovanju modela obezvređenja, pogledati napomenu 3 k viii – Post model prilagođavanja.

Posledica primene Moratorijuma ogleda se u zastoju u otplati kredita koje je Banka odobrila kao odgovor na pandemiju COVID-19. Navedeni zastoj u otplati kredita tretira se kao ugovorna izmena, obzirom da je došlo do promena u novčanim tokovima u otplatnim planovima odgovarajućih zajmova. Navedene izmene uzrokovale su efekte modifikacije, a njihov uticaj na bruto knjigovodstvenu vrednost (gubitak zbog modifikacije) predstavljen je u bilansu uspeha u okviru napomene 9. Detaljnije objašnjenje dato je u napomeni 9; 3(k) iv.

(b) Kreditni rizik

Pri merenju kreditnog rizika na nivou dužnika, Banka procenjuje rizik mogućih gubitaka usled pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i;

- rizik izmirenja/isporuke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije;
- rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
- rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
- kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
- rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).

¹ informacija je preuzeta iz izveštaja koji je poslat u NBS sa stanjem na 30.04.21, kao i ispod navedeni iznosi

² u aprilu 2021 usvojen je je Zakon o utvrđivanju druge garantne šeme, kao mere dodatne podrške privredi, uz izmenu roka već utvrđene šeme

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Banka primenjuje rejting sistem korporativnih dužnika usklađen sa sistemom RBI grupe. Ovaj sistem razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika.

Korporativni rejting model razlikuje sledeće ocene:

- 1C - minimalni rizik
- 2A, 2B, 2C - odlična kreditna sposobnost
- 3A, 3B, 3C - vrlo dobra kreditna sposobnost
- 4A, 4B, 4C - dobra kreditna sposobnost
- 5A, 5B, 5C - solidna kreditna sposobnost
- 6A, 6B, 6C - prihvatljiva kreditna sposobnost
- 7A, 7B, 7C - granična kreditna sposobnost
- 8A, 8B, 8C - slaba kreditna sposobnost/ispod standarda
- 9A, 9B, 9C - veoma slaba kreditna sposobnost
- 10 – default.

Rejting 10 se primenjuje na klijente koji nisu u mogućnosti da izmiruju svoje obaveze (default).

Osim korporativnog rejtinga, Banka koristi i rejtinge za mala preduzeća, lokalne i regionalne samouprave, finansijske institucije, osiguravajuće kuće, finansiranje projekata, kao i scoring modele za sektor stanovništva.

U nastavku je prikazana veza između rejting modela koje Banka koristi i nivoa kreditnog kvaliteta korišćena za svrhe objavljivanja:

Kreditni kvalitet	Visok nivo kvaliteta	Srednji nivo kvaliteta	Nizak nivo kvaliteta	Default
Korporativni klijenti	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Korporativni klijenti (PD range)	0.0003 - 0.00406	0.00549 - 0.06267	0.08513 - 0.52895	1
Finansijske institucije	1A - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Finansijske institucije (PD range)	0.0002 - 0.00448	0.00605 - 0.06903	0.0936 - 0.48943	1
SMB	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
SMB (PD range)	0.0003 - 0.00405	0.00551 - 0.06297	0.08529 - 0.48062	1
Projektno finansiranje	6.1 - 6.2	6.3	6.4	6.5
Projektno finansiranje (PD range)	0.00697 - 0.01516	0.06172	0.21715	1
Osiguravajuće kuće	0.5 - 2.5	3.0 - 3.5	4.0 - 4.5	5.0
Osiguravajuće kuće (PD range)	0.00039 - 0.00127	0.00282 - 0.00464	0.01327 - 0.08368	1
Država	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Država (PD range)	0.00028 - 0.00403	0.00547 - 0.06296	0.08545 - 0.39348	1
Micro	0.5 - 2.5	3.0 - 3.5	4.0 - 4.5	5.0
Micro (PD range)	0.0265	0.0340 - 0.0617	0.1297 - 0.3163	1
Sektor stanovništva (stambeni, gotovinski krediti, visa i revolving kartice)	0.5 - 2.5	3.0 - 3.5	4.0 - 4.5	5.0
Sektor stanovništva (PD range)	0.0026 - 0.0286	0.0340 - 0.0867	0.1055 - 0.3445	1

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentraciju kreditnog rizika gde god ga identifikuje, posebno prema jednom dužniku ili grupi povezanih lica, kao i prema industrijskim granama i zemljama. Banka strukturira nivoe kreditnog rizika koji preuzima uspostavljanjem limita na izloženost prema jednom dužniku, grupi dužnika, industrijskom sektoru, geografskim područjima. Ove vrste rizika se posmatraju kontinuirano i predmet su godišnje provere (ili češće, ukoliko se ukaže potreba). Izloženost prema bilo kom dužniku, uključujući banke i brokerske kuće se dodatno kontroliše sistemom pod-limita kojima se ograničavaju iznosi bilansne i vanbilansne izloženosti kao i dnevne limite rizika u pogledu trgovinskih poslova kao što su devizni forward ugovori.

Poštovanje limita proverava se na dnevnom nivou. Izloženost kreditnom riziku takođe se prati kroz redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune svoje finansijske obaveze i kroz izmenu limita kada je to neophodno. Usputstavljanje limita vrši se za sve tipove plasmana. Ulazak u transakciju bez definisanih limita nije dozvoljen. Svako probijanje limita mora odmah biti prijavljeno nadležnim službama.

Vanbilansni plasmani

Garancije i stand by akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Pokriveni i trgovinski akreditivi – koji predstavljaju pismenu saglasnost Banke da treće lice povuče određeni iznos sredstava sa računa Banke radi naplate potraživanja od dužnika Banke u skladu sa unapred definisanim uslovima – su obezbeđeni robom na koju se transakcija odnosi i stoga obično nose manji kreditni rizik od standardnog kredita.

Potencijalne obaveze predstavljaju neiskorišćene delove okvirnih linija kojim se dozvoljava izdavanje kredita, garancije ili akreditiva. U pogledu kreditnog rizika kojem je Banka izložena u vezi potencijalnih obaveza, mogući gubitak jednak je visini potencijalne obaveze tj. iznosa koji je odobren, a nije povučen. Ipak, razumno je pretpostaviti da je iznos mogućeg gubitka manji od ukupnih potencijalnih obaveza jer kod najvećeg dela potencijalnih obaveza povlačenje sredstava moguće je samo u slučaju da je dužnik zadovoljio određene uslove. Banka kontroliše ročnost potencijalnih obaveza jer dugoročne obaveze po pravilu nose veći stepen kreditnog rizika od kratkoročnih.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2021. godine prikazani su u nastavku:

(u hiljadama dinara)

	31.12.2021.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	32.656.439	6	32.656.433	57.961.759	90.618.192
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	13.669	13.669
Hartije od vrednosti	85.157.594	12.385	85.145.209	3.480.030	88.625.239
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	26.605.448	2.015	26.603.433	-195	26.603.238
Krediti i potraživanja od komitenata	223.655.722	6.752.352	216.903.370	-230.930	216.672.440
Ostala sredstva	411.675	93.322	318.353	579.002	897.355
Bilansna izloženost	368.486.878	6.860.080	361.626.798	61.803.335	423.430.133
Date garancije i jemstva	60.826.444	465.892	60.360.552	-	60.360.552
Preuzete buduće obaveze	115.746.612	342.977	115.403.635	3.667.826	119.071.461
Vanbilansna izloženost	176.573.056	808.869	175.764.187	3.667.826	179.432.013
Ukupna izloženost	545.059.934	7.668.949	537.390.985	65.471.161	602.862.146

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2020. godine prikazani su u nastavku:

(u hiljadama dinara)

	31.12.2020.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	29.647.992	8	29.647.984	56.784.111	86.432.095
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	51.496	51.496
Hartije od vrednosti	69.754.784	9.652	69.745.132	597.659	70.342.791
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24.620.988	528	24.620.460	(248)	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	193.496.466	6.383.918	187.112.548	(198.298)	186.914.250
Investicije u zavisna društva	1.234.622	-	1.234.622	-	1.234.622
Ostala sredstva	418.167	85.664	332.503	426.837	759.340
Bilansna izloženost	319.173.020	6.479.770	312.693.250	57.674.768	370.368.017
Date garancije i jemstva	55.150.436	389.678	54.760.758	-	54.760.758
Preuzete buduće obaveze	100.730.617	478.539	100.252.078	1.337.443	101.589.521
Vanbilansna izloženost	155.881.053	868.217	155.012.836	1.337.443	159.350.279
Ukupna izloženost	475.054.072	7.347.987	467.706.085	59.012.211	525.483.674

Što se tiče regionalne izloženosti, Banka kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Banka nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Banka nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Promena u izloženosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2021. godine:

u hiljadama dinara	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
31.12.2020.	247.580.770	64.470.441	5.886.291	317.937.502
Novi plasmani	155.025.297	15.997.581	721.555	171.744.433
Smanjenje/otplata plasmana	(97.288.060)	(21.428.615)	(2.478.382)	(121.195.057)
Prelazak iz Stage 1	(4.063.466)	3.436.261	627.205	-
Prelazak iz Stage 2	10.596.116	(12.076.791)	1.480.675	-
Prelazak iz Stage 3	144.077	276.019	(420.096)	-
31.12.2021.	311.994.734	50.674.896	5.817.248	368.486.878

Promena ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2021. godine:

u hiljadama dinara	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
31.12.2020.	500.922	1.981.856	3.996.992	6.479.770
Novi plasmani	351.203	1.681.088	1.580.166	3.612.457
Smanjenje/otplata plasmana	(307.149)	(1.027.410)	(1.897.588)	(3.232.147)
Prelazak iz Stage 1	(31.496)	21.377	10.119	-
Prelazak iz Stage 2	20.262	(184.961)	164.699	-
Prelazak iz Stage 3	1.242	21.959	(23.201)	-
31.12.2021.	534.984	2.493.909	3.831.187	6.860.080

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Granska koncentracija, uključujući podatke o strukturi problematičnih plasmana je prikazana u nastavku. Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja od dužnika koji su zadovoljili neki od „default“ indikatora navedenih u tabeli „Indikatori defaulta“, u daljem tekstu (u skladu sa internim pravilima RBI grupe). Podaci o problematičnim bilansnim i vanbilansnim plasmanima su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	%obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja obezvređenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	(3/1) 6	7
Potraživanja od stanovništva	72.971.420	3.314.643	3.508.947	212.648	2.108.345	4.8	480.625
Stambeni krediti	29.996.461	697.813	673.371	133.163	333.837	2.2	444.882
Potrošački i gotovinski krediti	33.242.117	1.797.792	2.128.191	75.989	1.234.928	6.4	5.262
Transakcioni i kreditne kartice	7.602.566	661.152	642.278	-	498.649	8.4	1.049
Ostala potraživanja	2.130.276	157.886	65.107	3.496	40.931	3.1	29.432
Potraživanja od privrede	213.239.370	3.496.703	2.185.614	1.086.283	1.650.975	1.0	760.363
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	7.081.565	61.879	45.768	20.896	37.282	0.6	21.367
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	41.380.244	1.470.964	1.178.564	922.636	937.368	2.8	447.271
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	12.406	33	34	-	24	0.3	-
Građevinarstvo	8.219.675	748.332	26.885	8.086	19.396	0.3	4.743
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	52.658.533	384.363	256.486	61.036	188.956	0.5	29.461
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.244.430	329.900	187.316	64.024	141.091	2.6	60.171
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	8.073.891	179.403	241.976	3.381	132.869	3.0	159.387
Ostalo	88.568.626	321.829	248.585	6.224	193.989	0.3	37.963
Potraživanja od ostalih klijenata	82.276.088	48.734	38.041	-	34.417	-	-
Ukupna potraživanja	368.486.878	6.860.080	5.732.602	1.298.931	3.793.737	1.6	1.240.988

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	% obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja obezvređenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
			1	2	3	4	5
Potraživanja od stanovništva	11.128.053	151.190	125.822	-	77.404	1.1	370
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	11.091.530	142.667	125.822	-	77.404	1.1	370
Ostala potraživanja	36.523	8.523	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	159.834.643	655.768	1.056.589	142.880	402.601	0.7	315.126
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	2.583.575	5.099	-	-	-	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	44.519.035	166.152	550.732	140.594	67.512	1.2	131.628
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	42.086	46	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	23.743.841	73.200	47.893	-	40.894	0.2	20.856
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	56.875.401	350.622	432.437	2.286	286.875	0.8	162.642
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	8.359.260	25.407	19.170	-	4.736	0.2	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	8.557.766	20.413	2.722	-	209	-	-
Ostalo	15.153.679	14.829	3.635	-	2.375	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.610.360	1.911	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	176.573.056	808.869	1.182.411	142.880	480.005	0.7	315.496

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	%obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja obezvređenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
			1	2	3	4	5
Potraživanja od stanovništva	66.514.920	3.306.498	3.218.375	278.326	1.999.977	4.8	522.574
Stambeni krediti	25.115.858	648.115	593.357	156.560	329.798	-	415.464
Potrošački i gotovinski krediti	31.081.818	1.786.983	1.729.425	67.176	1.070.979	-	3.546
Transakcioni i kreditne kartice	7.869.508	690.846	688.675	-	516.652	-	1.553
Ostala potraživanja	2.447.736	180.554	206.918	54.590	82.548	-	102.011
Potraživanja od privrede	185.467.582	3.138.217	2.629.876	1.329.121	1.962.598	1.4	754.242
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	5.735.499	77.672	26.865	21.512	20.171	-	19.148
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	38.771.841	1.578.947	1.592.655	1.083.973	1.229.869	-	376.927
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	22.558	161	18	-	11	-	-
Gradevinarstvo	8.115.780	302.460	169.059	138.756	131.844	-	67.782
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	46.356.034	396.812	202.891	42.017	159.242	-	30.297
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	5.304.121	241.092	113.308	35.972	89.005	-	25.404
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.162.081	160.452	203.934	4.101	91.152	-	177.122
Ostalo	75.999.668	380.621	321.146	2.790	241.304	-	57.562
Potraživanja od ostalih klijenata	67.190.517	35.056	38.040	-	34.417	-	-
Ukupna potraživanja	319.173.020	6.479.770	5.886.291	1.607.447	3.996.992	1.8	1.276.816

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	% obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja obezvređenih (stage 3) potraživanja*
			1	2	3	4	5
Potraživanja od stanovništva	11.096.524	158.042	146.450	-	85.296	1.3	480
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	11.061.714	150.033	146.450	-	85.296	-	480
Ostala potraživanja	34.810	8.009	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	138.723.739	709.259	1.004.587	2.673	293.667	0.7	659.852
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.101.610	5.338	16	-	-	-	16
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	41.457.990	234.975	470.698	2.673	61.841	-	168.887
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	41.423	76	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	21.785.275	99.894	48.322	-	40.139	-	20.855
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	48.552.269	310.386	481.519	-	189.167	-	470.094
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.477.484	27.317	2.861	-	1.757	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.921.180	13.260	265	-	210	-	-
Ostalo	11.386.508	18.013	906	-	553	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.060.790	916	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	155.881.053	868.217	1.151.037	2.673	378.963	0.7	660.332

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Prilagođavanje modela za merenje očekivanih kreditnih gubitaka (PMA)

Prilagođavanja modela (zasnovano na IFRS 9.B5.5.16 an EBA/GL/2017/06) za procenu ispravke vrednosti očekivanih kreditnih gubitaka se primenjuju u okolnostima kada postojeći inputi, pretpostavke i tehnike modeliranja nisu u stanju da obuhvate sve relevantne faktore rizika. Pojava novih makreoekonomske, mikroekonomske ili političkih događaja, zajedno sa očekivanim promenama parametara modela ili podataka koji nisu uključeni u trenutne parametre, interne migracije rejtinga ili informacije koje se odnose na budućnost, su neki od primera takvih okolnosti. Članice RBI grupacije bi trebalo da koriste prilagođavanja modela samo kao privremeno rešenje, u sledećim situacijama:

- Privremene (prolazne) okolnosti (prirodne katastrofe, bolesti, oružani sukobi)
- U slučajevima kad nema dovoljno vremena za korigovanje modela uvođenjem novih relevantnih informacija
- Resegmentiranje postojećih grupa kreditnih izloženosti – potrebno je više vremena za ažuriranje parametara
- Kada podskup kreditnih izloženosti reaguje drugačije na faktore ili događaje od očekivanog

Velika i srednja preduzeća su uključena u izabrani PMA portfolio ukoliko su sledeći kriterijumi ispunjeni:

- Klijenti su prihvativi Moratorijum 3
- CRS status je "Workout"

Banka je ove klijente procenila kao one kod kojih se očekuju gubici, ali još uvek nije u stanju da identifikuje pojedinačne defaulte (nisu ispunjeni kriterijumi za prebacivanje pojedinačnih klijenata u Stage 3).

Izračunata rezervisanja za ovu grupu (Stage 1 & 2) klijenata potcenjuju očekivane gubitke jer se dodeljena verovatnoča neizmirenja obaveza zasniva na istorijskim podacima koji ne odražavaju na pravi način trenutnu situaciju, dok je prikaz dana kašnjenja iskrivljen zbog moratorijuma.

Klijent će biti isključen iz izabranog PMA portfolija nakon:

- Ulaska u Stage 3
- Godinu dana posle PLC odobrenja
- Završatka COVID krize

Kvantifikacija prilagođavanja modela na Bilans uspeha je predstavljena na sledeći način :

U hiljadama RSD	2021	2020
Potraživanja od stanovništva	400.715	586.811
Potraživanja od privrede	<u>1.128.792</u>	<u>621.871</u>
Ukupno	<u>1.529.507</u>	<u>1.208.682</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Cene nekretnina

Dodatno, pri uključivanju informacija o budućnosti koristi se i tzv. „kreditnog sata“ koji je razvijeno kako bi se identifikovala trenutna pozicija u kreditnom ciklusu, kao i trend. U zavisnosti od trenutne pozicije EBITDA i neto duga privrednih subjekata nad medijanom i trendom, kreditni sat daje procenu visine rizika (nizak, srednji, visok). U zavisnosti od procene faze ciklusa, vrši se korekcija parametara, ali isključivo u delu varijacija koje makroekonomski model ne objašnjava (da bi se izbeglo dvostruko uključivanje makroekonomskih kretanja) i samo ako ova korekcija poboljšava performanse makroekonomskog modela.

Podaci o bruto i neto bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama izloženosti, prema načinu utvrđivanja obezvređenja i vrednosti kolaterala prikazani su u tabeli ispod:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.										
	Neobezvređena potraživanja (stage 1&2)		Obezvređena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin. stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	42.149.521	27.103.011	3.508.948	209.939	-	72.971.419	2.145.795	1.168.848	69.656.776	22.834.264	533.637
Stambeni krediti	17.938.861	11.384.229	673.371	-	-	29.996.461	333.837	363.976	29.298.648	21.257.476	444.882
Potrošački i gotovinski krediti	19.343.902	11.770.024	2.128.191	-	-	33.242.117	1.234.928	562.864	31.444.325	34.766	5.262
Transakcioni i kreditne kartice	4.445.321	2.514.967	642.278	-	-	7.602.566	498.649	162.502	6.941.414	24.604	1.049
Ostala potraživanja	421.437	1.433.791	65.108	209.939	-	2.130.275	78.381	79.506	1.972.389	1.517.418	82.444
Potraživanja od privrede	187.631.049	23.422.709	2.185.613	-	-	213.239.371	1.650.976	1.845.727	209.742.668	74.845.236	760.363
Velika preduzeća	108.603.886	16.923.543	1.122.964	-	-	126.650.393	848.736	1.523.242	124.278.415	38.180.383	516.188
Mala i srednja preduzeća	12.384.758	2.943.204	655.210	-	-	15.983.172	495.558	81.424	15.406.190	4.609.835	216.463
Mikro preduzeća i preduzetnici	4.124.172	3.555.770	407.439	-	-	8.087.381	306.682	240.907	7.539.792	1.363.458	27.712
Finansijske institucije	62.518.233	192	-	-	-	62.518.425	-	154	62.518.271	30.691.560	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	82.214.164	23.883	38.041	-	-	82.276.088	34.416	14.318	82.227.354	-	-
Ukupna izloženost	311.994.734	50.549.603	5.732.602	209.939	-	368.486.878	3.831.187	3.028.893	361.626.798	97.679.500	1.294.000
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	311.994.734	50.549.603	-	125.293	-	362.669.630	-	3.028.893	359.640.737	97.679.500	-
od čega: restrukturirana	51.141	395.115	-	47.617	-	493.873	-	19.689	474.184	245.795	-
Problematična potraživanja	-	-	5.732.602	84.646	-	5.817.248	3.831.187	-	1.986.061	-	1.294.000
od čega: restrukturirana	-	-	1.298.931	41.778	-	1.340.709	1.031.768	-	308.942	-	580.844
Ukupna izloženost	311.994.734	50.549.603	5.732.602	209.939	-	368.486.878	3.831.187	3.028.893	361.626.798	97.679.500	1.294.000

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.											Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja				
	bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi					
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	6.875.183	4.127.048	125.822	-	-	11.128.053	77.404	73.786	10.976.863	94.339	370		
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Transakcioni i kreditne kartice	6.870.531	4.095.177	125.822	-	-	11.091.530	77.404	65.263	10.948.863	60.092	370		
Ostala potraživanja	4.652	31.871	-	-	-	36.523	-	8.523	28.000	34.247	-	-	
Potraživanja od privrede	148.526.722	10.251.332	1.056.589	-	-	159.834.643	402.600	253.170	159.178.875	47.029.329	315.126		
Velika preduzeća	133.582.550	8.924.881	1.027.341	-	-	143.534.772	387.113	205.150	142.942.509	38.827.635	303.368		
Mala i srednja preduzeća	5.606.901	661.636	18.351	-	-	6.286.888	8.444	9.881	6.268.564	839.660	11.758		
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.007.949	599.607	10.897	-	-	1.618.453	7.043	38.071	1.573.339	170.564	-		
Finansijske institucije	8.329.322	65.208	-	-	-	8.394.530	-	68	8.394.463	7.191.470	-	-	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.594.636	15.724	-	-	-	5.610.360	-	1.909	5.608.449	-	-		
Ukupna izloženost	160.996.541	14.394.104	1.182.411	-	-	176.573.056	480.004	328.865	175.764.187	47.123.668	315.496		
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	160.996.541	14.394.104	-	-	-	175.390.645	-	328.865	175.061.780	47.123.668	-	-	
od čega: restrukturirana	-	9	-	-	-	9	-	-	9	-	-	-	
Problematična potraživanja	-	-	1.182.411	-	-	1.182.411	480.004	-	702.407	-	315.496		
od čega: restrukturirana	-	-	142.880	-	-	142.880	-	-	142.880	-	-	-	
Ukupna izloženost	160.996.541	14.394.104	1.182.411	-	-	176.573.056	480.004	328.865	175.764.187	47.123.668	315.496		

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.										
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obvezredena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin. stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvredenih potraživanja	Obezvredenih potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	36.271.886	26.925.194	3.089.520	228.320	-	66.514.920	1.999.977	1.306.519	63.208.422	21.987.750	522.574
Stambeni krediti	13.897.404	10.625.098	593.357	-	-	25.115.858	329.798	318.316	24.467.743	20.117.888	415.464
Potrošački i gotovinski krediti	17.469.773	11.882.620	1.729.425	-	-	31.081.818	1.070.979	716.003	29.294.835	29.350	3.546
Transakcioni i kreditne kartice	4.431.616	2.749.217	688.675	-	-	7.869.508	516.652	174.194	7.178.662	23.291	1.553
Ostala potraživanja	473.093	1.668.259	78.063	228.320	-	2.447.736	82.548	98.006	2.267.182	1.817.221	102.011
Potraživanja od privrede	145.392.761	37.444.945	2.629.877	-	-	185.467.583	1.962.598	1.175.621	182.329.364	60.142.681	754.242
Velika preduzeća	74.295.298	28.843.790	1.900.572	-	-	105.039.660	1.412.243	769.159	102.858.258	33.527.119	580.044
Mala i srednja preduzeća	8.779.879	4.727.149	371.434	-	-	13.878.462	291.963	204.064	13.382.435	4.205.285	135.250
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.780.130	3.874.006	357.871	-	-	7.012.007	258.392	192.710	6.560.905	1.073.661	38.948
Finansijske institucije	59.537.454	-	-	-	-	59.537.454	-	9.688	59.527.766	21.336.616	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	67.151.639	837	38.040	-	-	67.190.517	34.417	639	67.155.461	-	-
Ukupna izloženost	248.816.287	64.370.976	5.757.436	228.320	-	319.173.020	3.996.992	2.482.779	312.693.250	82.130.430	1.276.815
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	248.815.391	64.370.976	133.079	119.666	-	313.439.112	9.252	2.482.780	310.947.080	82.130.430	57.518
od čega: restrukturirana	92.491	473.795	3.838	53.221	-	623.344	749	34.659	587.936	312.329	4.660
Problematična potraživanja	896	-	5.624.357	108.654	-	5.733.907	3.987.740	-	1.746.167	-	1.219.297
od čega: restrukturirana	896	-	1.555.158	42.940	-	1.598.994	1.326.932	-	272.062	-	377.179
Ukupna izloženost	248.816.287	64.370.976	5.757.436	228.320	-	319.173.020	3.996.992	2.482.779	312.693.250	82.130.430	1.276.815

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.										Vrednost sredstava obezbeđenja*			
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti							
	bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi						
Prema sektorima														
Potraživanja od stanovništva	6.744.094	4.205.980	146.450	-	-	11.096.524	85.296	72.746	10.938.482	89.973	480			
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Transakcioni i kreditne kartice	6.743.506	4.171.758	146.450	-	-	11.061.714	85.296	64.737	10.911.681	57.438	480			
Ostala potraživanja	588	34.222	-	-	-	34.810	-	8.009	26.801	32.535	-			
Potraživanja od privrede	116.634.223	21.084.930	1.004.587	-	-	138.723.739	293.668	415.591	138.014.480	36.377.077	659.852			
Velika preduzeća	103.276.507	18.931.038	982.140	-	-	123.189.685	280.517	363.641	122.545.527	28.533.940	648.078			
Mala i srednja preduzeća	4.664.074	1.315.337	15.960	-	-	5.995.371	8.900	16.437	5.970.034	936.766	11.774			
Mikro preduzeća i preduzetnici	902.741	666.939	6.487	-	-	1.576.166	4.251	35.023	1.536.892	111.352	-			
Finansijske institucije	7.790.901	171.616	-	-	-	7.962.517	-	490	7.962.027	6.795.019	-			
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Potraživanja od ostalih klijenata	6.022.056	38.734	-	-	-	6.060.790	-	916	6.059.874	-	-			
Ukupna izloženost	129.400.373	25.329.644	1.151.037	-	-	155.881.053	378.964	489.253	155.012.836	36.467.050	660.332			
Prema kategorijama potraživanja														
Neproblematična potraživanja	129.400.373	25.329.644	10.123	-	-	154.740.139	82	489.253	154.250.804	36.467.049	365			
od čega: restrukturirana	8.405	251.477	-	-	-	259.882	-	13.132	246.750	36.603	-			
Problematična potraživanja	-	-	1.140.915	-	-	1.140.915	378.882	-	762.033	-	659.967			
od čega: restrukturirana	-	-	2.673	-	-	2.673	-	-	2.673	-	-			
Ukupna izloženost	129.400.373	25.329.644	1.151.038	-	-	155.881.054	378.964	489.253	155.012.837	36.467.049	660.332			

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje, na dan 31. decembar 2021. godine, su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.										POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje					
	Neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvređena potraživanja (stage 3)														
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana										
Prema sektorima																				
Potraživanja od stanovništva	49.023.552	19.216.075	826.080	177.930	8.898	411.493	1.486.830	400.636	325.593	884.396	209.939	-	69.252.535	3.508.948	72.971.422					
Stambeni krediti	23.620.193	5.521.874	140.161	37.321	3.542	170.824	394.239	52.344	11.727	44.236	-	-	29.323.091	673.370	29.996.461					
Potrošački i gotovinski krediti	19.214.836	11.235.220	550.146	111.613	2.111	172.461	905.452	272.705	229.580	547.994	-	-	31.113.926	2.128.192	33.242.118					
Transakcioni i kreditne kartice	5.133.519	1.692.722	108.474	25.242	332	34.797	164.699	66.350	84.274	292.157	-	-	6.960.289	642.277	7.602.566					
Ostala potraživanja	1.055.004	766.259	27.299	3.754	2.913	33.411	22.440	9.237	12	9	209.939	-	1.855.229	65.109	2.130.277					
Potraživanja od privrede	206.657.001	4.253.955	120.807	21.866	129	1.250.384	437.024	119.711	79.837	298.657	-	-	211.053.758	2.185.613	213.239.371					
Velika preduzeća	125.459.441	57.234	10.754	-	-	1.025.737	81.150	-	15.964	112	-	-	125.527.429	1.122.963	126.650.392					
Mala i srednja preduzeća	14.942.216	342.221	43.525	-	-	209.218	253.517	57.232	43.592	91.652	-	-	15.327.962	655.211	15.983.173					
Mikro preduzeća i preduzetnici	3.744.635	3.847.104	66.208	21.866	129	15.429	102.357	62.479	20.281	206.893	-	-	7.679.942	407.439	8.087.381					
Finansijske institucije	62.510.709	7.396	320	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62.518.425	-	62.518.425					
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Potraživanja od ostalih klijenata	82.238.044	-	-	-	-	38.041	-	-	-	-	-	-	82.238.044	38.041	82.276.085					
Ukupna izloženost	337.918.597	23.470.030	946.887	199.796	9.027	1.699.918	1.923.854	520.347	405.430	1.183.053	209.939	-	362.544.337	5.732.602	368.486.878					
Prema kategorijama potraživanja																				
Neproblematična potraživanja	337.918.597	23.470.030	946.887	199.796	9.027	-	-	-	-	-	125.293	-	362.544.337	-	362.669.630					
od čega: restrukturirana	275.532	143.092	27.312	319	-	-	-	-	-	-	47.617	-	446.255	-	493.872					
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	1.699.918	1.923.854	520.347	405.430	1.183.053	84.646	-	-	5.732.602	5.817.248					
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	935.502	246.722	30.927	11.804	73.976	41.778	-	-	1.298.931	1.340.709					
Ukupna izloženost	337.918.597	23.470.030	946.887	199.796	9.027	1.699.918	1.923.854	520.347	405.430	1.183.053	209.939	-	362.544.337	5.732.602	368.486.878					

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.										POCI	Potraživanja koja se vrednuju pofer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana					
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	10.055.160	866.949	64.823	15.196	104	49.622	61.233	14.967	-	-	-	-	11.002.232	125.822	11.128.054
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcionici i kreditne kartice	10.018.637	866.949	64.823	15.196	104	49.622	61.233	14.967	-	-	-	-	10.965.709	125.822	11.091.531
Ostala potraživanja	36.523	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36.523	-	36.523
Potraživanja od privrede	142.261.246	16.480.119	36.689	-	-	1.000.655	53.497	499	246	1.692	-	-	158.778.054	1.056.589	159.834.643
Velika preduzeća	127.715.434	14.791.997	-	-	-	989.532	37.810	-	-	-	-	-	142.507.431	1.027.342	143.534.773
Mala i srednja preduzeća	6.197.413	70.240	884	-	-	3.214	14.392	499	246	-	-	-	6.268.537	18.351	6.286.888
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.311.832	295.646	78	-	-	7.909	1.295	-	-	1.692	-	-	1.607.556	10.896	1.618.452
Finansijske institucije	7.036.567	1.322.236	35.727	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.394.530	-	8.394.530
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.610.359	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.610.359	-	5.610.359
Ukupna izloženost	157.926.765	17.347.068	101.512	15.196	104	1.050.277	114.730	15.466	246	1.692	-	-	175.390.645	1.182.411	176.573.056
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	157.926.765	17.347.068	101.512	15.196	104	-	-	-	-	-	-	-	175.390.645	-	175.390.645
od čega: restrukturirana	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	9
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	1.050.277	114.730	15.466	246	1.692	-	-	-	1.182.411	1.182.411
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	131.784	11.096	-	-	-	-	-	-	142.880	142.880
Ukupna izloženost	157.926.765	17.347.068	101.512	15.196	104	1.050.277	114.730	15.466	246	1.692	-	-	175.390.645	1.182.411	176.573.056

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

Sve investicione hartije od vrednosti se nalaze u grupi plasmana koja nisu u kašnjenju i nisu obezvređena. a po osnovu ovih ulaganja nije formirana ispravka vrednosti.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.****4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****(b) Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembar 2020. godine, su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.										POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana					
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	42.942.541	18.744.905	1.157.442	298.864	53.329	286.505	1.279.600	492.308	152.106	879.002	228.320	-	63.197.080	3.089.520	66.514.920
Stambeni krediti	19.386.651	4.865.723	186.814	38.266	45.047	126.574	366.137	60.653	4.478	35.515	-	-	24.522.501	593.357	25.115.858
Potrošački i gotovinski krediti	17.606.955	10.837.161	721.374	182.551	4.352	105.105	687.099	265.837	89.581	581.804	-	-	29.352.393	1.729.425	31.081.818
Transakcioni i kreditne kartice	4.785.958	2.115.428	206.095	69.478	3.875	31.465	180.627	164.101	56.644	255.838	-	-	7.180.833	688.675	7.869.508
Ostala potraživanja	1.162.977	926.593	43.159	8.569	55	23.361	45.737	1.717	1.403	5.845	228.320	-	2.141.353	78.063	2.447.736
Potraživanja od privrede	133.178.327	48.790.616	830.892	36.879	993	1.533.462	450.266	41.578	88.952	515.620	-	-	182.837.706	2.629.877	185.467.583
Velika preduzeća	101.860.462	520.256	757.474	-	896	1.384.116	259.719	112	9.875	246.751	-	-	103.139.088	1.900.572	105.039.660
Mala i srednja preduzeća	13.446.616	45.669	14.743	-	-	109.970	125.989	2.091	21.337	112.047	-	-	13.507.028	371.434	13.878.462
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.983.073	3.575.413	58.675	36.879	97	39.376	64.558	39.375	57.740	156.822	-	-	6.654.136	357.871	7.012.007
Finansijske institucije	14.888.176	44.649.278	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59.537.454	-	59.537.454
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	67.152.477	-	-	-	-	38.040	-	-	-	-	-	-	67.152.477	38.040	67.190.517
Ukupna izloženost	243.273.345	67.535.521	1.988.334	335.743	54.322	1.858.007	1.729.866	533.886	241.058	1.394.622	228.320	-	313.187.263	5.757.436	319.173.020
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	243.272.002	67.535.455	1.987.980	335.741	53.873	1.152.374	347.905	50.841	37.694	207.457	162.606	-	313.185.051	1.796.270	315.143.927
od čega: restrukturirana	262.978	274.442	18.412	532	10.817	1.043.914	245.713	42.855	33.516	192.998	96.161	-	567.181	1.558.996	2.222.338
Problematična potraživanja	1.342	66	353	2	449	705.632	1.381.961	483.045	203.362	1.187.166	65.714	-	2.212	3.961.167	4.029.092
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	243.273.345	67.535.521	1.988.334	335.743	54.322	1.858.007	1.729.866	533.886	241.058	1.394.622	228.320	-	313.187.263	5.757.436	319.173.020

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.										POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobvezrena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obvezrena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana					
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	9.797.821	1.013.235	115.071	20.340	3.606	49.277	55.590	41.583	-	-	-	-	10.950.074	146.450	11.096.524
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.763.011	1.013.235	115.071	20.340	3.606	49.277	55.590	41.583	-	-	-	-	10.915.264	146.450	11.061.714
Ostala potraživanja	34.810	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34.810	-	34.810
Potraživanja od privrede	128.654.093	9.063.018	1.291	749	-	582.275	420.272	346	1.646	47	-	-	137.719.152	1.004.587	138.723.739
Velika preduzeća	114.029.262	8.178.282	-	-	-	564.142	417.998	-	-	-	-	-	122.207.545	982.140	123.189.685
Mala i srednja preduzeća	5.978.542	69	800	-	-	15.673	-	287	-	-	-	-	5.979.411	15.960	5.995.371
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.286.700	281.739	491	749	-	2.460	2.274	59	1.646	47	-	-	1.569.679	6.487	1.576.166
Finansijske institucije	7.359.589	602.928	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.962.517	-	7.962.517
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.060.790	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.060.790	-	6.060.790
Ukupna izloženost	144.512.704	10.076.253	116.362	21.089	3.606	631.552	475.862	41.929	1.646	47	-	-	154.730.016	1.151.037	155.881.053
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	144.484.566	10.076.241	116.121	21.089	3.606	22.896	2.264	270	-	-	-	-	154.701.624	25.430	154.727.054
od čega: restrukturirana	259.882	-	-	-	-	2.673	-	-	-	-	-	-	259.882	2.673	262.554
Problematična potraživanja	28.138	13	241	-	-	608.657	473.598	41.659	1.646	47	-	-	28.392	1.125.607	1.153.999
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	144.512.704	10.076.253	116.362	21.089	3.606	631.552	475.862	41.929	1.646	47	-	-	154.730.016	1.151.037	155.881.053

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje

Banka nema restrukturiranih kredita i potraživanja od banaka. niti restrukturirana ulaganja u investicione hartije od vrednosti.

Restrukturiranje dužnika pravnog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera tj. ukoliko proceni da bi se izmenom uslova finansiranja obezbedilo dugoročno održivo poslovanje dužnika. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Aktivnosti koje se preduzimaju osmišljavaju se na način da osiguraju opstanak preduzeća i ne ugroze likvidnost dužnika (eventualno smanjenje izloženosti mora da bude pažljivo isplanirano i primenjeno samo ukoliko ne ugrožava poslovni plan);
- Pri kreiranju plana finansijskog restrukturiranja fokus je na stabilizaciji neposrednih gotovinskih tokova i poboljšanju pokazatelja bilansa stanja (poput korišćenja neposlovne imovine. povećanja kapitala. restrukturiranja obaveza uključujući inter kompanijske kredite i van-bilansne pozicije). sa srednjoročnim i dugoročnim ciljem ostvarivanja poboljšanog nivoa i održive EBITDA tj. poboljšanja otplatnog kapaciteta i povećanja vrednosti preduzeća;
- U složenim slučajevima. uključuju se spoljni savetnici kako bi se obradio što širi aspekt procesa restrukturiranja: pravna pitanja. poreski i operativni preporuke i/ili supervizije. osmišljavanje i implementacija reorganizacije/šeme restrukturiranja);
- Obezbeđuje se saradnja sa drugim finansijerima sa ciljem održavanja preduzeća dužnika u "životu" i prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća: oblik i nivo saradnje mora biti razmatran od slučaja do slučaja (sprovođenje refinansiranja kroz organizovanje sindikata. objedinjavanje kolaterala. sagledavanje koje su banke voljne da pomognu proces restrukturiranja a koje ne. određivanje vođe u procesu ili osnivanje odbora za rukovođenje. smanjenje broja uključenih kreditora. itd.);
- Ukoliko dužnik pokaže spremnost. potražiti novog investitora (uz saglasnost/u saradnji /zajedno sa dužnikom);
- Zahteva se i podržava reorganizacija preduzeća dužnika. operativna i poslovno strateška poboljšanja (promena rukovodstva i strateških koncepata. modifikacija procesa i organizacionih struktura. (re)fokusiranje na osnovni posao. smanjenje operativnih troškova. pravljenje prioriteta u investiranju i/ili smanjenje nivoa troškova vezanih za investicije. itd.).

U procesu restrukturiranja dužnika pravnih lica. Banka primenjuje različite mere. uvek insistirajući na principu odgovornosti kreditora. Navodimo neke od mera restrukturiranja koja Banka primenjuje (spisak nije sveobuhvatan. s obzirom da su slučajevi restrukturiranja pravnih lica specifični i uvek zahtevaju individualni pristup):

- Modifikacija proizvoda kroz: (i) refinansiranje izloženosti prema klijentu kroz odobravanje drugačijeg proizvoda koji je ili prilagođeniji načinu poslovanja dužnika ili je prihvatljiviji banchi s aspekta rizika (npr. faktoring. lizing). (ii) zahtevati plaćanje unapred. (iii) promenu iznosa rata ili rokova njihovog dospeća (iv) promena kamatne stope itd.
- "Pojačavanje" ugovornih uslova: prilagođavanje ugovornih odredbi sa ciljem da: (i) se ojača pozicija Banke (ii) uspostavi sistem finansijske discipline (iii) pomogne izvršenje plana restrukturiranja. obezbedi dodatnu obavezu vlasnika preduzeća dužnika. itd.;
- Stupanje u kontakt sa drugim poveriocima i ukoliko je potrebno organizovanje odbora poverilaca (ovaj korak mora biti pažljivo razmotren i u skladu sa direktnih ugovornim okvirom zaključenim sa dužnikom kao i ciljem koji treba da bude ostvaren kroz preduzimanje ovakvih radnji);
- Usmeravanje gotovinskih tokova dužnika preko banke koji obuhvataju i tokove vezane za postojeće zaloge na potraživanjima dužnika kao i njihovo ažuriranje ukoliko je potrebno;
- Uključivanje novih zainteresovanih strana (investitora. dobavljača i kupaca) itd.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom zahteva visoku proaktivnost i striktno praćenje implementacije definisane strategije u cilju sprečavanja gubitaka za Banku i omogućavanja maksimalnog povraćaja postojeće izloženosti prema dužniku. S tim u vezi. obezbeđuje se interni (između više odeljenja i sektora unutar Banke) i eksterni (između Banke i klijenta. Banke i drugih kreditora itd.) protok informacija kako bi Banka raspolagala sa ažurnim informacijama na osnovu kojih se donose odluke vezano za sprovođenje definisane strategije restrukturiranja i odnosa sa dužnikom. Postoji jasan lanac nadležnosti unutar nadležnog Sektora za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom u kome svaki dužnik ima osobu koja je nadležna za svakodnevno praćenje i kontakt kao i njoj nadređenih instanci koje su odgovorne za odobrenje/korekciju predloženih koraka u procesu restrukturiranja.

Svaki aspekt međusobnih odnosa Banke i dužnika se definiše kroz potpisivanje neophodne pravne dokumentacije (koju pre potpisivanja kontroliše pravna služba Banke) čime se obezbeđuje transparentnost dogovorenog ali i uspostavljaju obaveze obe strane. Pravna služba je i nakon sprovođenja ugovorene strategije nadležna za sva pravna pitanja i postupke koji mogu proistekti iz odnosa Banke i dužnika.

Kontrola ugovorenih i sprovedenih mera restrukturiranja se vrši kroz definisanje kontrolnih tačaka implementacije i postavljanje odgovarajućih mehanizama kontrole ispunjenja definisanih uslova a parametri stabilne kontrolne aktivnosti su definisani od slučaja do slučaja (uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog slučaja odnosno predmeta restrukturiranja) i mogu uključivati ali i ne treba da su ograničeni na:

- Izradu review aplikacija (minimalno jednom u šest meseci) u kojima se organima odlučivanja predstavlja uspešnost sprovođenja definisane strategije (redovnost izmirenja obaveza prema Banci. poštovanje dogovorenog i ugovorenog strategije. postojanost u poslovanju dužnika. itd) i predlažu korektivne mere (ukoliko situacija to nalaže);
- Redovno praćenje prometa preko računa klijenta otvorenog kod Banke (prilivi i odlivi. realan obim u poređenju sa očekivanjima i ugovorenim procentom prometa preko Banke. praćenje priliva vezanih za zaloge na potraživanjima i ili asignacije ukoliko iste predstavljaju deo instrumenata obezbeđenja); brzu reakciju u slučaju nestandardnih/neobičajenih transakcija (ili njihovog odsustva) itd.;
- Praćenje dužnikovih poslovnih aktivnosti (kao i članica grupe povezanih lica kojoj on pripada) / ostvarenja – bilo na osnovu redovnih podataka dostavljenih od strane dužnika i ili izveštaja koje će dostaviti lice koje je dužnik ovlastio i ili iz izveštaja eksternom supervizora (ukoliko je angažovan);
- Fizički obilazak dužnika u zavisnosti od potrebe. složenosti dužnikovog načina poslovanja i definisane strategije restrukturiranja;
- Redovno praćenje i ažuriranje vrednosti instrumenata obezbeđenja;
- Redovno praćenje javnih registra kao i javno dostupnih informacija kako bi se moglo brzo reagovati u slučaju neuobičajenih dešavanja;
- Praćenje i brzo reagovanje na eventualne blokade računa klijenta (o čemu Banku istovremeno obaveštava NBS);
- Praćenje ispunjenja bilo kog drugog ugovornog uslova i odredbe a u skladu sa definisanim rokovima.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Kao deo RBI grupe. Banka je u obavezi da pored regulative propisane od strane Narodne banke Srbije poštuje i regulativu nadležnih organa Evropske Unije. među kojima i Evropskog nadzornog tela za bankarstvo. Jedna od regulativa koja je od velike važnosti za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom jeste i direktiva koja definiše "Forbearance" proces i odnosi se na sve klase izloženosti.

Pod "Forborne" plasmanima se podrazumevaju krediti (izloženosti) kod kojih su primenjene "forbearance" mere (koje obuhvataju koncesije/ustupke date dužniku koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju svojih finansijskih obaveza prema Banci). Na osnovu navedenog. "forbearance" status definišu dva faktora:

- Finansijske poteškoće. i
- Izmene/modifikacije opštih uslova kredita. koje se smatraju koncesijom/ustupkom dužniku.

"Forbearance" klasifikacija će prestati kada svi navedeni uslovi budu ispunjeni:

- Plasman se smatra "Performing". uključujući i one koji su reklassifikovani iz "Non-Performing" kategorije posle analize finansijskog stanja dužnika. koja dokazuje da plasman više nije "Non-Performing".
- Prošlo je minimum 2 godine probnog perioda od dana:
 - od kada se "Forborne" izloženost smatrala kao "Performing" (za plasmane reklassifikovane iz „Non-Performing“ statusa);
 - od kada je odobrena „forbearance“ mera (za plasmane koji nisu klasifikovani kao „Non-performing“ na dan implementacije „forbearance“ mere ili „forbearance“ mere nisu uticale da plasman bude klasifikovan kao „Non-performing“)
- Redovna otplata značajnog dela glavnice ili kamate tokom najmanje polovine probnog perioda;
- Ni jedna izloženost prema dužniku nije u docnji duže od 30 dana na kraju probnog perioda.

Restrukturiranje dužnika fizičkog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera i da će datim olakšicama pomoći klijentu da prevaziđe trenutne finansijske probleme i vrati plasman u redovnu otplatu. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Osigurati bolje razumevanje klijentovih potreba i trenutnog finansijskog stanja;
- Poboljšavanje motivacije klijenta da redovno izmiruje svoje obaveze.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Osnovna načela kojih se Banka pridržava prilikom kalkulacije osnovnih elemenata novog kredita za restrukturiranje su:

- Obuhvatiti sva bilansna potraživanja od komitenta u jednu partiju. uz moguće izuzetke.
- Plan otplate novog kredita za restrukturiranje treba biti u vidu mesečnih anuiteta. sa rokom koji se određuje prema izloženosti klijenta i proizvodima koje ima u korišćenju. Produženje perioda otplate. tj. novi period otplate novog kredita za restrukturiranje. kojom su objedinjene sve ostale partije (osim stambenog kredita i gotovinskog kredita sa hipotekom). se definiše u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda koji se restrukturiraju (kredit. kartica .pozajmica..) i prema izloženosti;
- Kamatna stopa - Detaljan način određivanja kamatne stope. ali i provizija za obradu kredita za restrukturiranje je predmet odobrenja Komisije za utvrđivanje kamatnih stopa. tarifa i naknada za usluge;
- Obezbeđenje novog kredita treba da bude minimum istovetno postojećem obezbeđenju po kreditnim partijama klijenta koje su u otplati;
- Ukupne mesečne obaveze klijenta nakon restrukturiranja treba da budu umanjene za najmanje 20% u odnosu na postojeće mesečne obaveze klijenta u Banci;
- Modeli restrukturiranja koji se koriste (u procesu restrukturiranja dužnika fizičkih lica. Banka primenjuje različite mere. uvek insistirajući na principu odgovornosti klijenta).

Navodimo osnovne modele (mere) restrukturiranja koja Banka primenjuje:

- Producenje roka i korekcije mesečnih anuiteta u odnosu na inicijalne u skladu potrebama klijenta. mogućnostima otplate. gore postavljenim uslovima i Kreditnom politikom Banke;
- "Grace period" od maksimalno 12 meseci. po postojećem stambenom kreditu ili gotovinskom kreditu sa hipotekom (uz zadržavanje datuma dospeća). U toku grace perioda klijent plaća samo ugovoren iznos kamate;
- Privremeno umanjenje kamatne u periodu od maksimum 12 meseci;
- Negativna amortizacija. U ovim slučajevima kamatna stopa po stambenom kreditu ostaje nepromenjena. ali u "grace periodu" od 9 meseci klijent plaća samo 50% obračunate kamate. Po isteku "grace perioda" vrši se pripis svih neplaćenih obaveza po ovakovom planu otplate glavnici duga. uz zadržavanje originalne valute kredita.

Klijent dobija status „izlečen“ („cured“) po ispunjenju sledećih uslova:

- Potpuna otplata restrukturiranog kredita; ili
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije bio u defaultu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u default pa nakon nekog vremena izađe iz default-a. period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz default-a);
- Poslednja dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije imao docnju 30+ po bilo kom kreditnom proizvodu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u 30+ pa nakon nekog vremena izađe iz docnje 30+. period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz 30+).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

31.12.2021.									
Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija doscje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	288.058	340	8.944	210.638	-	-	42.659	550.639
Stambeni krediti	-	170.515	-	8.944	15.850	-	-	22.215	217.524
Potrošački i gotovinski krediti	-	107.485	340	-	402	-	-	12.691	120.918
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	10.058	-	-	194.386	-	-	7.753	212.197
Potraživanje od privrede	-	542.885	-	-	330.201	-	-	410.857	1.283.943
Velika preduzeća	-	394.796	-	-	324.043	-	-	174.589	893.428
Mala i srednja preduzeća	-	82.050	-	-	6.158	-	-	205.142	293.350
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	66.039	-	-	-	-	-	31.126	97.165
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	830.943	340	8.944	540.839	-	-	453.516	1.834.582

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

31.12.2021.										
Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija doscje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno	
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanje od privrede	-	2.286	-	-	-	-	-	140.603	142.889	
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	140.594	140.594	
Mala i srednja preduzeća	-	2.286	-	-	-	-	-	9	2.295	
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupna izloženost	-	2.286	-	-	-	-	-	140.603	142.889	

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

31.12.2020.									
Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docije	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	326.281	336	9.357	262.383	-	-	12.919	611.276
Stambeni krediti	-	211.754	-	9.357	18.771	-	-	12.919	252.801
Potrošački i gotovinski krediti	-	114.527	336	-	966	-	-	-	115.829
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	242.646	-	-	-	242.646
Potraživanje od privrede	18.809	800.898	-	-	353.926	-	-	437.430	1.611.063
Velika preduzeća	-	598.716	-	-	346.680	-	-	289.517	1.234.913
Mala i srednja preduzeća	18.809	109.854	-	-	7.246	-	-	147.913	283.822
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	92.328	-	-	-	-	-	-	92.328
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	18.809	1.127.179	336	9.357	616.309	-	-	450.349	2.222.339

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

31.12.2020.										
Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docije	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno	
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanje od privrede	-	591	-	-	-	-	-	261.964	262.555	
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	230.005	230.005	
Mala i srednja preduzeća	-	591	-	-	-	-	-	31.959	32.550	
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupna izloženost	-	591	-	-	-	-	-	261.964	262.555	

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2021. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2021.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2021.	Neto vrednost na 31. decembar 2021.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	611.275	66.390	84.526	567	-43.067	550.639	370.042
Stambeni krediti	252.801	29.452	49.311	565	-15.983	217.524	127.188
Potrošački i gotovinski krediti	108.123	36.938	15.257	-	-8.886	120.918	57.997
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	250.351	-	19.958	2	-18.198	212.197	184.857
Potraživanje od privrede	1.611.064	380.149	551.324	72	-156.017	1.283.944	413.085
Velika preduzeća	1.234.914	252.222	463.832	70	-129.946	893.428	217.433
Mala i srednja preduzeća	283.822	90.676	62.124	2	-19.026	293.350	125.726
Mikro preduzeća i preduzetnici	92.328	37.251	25.368	-	-7.045	97.166	69.926
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	2.222.339	446.539	635.850	639	-199.084	1.834.583	783.127

*Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2021.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2021.	Neto vrednost na 31. decembar 2021.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	262.555	134.070	54.877	-	-198.859	142.889	142.889
Velika preduzeća	230.005	131.784	22.918	-	-198.277	140.594	140.594
Mala i srednja preduzeća	32.550	2.286	31.959	-	-582	2.295	2.295
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	262.555	134.070	54.877	-	-198.859	142.889	142.889

*Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2020. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2020.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2020.	Neto vrednost na 31. decembar 2020.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	638.635	45.759	48.793	252	(24.577)	611.276	420.100
Stambeni krediti	278.450	7.845	23.614	268	(10.148)	252.801	143.922
Potrošački i gotovinski krediti	97.938	37.914	15.589	1	(4.435)	115.829	62.505
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	262.247	-	9.590	(17)	(9.994)	242.646	213.673
Potraživanje od privrede	1.877.057	560.726	620.301	41	(206.462)	1.611.063	439.898
Velika preduzeća	1.698.534	299.672	582.077	33	(181.249)	1.234.913	217.581
Mala i srednja preduzeća	141.204	197.253	32.970	8	(21.674)	283.822	143.761
Mikro preduzeća i preduzetnici	37.319	63.801	5.254	-	(3.539)	92.328	78.556
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	2.515.692	606.485	669.094	293	(231.039)	2.222.339	859.998

* Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2020.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2020.	Neto vrednost na 31. decembar 2020.
						6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	329.854	2.635	-	-	-69.935	262.555	249.423
Velika preduzeća	300.19	2.635	-	-	-72.82	230.005	216.882
Mala i srednja preduzeća	29.664	-	-	-	2.885	32.55	32.541
Mikro preduzeća i preduzedtnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	329.854	2.635	-	-	-69.935	262.555	249.423

*Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika

Banka drži instrumente obezbeđenja po osnovu kredita i avansa datih klijentima u obliku hipoteke na nepokretnostima i ostalim sredstvima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Procene tržišne vrednosti baziraju se na vrednosti instrumenata obezbeđenja procenjenih u vreme zaduženja i po pravilu se ažuriraju na godišnjem nivou. Na postojeće instrumente obezbeđenja se primenjuju minimalni i po potrebi dodatni faktori umanjenja (haircut). propisani grupnom politikom Raiffeisen grupacije za svaku vrstu instrumenata kreditne zaštite. koja uzima u obzir specifičnosti vrste instrumenata. tržišnih fluktuacija i lokalnih specifičnosti

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2021. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	41.921	-	13.132.725	1.724	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	5.570	-	12.822.315	936	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	24.419	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	11.930	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2	-	310.410	788	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	260.024	-	963.674	15.277.244	-	1.692.260	2.673.247	30.691.557	16.481.463	147.914
Velika preduzeća	129.482	-	401.582	14.049.748	-	1.677.667	974.301	105	15.750.321	147.914
Mala i srednja preduzeća	102.229	-	432.379	1.210.901	-	14.325	1.165.858	-	682.849	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	28.313	-	129.713	16.595	-	268	533.088	-	48.293	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	30.691.452	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	301.945	-	14.096.399	15.278.968	-	1.692.260	2.673.247	30.691.557	16.481.463	147.914
od čega: restrukturirana	-	-	27.948	-	-	-	206	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	301.945	-	14.096.399	15.278.968	-	1.692.260	2.673.247	30.691.557	16.481.463	147.914

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	40.603	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	35.951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	4.652	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	651.728	-	269.764	4.032.957	-	294.565	2.351.642	7.387.833	28.308.693	200.381
Velika preduzeća	288.818	-	127.834	3.840.812	-	286.127	2.351.642	261.463	28.214.693	200.381
Mala i srednja preduzeća	235.769	-	136.012	192.145	-	8.438	-	-	89.000	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	127.141	-	5.918	-	-	-	-	-	5.000	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	7.126.370	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	692.331	-	269.764	4.032.957	-	294.565	2.351.642	7.387.833	28.308.693	200.381
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	692.331	-	269.764	4.032.957	-	294.565	2.351.642	7.387.833	28.308.693	200.381

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	65.593	-	9.586.055	6.034	-	213	-	-	-	-
Stambeni krediti	42.786	-	8.383.891	1.980	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	10.134	-	-	-	-	213	-	-	-	-
Transakpcioni i kreditne kartice	12.673	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	1.202.164	4.054	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	328.328	-	264.730	3.011.472	-	185.899	846.734	8.143	1.911.975	100.572
Velika preduzeća	257.490	-	13.573	2.569.116	-	178.336	173.302	8.035	1.748.838	100.572
Mala i srednja preduzeća	55.200	-	135.578	416.032	-	7.274	258.811	-	128.399	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	15.638	-	115.579	26.324	-	289	414.621	-	34.738	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	108	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	393.921	-	9.850.785	3.017.506	-	186.112	846.734	8.143	1.911.975	100.572
od čega: restrukturirana	4.703	-	182.899	14.933	-	10.441	4.035	-	629	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	393.921	-	9.850.785	3.017.506	-	186.112	846.734	8.143	1.911.975	100.572

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	53.736	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	24.140	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	29.596	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	253.762	-	51.931	702.130	-	33.127	-	466.853	1.965.633	58.332
Velika preduzeća	202.555	-	-	609.822	-	33.127	-	401.752	1.950.278	58.332
Mala i srednja preduzeća	32.446	-	41.673	91.308	-	-	-	-	12.869	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	18.761	-	10.258	1.000	-	-	-	-	2.486	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	65.101	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	307.498	-	51.931	702.130	-	33.127	-	466.853	1.965.633	58.332
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	307.498	-	51.931	702.130	-	33.127	-	466.853	1.965.633	58.332

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	7.831	-	520.537	5.269	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	4.670	-	434.943	5.269	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	2.112	-	3.149	-	-	-	-	-	-	-
Transakcionni i kreditne kartice	1.049	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	82.445	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	372	-	63.761	612.712	-	3.728	25.722	-	54.069	-
Velika preduzeća	-	-	-	511.688	-	3.166	988	-	346	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	51.171	97.290	-	562	17.757	-	49.684	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	372	-	12.590	3.734	-	-	6.977	-	4.039	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	8.203	-	584.298	617.981	-	3.728	25.722	-	54.069	-
od čega: restrukturirana	406	-	134.293	416.735	-	3.728	-	-	25.681	-
Ukupna potraživanja	8.203	-	584.298	617.981	-	3.728	25.722	-	54.069	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2021.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	370	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	370	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	20.856	-	-	287.845	-	6.425	-	-	-	-
Velika preduzeća	20.856	-	-	276.087	-	6.425	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	11.758	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	21.226	-	-	287.845	-	6.425	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	21.226	-	-	287.845	-	6.425	-	-	-	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2020. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.								Garancije** čiji je izdavalac		
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice	
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	34.178	-	11.730.382	4.105	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	18.035	-	11.340.606	4.105	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	5.759	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	10.375	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	9	-	389.776	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	251.963	-	770.971	12.361.295	-	1.314.348	-	21.704.747	11.443.328	112.569	
Velika preduzeća	38.254	-	181.014	11.471.905	-	1.304.586	-	368.131	11.056.934	112.569	
Mala i srednja preduzeća	192.169	-	404.118	865.054	-	9.762	-	-	372.504	-	
Mikro preduzeća i preduzetnici	21.54	-	185.839	24.336	-	-	-	-	13.89	-	
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	21.336.616	-	-	
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	286.139	-	12.501.352	12.365.399	-	1.314.349	-	21.704.746	11.443.329	112.569	
od čega: restrukturirana	-	-	42.238	5.733	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	286.139	-	12.501.352	12.365.399	-	1.314.349	-	21.704.746	11.443.329	112.569	

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	29.575	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	28.987	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	588	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	501.906	-	206.976	3.340.041	-	297.594	-	6.716.108	18.047.538	555.968
Velika preduzeća	134.24	-	64.383	3.118.408	-	291.928	-	92.706	17.981.151	555.968
Mala i srednja preduzeća	298.862	-	136.735	218.882	-	5.666	-	-	61.387	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	68.804	-	5.858	2.751	-	-	-	-	5	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	6.623.402	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	531.482	-	206.975	3.340.041	-	297.594	-	6.716.109	18.047.538	555.968
od čega: restrukturirana	-	-	8.405	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	531.482	-	206.975	3.340.041	-	297.594	-	6.716.109	18.047.538	555.968

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.										
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*				
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	80.118	-	10.116.732	20.167	-	1.317	-	-	-	-	752
Stambeni krediti	44.924	-	8.697.764	11.702	-	-	-	-	-	-	752
Potrošački i gotovinski krediti	22.275	-	-	-	-	1.317	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	12.916	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	3	-	1.418.968	8.465	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	196.414	-	479.15	5.047.200	-	84.02	-	-	3.463.208	45.784	
Velika preduzeća	75.063	-	96.864	4.305.224	-	79.769	-	-	3.194.259	45.784	
Mala i srednja preduzeća	109.953	-	210.581	700.164	-	2.95	-	-	244.216	-	
Mikro preduzeća i preduzetnici	11.398	-	171.705	41.812	-	1.301	-	-	24.733	-	
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	276.222	-	10.595.883	5.067.367	-	85.338	-	-	3.463.208	46.536	
od čega: restrukturirana	4.703	-	198.309	57.054	-	1.947	-	-	2.104	-	
Problematična potraživanja	310	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupna potraživanja	276.532	-	10.595.883	5.067.367	-	85.338	-	-	3.463.208	46.536	

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	60.398	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	28.451	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	31.947	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	596.569	-	107.687	977.839	-	67.391	-	171.616	2.714.460	2.061.298
Velika preduzeća	563.005	-	37.689	864.276	-	66.119	-	-	2.688.685	2.061.298
Mala i srednja preduzeća	22.633	-	54.491	113.563	-	1.272	-	-	23.275	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.931	-	15.507	-	-	-	-	-	2.5	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	171.616	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	656.754	-	107.687	977.839	-	67.391	-	171.616	2.698.315	2.061.298
od čega: restrukturirana	-	-	-	16.911	-	3.768	-	-	7.519	-
Problematična potraživanja	213	-	-	-	-	-	-	-	16.146	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	656.967	-	107.687	977.839	-	67.391	-	171.616	2.714.461	2.061.298

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	7.549	-	498.91	15.636	-	479	-	-	-	-
Stambeni krediti	5.996	-	393.832	15.636	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	3.067	-	-	479	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.553	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	102.011	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	-	-	78.266	642.208	-	11.885	-	-	18.372	-
Velika preduzeća	-	-	12	568.54	-	10.956	-	-	536	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	47.869	69.968	-	929	-	-	13.573	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	30.385	3.7	-	-	-	-	4.263	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	57.518	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	4.66	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	7.549	-	519.658	657.845	-	12.364	-	-	18.372	-
od čega: restrukturirana	853	-	130.271	236.033	-	929	-	-	9.091	-
Ukupna potraživanja	7.549	-	577.176	657.845	-	12.364	-	-	18.372	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Vrste sredstava obezbeđenja*		Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac		
					Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Država		Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	480	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	480	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	20.855	-	20.219	313.461	-	-	-	-	305.316	-
Velika preduzeća	20.855	-	20.203	301.703	-	-	-	-	305.316	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	16	11.758	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	365	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	20.971	-	20.219	313.461	-	-	-	-	305.316	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	21.336	-	20.219	313.461	-	-	-	-	305.316	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

U prethodnim tabelama. nepokretnosti su prikazane po alociranim vrednostima koje se koriste pri obračunu obezvredjenja. dok su garancije prikazane u vrednosti koja nije veća od knjigovodstvene vrednosti potraživanja koje služe kao obezbeđenje. Ponderisana vrednost kolateralala (WCV) je obračunata kao nominalna vrednost kolateralala (NCV) umanjena za haircut (diskont) i izloženosti pokrivenе istim kolateralom prioritetnog ranga i limitirana je na iznos definisan u ugovoru o uspostavljanju sredstva obezbeđenja. kao i iznosom obezbeđenim odnosnim kolateralom. NCV je fer tržišna vrednost kolateralala (FMV). vrednost bazirana na proceni stručnjaka ili kupoprodajna vrednost nekretnine.

Politika Banke je da vrši blagovremenu realizaciju kolateralala na pravi način. Banka generalno ne koristi negotovinski kolateral za svoje vlastito poslovanje.

LTV racio

LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbedeno.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema LTV raciju su prikazana u nastavku:

Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom
na nepokretnostima u hiljadama RSD

LTV racio	31.12.2021.	31.12.2020.
Ispod 50%	29.327.827	27.764.427
Od 50% do 70%	13.106.636	14.324.541
Od 70% do 90%	9.618.614	10.771.480
Od 90% do 100%	2.034.835	647.117
Od 100% do 120%	6.158.586	3.038.729
Od 120% do 150%	1.855.803	4.229.658
Preko 150%	5.381.412	4.738.731
Ukupno	67.483.713	65.514.683
Prosečan LTV pokazatelj	30%	28%

Investicione hartije od vrednosti

Banka upravlja limitima i kontroliše rizik koncentracije i rizik druge ugovorene strane na nivou klijenta. Investiranje u hartije od vrednosti i blagajničke zapise emitovane od strane države ili državnih institucija (Narodne banke Srbije i Ministarstva Finansija Republike Srbije) vrši se u cilju postizanja što boljeg kvaliteta portfolija plasmana sa aspekta rizika i profitabilnosti.

Rizici koji se odnose na ove plasmane kontinuirano se prate i podležu godišnjoj reviziji. Limiti se analiziraju na inicijativu i predlog Sektora sredstava. preporuke Sektora rizika (nakon urađene analize klijenata i dobijenog preliminarnog odobrenja od RBI) i odobravaju na Kreditnom odboru Banke i to kao maksimum izloženosti Banke u definisanom roku prema instrumentu; jednom klijentu; grupi povezanih lica. Stvarna izloženost u okviru limita se prati na dnevnom nivou.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Tokom 2021. i 2020. godine. Banka je u svom portfoliju imala sledeće dužničke hartije i zapise:

- Trezorske zapise i obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije.
- Obveznice koje je izdala država US.
- Obveznice koje je izdala Erste banka a.d. Novi Sad
- Obveznice koje je izdao Metro Wholesale & Food Specialist i
- Obveznice međunarodnih finansijskih organizacija (IFC, EIB i KfW).

Banka je tokom 2021. i 2020. godine sprovodila revers-repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (na osnovu zapisa NBS).

Derivati

Tokom 2021. i 2020. godine. Banka je obavljala transakcije sa sledećim derivatima:

- FX forward i slični ugovori
- FX swap ugovori.
- kamatni swap.

Banka koristi navedene proizvode za upravljanje deviznim rizikom i rizikom kamatne stope.

FX forward i FX swap transakcije kreiraju kreditnu izloženost Banke (rizik da druga strana neće ispuniti u celosti svoju obavezu bilo o dospeću bilo kasnije) i rizik od neispunjerenja obaveza druge ugovorne strane (rizik da će jedna strana u deviznoj transakciji isplatiti valutu koju je prodala ali neće dobiti valutu koju je kupila).

Rizik od neispunjerenja obaveza druge ugovorene strane javlja se u bilo kojoj situaciji kada se plaćanje vrši u očekivanju odgovarajućeg primanja. Kontrola i praćenje izloženosti ovom riziku vrši se u okviru ukupnih kreditnih limita koji se odobravaju klijentima.

Banka vrši strogu kontrolu limita na otvorenim pozicijama derivata.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Strategija hedžinga Raiffeisen banke

Kao posledica razudjenih poslovnih aktivnosti, Banka je izložena brojnim rizicima, od kojih se rizik kamatnih stopa smatra jednim od osnovnih rizika, koji se pomno prati od strane regulatornih organa i investitora. Kamatni rizik se materijalizuje kroz uticaj kretanja tržišnih kamatnih stopa na neto prihod od kamata ili na ekonomsku vrednost banke.

Kako bi bila ispoštovana interna i regulatorna ograničenja za izloženost riziku kamatnih stopa, a istovremeno bila u mogućnosti da iskoristi tržišne prilike, Banka je opredeljena da koristi derivatne instrumente za aktivno upravljanje izloženošću kamatnom riziku.

Derivativni prozvodi, kao što su transakcije swap-a kamatnih svopa i međuvalutni swap su potencijalni instrumenti za upravljanje rizikom kamatnih stopa. Primena računovodstva zaštite od rizika (Hedge accounting-a) omogućava adekvatno računovodstveno prikazivanje derivatnih transakcija, u skladu sa svrhom upravljanja rizikom. Stoga, za potrebe računovodstva, Banka namerava da uskladi promene fer vrednosti zaključenih derivatnih transakcija sa promenama fer vrednosti objekta, odnosno pozicije koja je predmet zaštite od rizika kamatnih stopa. Na ovaj način ostvaruje se vremenska uskladjenost priznavanja dobitaka i gubitaka na predmetu zaštite od rizika (Hedged Item) u odnosu na derivatnu transakciju, omogućavajući Banci da izbegne volatilnost finansijskog rezultata kroz netiranje efekata na pozicijama predmeta zaštite i instrumenata zaštite. Banka ove pozicije evidentira u posebnom portfoliju u o okviru sistema Wall Street.

U razmatranju pozicija koje mogu biti predmet zaštite od rizika (hedginga) Banka podrazumeva samo pozicije koje se evidentiraju u okviru bankarske knjige i koje se vode po amortizovanoj vrednosti u skladu sa definisanim MSFI tretmanom, sa sledećim karakteristikama:

- Krediti ili depoziti klijenata, koji su realizovani sa fiksnom ili promenljivom kamatnom stopom;
- Pozicije koje su iskazane u valutama u kojima su dostupni instrumenti zaštite (IRS, CCS);
- Sa jednokratnom otplatom glavnice ili otplatom u ratama (amortizacijom);
- Imovina ili obaveze eksternih klijenata (nije dozvoljena primena na pozicije koje se odnose na entitete unutar grupe);
-

U ovom trenutku Hegde Accounting primenjen je na jedan kamatni svop (instrument), zaključen u cilju zaštite od rizika za jedan zajam kreditora EIB.

Detalji u vezi sa objektom zaštite od rizika (Hegded Item)

Objekat koji je predmet zaštite od rizika je kredit koji je Banci odobren od strane Evropske investicione Banke, preko Narodne banke Srbije kao agenta, a detalji ugovora su sledeći:

- Kredit je odobren 20. novembra 2015. godine u iznosu od 34.035.000 EUR;
- Kamata je promenljiva, definicija kamate 3M Euribor + 0,483%;
- Kamata se plaća kvartalno (20. februar, 20. maj, 20. avgust, 20. novembar);
- Prva isplata kamate 20. februara 2016. godine, poslednja 20. maja 2027. godine;
- Glavnica se otplaćuje u 16 jednakih tromesečnih rata, pri čemu je prva rata dospela 20. novembra 2019. godine, a poslednja rata se otplaćuje 20. maja 2027. godine.

Detalji o instrumentu zaključenom u cilju zaštite (Hedge Instrument)

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

U cilju zaštite od kamatnog rizika Banke koji proističe iz varijabilne kamatne stope, zaključen je kamatni svop 24. maja 2016. (datum zaključena), koji je stupio na snagu 26. maja 2016. godine.

Svap kamatnih stopa je zaključen u istom nominalnom iznosu i sa istim planom otplate kao i kredit koji je objekat zaštite – kredit EIB.

Detalji zaključene transakcije su:

Ugovorna strana koja plaća fiksnu kamatnu stopu – Raiffeisen banka a.d. Beograd;

Fiksna stopa – 0,29%;

Ugovorna strana koja plaća promenljivu kamatnu stopu - Raiffeisen Bank International AG;

Promenljiva kamatna stopa je 3M Euribor;

Kamata se obračunava i plaća kvartalno.

Metodologija izračunavanja efektivnosti zaključene transakcije zaštite od rizika

Stepen efektivnost zaštite od rizika se odmerava u trenutku zaključenja transakcije, kao i na kraju svakog meseca, i to izračunavanjem efektivnosti na retrospektivnoj i prospektivnoj osnovi.

Oba testa se sproveđe na osnovu neto fer vrednosti i uzimajući u obzir kumulirane promene fer vrednosti računato od dana zaključivanja instrumenta zaštite. Metoda koja se koristi za sagledavanje efektivnost hedžinga je Dollar Offset metoda.

Dollar Offset je kvantitativna metoda koja se bazira na poređenju promene fer vrednosti ili tokova gotovine instrumenta zaštite, sa promenom fer vrednosti ili tokova gotovine objekta zaštite. U zavisnosti od politike upravljanja rizikom subjekta koji primenjuje ovaj metod, test se može izvršiti na dva načina:

- na kumulativnoj osnovi (poređenjem tekuće fer vrednosti sa početnom vrednošću), ili
- na osnovu sagledavanja pojedinačnog perioda i njegovim poredjenjem sa prethodnim periodom.

U slučaju Raiffeisen banke, test se vrši na kumulativnoj osnovi. Zaključena transakcija se smatra veoma efektivnom ako su rezultati relevantnih testova u opsegu od 80%-125%, ili je apsolutna vrednost razlike između promene fer vrednosti instrumenta i promene fer vrednosti objekta manja od 0,3% nominalnog iznosa instrumenta hedžinga.

Kumulativna promena fer vrednosti Instrumenta zaštite

$$\text{Efektivnost} = \frac{\text{Kumulativna promena fer vrednosti objekata zaštite}}{\text{Kumulativna promena fer vrednosti objekata zaštite}}$$

Kamatne stope koje se koriste za testove efektivnosti

Sistem Wall Street koristi cene i prinose instrumenata sa likvidnih tržišta kao izvor podataka za generisanje diskontne krive koja se primenjuje u obračunu. Inputi koji se koriste za konstruisanje primarne krive prinosa za svako tržište mogu se odabrat tako da odražavaju tržišnu konvenciju i preferencije korisnika.

Podaci sa različitih tržišta su uzetu u kalkulaciju u kombinaciji instrumenata koji najbolje odražavaju cenu plasmana u okviru relevantne kamatne stope ili kreditnog tržišta. Sistem pruža fleksibilnost za konstruisanje krive tržišnih stopa koristeći širok spektar izvornih stopa i instrumenata. Imajući u vidu da određeni proizvodi mogu zahtevati da se kriva prinosa konstruiše na jedinstven način, sistem omogućava da se svaki proizvod poveže sa specifičnom krivom. Svaka pojedinačna kriva se može primeniti na više proizvoda.

Kriva revalorizacije tržišta/fer vrednosti koja se koristi u Wall Street sistemu označena je kao D1 kriva i predstavlja uniju sledeće tri podkrive:

- Money Market stope do jedne godine - RV kriva
- Fjučers ugovori za 2 godine – FS kriva
- Trezorski prinosi -SV

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Retrospektivni i prospektivni testovi efikasnosti

Retrospektivni testi efikasnosti

Retrospektivni test efikasnosti je sagledavanje ralizovanih efekata, kojim se odmerava da li je zaključena transkacija zaista bila efektivna u proteklom periodu na nivou koji je očekivan. Test se radi na mesečnom nivou, poslednjeg radnog dana u mesecu. Retrospektivni test efektivnosti se vrši na svaki izveštajni datum korišćenjem ranije opisanog Dollar Offset metoda, na kumulativnoj osnovi. Efektivnost se meri poređenjem kumulativne promene fer vrednosti objekta koji je predmet zaštite, sa kumulativnom promenom vrednosti instrumenta zaštite.

Smatra se da je zaključena transakcija efektivna zaštita od rizika, ako je odnos kumulativne promene fer vrednosti objekta zaštite (Hedged Item) i kumulativne promene fer vrednosti instrumenta zaštite u opsegu od 80%-125%, ili je apsolutna vrednost razlike između promene fer vrednosti instrumenta i promene fer vrednosti objekta manja od 0,3% nominalnog iznosa instrumenta hedžinga.

$$\text{Efikasnost} = \frac{\text{Kumulativna promena Hedge instrumenta fer vrednsnot}}{\text{Kumulativna promena Hedge objekta fer vrednsnot}}$$

Sve neophodne podatke obračunava Global Treasury System (GTS)-Wall Street System WSS.

Prospektivni testi efikasnosti

Prospektivni test efektivnosti se takođe radi na mesečnom nivou, poslednjeg radnog dana u mesecu. Efektivnost se testira prema 3 različita hipotetička scenarija:

- H1 je kriva nultog kupona (D1) pomerena paralelno (nagore) za 100 baznih poena;
- H2 je D1 kriva uvećan za 5% za ročnosti do jedne godine, 10% za ročnosti do 2 godine; 15% uvećanja za stope za ročnosti tri i više godine;
- H3 je sa vrednostima 3 mesečnog Euribora za sve ročnosti.

Slično kao i kod retrospektivnog testa, zaključena transakcija se smatra efektivnom ako je odnos kumulativne promene fer vrednosti objekta zaštite (Hedged Item) i kumulativne promene fer vrednosti instrumenta zaštite u opsegu od 80%-125%, ili je apsolutna vrednost razlike između promene fer vrednosti instrumenta i promene fer vrednosti objekta manja od 0,3% nominalnog iznosa instrumenta hedžinga.

Sve neophodne podatke obračunava WSS

Retrospektivni i prospektivni rezultati testa efikasnosti

Priložena je tabela sa svim relevantnim detaljima koji se koriste za efikasnost testa, mesečno, za oba – retrospektivne i perspektivne testove. Zbog iste amortizacije instrumenta i hedžed stavke, visoki rezultati testova su prisutni tokom cele godine.

Računovodstveni principi i rezultat u bilansu uspeha za 2021. godinu

Rezultati testa retrospektivne efikasnosti se izračunavaju na mesečnom nivou (poslednjeg radnog dana) i evidentiraju se inkrementalnim knjiženjima.

Promena fer vrednosti instrumenta se poredi sa promenom fer vrednosti objekta merena preko hipotetičkog svopa kamatnih stopa

Efektivna komponenta se knjiži na poziciji ostalog rezultata (Other Comprehensive Income), dok se neefektivna komponenta evidentira kao prihod ili rashod tekućeg perioda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Nastaje usled neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive; uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja sredstava po odgovarajućim stopama, kao i rizik pretvaranja drugih oblika imovine u gotovinu po razumnoj ceni i u odgovarajućem roku. Banka u svom poslovanju obezbeđuje pristup različitim izvorima sredstava:

- depozitima sa različitim rokovima dospeća (po broju i vrsti deponenata).
- dugoročnim sredstvima finansijskih tržišta.
- subordiniranim obavezama i
- akcijskom kapitalu.

Diversifikacijom izvora sredstava obezbeđuje se stabilan i dugoročan izvor finansiranja. Banka kontinuirano procenjuje rizik likvidnosti tako što identificiše i prati promene u pogledu sredstava koja su potrebna za ispunjenje ciljeva postavljenih u skladu sa celokupnom strategijom Banke.

U narednoj tabeli prikazane su informacije o racijima likvidnosti:

%	2021.	2020.
Pokazatelj likvidnosti-dnevni	2.25	2.31
Pokazatelj likvidnosti-trodnevni	2.21	2.35
Pokazatelj likvidnosti-mesečni	2.08	2.39
Uži pokazatelj likvidnosti-dnevni	1.85	1.95
Uži pokazatelj likvidnosti-trodnevni	1.72	1.97
Uži pokazatelj likvidnosti-mesečni	1.49	1.80
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	169.54	196.34

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke							
Potraživanja po osnovu derivate	90.618.192	90.618.192	90.618.192	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	13.669	13.669	13.669	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	88.625.239	88.637.623	13.680.400	8.879.787	10.692.327	51.225.283	4.195.826
Krediti i potraživanja od komitenata	26.603.238	26.605.252	21.649.738	437.993	1.234.204	3.255.881	27.436
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	216.672.440	223.424.794	14.961.376	9.661.887	61.024.224	102.888.864	34.888.443
Investicije u zavisna društva	586.824	586.824	586.824	-	-	-	-
Ukupno	1.293.433	1.293.433	-	-	-	-	1.293.433
Finansijske obaveze	424.413.035	431.179.793	141.510.205	18.979.667	72.950.755	157.370.028	40.369.138
Obaveze po osnovu derivate							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	9.220	9.220	9.220	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	2.340.980	2.340.980	2.340.980	-	-	-	-
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	366.617.048	366.617.048	358.437.806	889.757	2.081.990	4.029.260	1.178.235
Ukupno	58.837	58.837	58.837	-	-	-	-
Neto gep likvidnosti na 31.12.2021	369.026.085	369.026.085	360.846.843	889.757	2.081.990	4.029.260	1.178.235
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2021	55.386.950	62.153.708	(219.336.638)	18.089.910	70.868.765	153.340.768	39.190.903

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U hiljadama RSD	Iznos	B.ruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke							
Potraživanja po osnovu derivate	86.432.095	86.432.103	86.432.103	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	51.496	51.496	51.496	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	70.342.791	70.352.441	1.985.487	3.457.322	17.553.528	43.211.206	4.144.898
Krediti i potraživanja od komitenata	24.620.212	24.620.739	20.128.749	178.895	755.446	3.557.649	-
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	186.914.250	193.298.171	15.259.360	9.329.600	49.517.148	86.977.828	32.214.235
Investicije u zavisna društva	13.211	13.211	13.211	-	-	-	-
	1.234.622	1.234.622	-	-	-	-	1.234.622
Ukupno	369.608.677	376.002.783	123.870.406	12.965.817	67.826.122	133.746.683	37.593.755
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2.014	2.014	2.014	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	4.926.799	4.926.799	4.753.803	-	172.996	-	-
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	303.752.087	303.752.087	294.128.969	777.350	2.710.293	3.978.054	2.157.421
	498.508	498.508	498.508	-	-	-	-
Ukupno	309.179.408	309.179.408	299.383.294	777.350	2.883.289	3.978.054	2.157.421
Neto gep likvidnosti na 31.12.2020	60.429.269	66.823.375	(175.512.888)	12.188.467	64.942.833	129.768.629	35.436.334
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2020	-	-	(175.512.888)	(163.324.421)	(98.381.588)	31.387.041	66.823.375

Negativni neto gep likvidnosti na korpi do 1 meseca rezultat je uključenja svih depozita po viđenju za koje Banka ne očekuje da će biti povučeni u narednih mesec dana. već za koje postoji „stickiness“, tj. za koje Banka u skladu sa internim modelom očekuje odlive u narednih 5 godina. Takođe, Banka poseduje dužničke hartije od vrednosti Ministarstva finansija Republike Srbije koje mogu biti osnov (zaloga) za dodatnu likvidnost, tj. kratkoročni izvor finansiranja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednoj tabeli prikazani su neto iznos nederivativnih finansijskih sredstava i obaveza sa dospećem u roku od 12 meseci od dana izveštaja:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Finansijska imovina		
Krediti i potraživanja od komitenata	78.895.133	67.722.187
Finansijske obaveze		
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	361.409.553	297.616.612

U narednoj tabeli prikazane su komponente rezervi likvidnosti Banke:

U hiljadama RSD	2021.		2020.	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Stanje na računu kod centralne banke	68.726.869	68.726.869	47.531.210	47.531.210
Ostali gotovinski ekvivalenti	21.891.323	21.891.323	38.900.885	38.900.885

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2021. godine koja mogu biti na raspolaganju za buduće finansiranje:

U hiljadama RSD	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	90.618.192
Krediti i potraživanja	-	-	-	243.275.678
Ukupno aktiva	-	-	-	333.893.870

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2020. godine koja su bila na raspolaganju za buduće finansiranje:

U hiljadama RSD	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	86.432.095
Krediti i potraživanja	-	-	-	211.534.462
Ukupno aktiva	-	-	-	297.966.557

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neočekivanih i nepovoljnih kretanja na tržištu (u smislu volatilnosti kamatne stope, deviznog kursa, kreditne marže tržišnih cena vlasničkih hartija od vrednosti). Tržišni rizici nastaju iz rizika promene vrednosti otvorenih pozicija koje banke zauzima u svom poslovanju: uključuje promene vrednosti portfolija raspoređenih u knjigu trgovanja i bankarsku knjigu.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom podrazumeva upravljanje i kontrolu izloženosti Banke tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara uz optimizaciju prihoda od izloženosti riziku.

Tabela u nastavku prikazuje alokaciju finansijskih sredstava i obaveza, koje su izložene tržišnim rizicima, na portfolio namenjen trgovanju i portfolio koji nije namenjen trgovanju:

U hiljadama RSD	Napomena	Knjigovodstvena vrednost	Portfolio	Portfolio kojim se ne trguje
			namenjen trgovaju	
31. decembar 2020. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	90.618.192	-	90.618.192
Potraživanja po osnovu derivata	15	13.669	13.669	
Hartije od vrednosti	16	88.625.239	3.480.028	85.145.211
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	26.603.238	-	26.603.238
Krediti i potraživanja od komitenata	18	216.672.440	-	216.672.440
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		586.824	-	586.824
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		9.220	9.220	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		58.837	-	58.837
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	2.340.980	-	2.340.980
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	366.617.048	-	366.617.048
31. decembar 2020. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	86.432.095	-	86.432.095
Potraživanja po osnovu derivata	15	51.496	51.496	
Hartije od vrednosti	16	70.342.791	597.659	69.745.132
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	24.620.212	-	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	18	186.914.250	-	186.914.250
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		13.211	-	13.211
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		2.014	2.014	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		498.508	-	498.508
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.926.799	-	4.926.799
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	303.752.087	-	303.752.087

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa. Promena kamatnih stopa direktno utiče na generisanje prihoda od kamata usled neusaglašenosti ukupne kamatonosne aktive i pasive ili perioda fiksiranja cene kamatonosnih instrumenata. Razlikujemo:

- „outright“ kamatni rizik – rizik koji proizilazi iz osetljivosti promene kamate u odnosu na vertikalno kretanje krive prinosa.
- „yield curve risk“ (strukturni rizik kamatne stope) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu oblika i nagiba krive prinosa (horizontalno kretanje) i
- „basis risk“ (osnovni rizik) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu u rasponu (spread-u) između različitih kamatnih stopa.

Kamatni rizik identificuje se na nivou svake pojedinačne transakcije i na nivou banke. Banka prati i kontroliše izloženost riziku promene kamatne stope kamatonosno osetljivih instrumenta raspoređenih i u knjigu trgovanja i u bankarsku knjigu.

/i/ Knjiga trgovanja

Banka na dan 31.12.2021. godine i 31.12.20. godine nije imala kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih u knjizi trgovanja.

/ii/ Bankarska knjiga

Metodologija koja se koristi za procenu rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi je „Gap analiza“ analiza. U analizu su uključeni svi kamatonosni proizvodi u skladu sa:

- a) periodom promene kamatnih stopa (repricing period/floating interest rate)
- b) finalnim periodom dospeća.

Razlika između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive unutar definisanih vremenskih odrednica „korpi“ pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan. Banka je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti
- kada je GAP negativan. Banka je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim odrednicama. ponderišu se „faktorima“ dizajniranim tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama na prepostavljenu promenu kamatnih stopa od 200 b.p.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

U hiljadama RSD	31. decembar 2021.		31. decembar 2020.	
	Efekat promene Kamatne stope		Efekat promene Kamatne stope	
	Nominalni Gap	200bp	Nominalni Gap	200bp
RSD	2.097.404	231.889	7.397.777	644.882
EUR	5.802.311	1.602.088	3.478.785	1.552.353
USD	1.903.800	104.804	6.009.380	157.883
CHF	644.864	293.484	452.364	293.391
Ostale valute	432.962	4.408	366.253	660
Ukupan efekat		2.236.673		2.649.169

Glavne kategorije u kreiranju razlika u repricingu su:

- Pozicije („leg“) sa fiksnom kamatnom stopom (repricing gip predstavlja nominalni novčani tok, prema vremenskim korpama njegovog dospeća);
- Pozicije („leg“) sa promenljivom kamatnom stopom (repricing gip predstavljaju novčani tokovi razvrstani u vremenske korpe prema datumu sledećeg fiksiranja kamatne stope)
- Administrativni proizvodi(tekući računi, štedni računi, kreditne kartice, rizik kamatne stope većine ovih proizvoda je modeliran).

Efekat stresa od 200 bps se obavlja množenjem razlika u repricingu sa standardnim ponderima neusklađenosti (Izmenjeno trajanje, definisano EBA i BSBS direktivom).

Banka je uglavnom izložena faktorima promenljivih kamatnih stopa EUR variable - EURIBOR 1 M, EURIBOR 3M i EURIBOR 6M.

Što se tiče USD LIBOR-a, Banka ima samo mali broj korporativnih kredita, sa ukupnom izloženošću u iznosu od milion EUR na dan 31. decembar 2021. godine vezanih za LIBOR_USD_1M. Krajnji rok otplate kredita je septembar 2022. i januar 2023. godine.

Što se tiče CHF LIBOR, Banka ima izloženost od 630 hiljada EUR (20 hipotekarnih kredita), sa referencom na LIBOR_CHF_6M. Nisu vršena ažuriranja sa CHF LIBOR-a na SARON-a.

Banka u analizi. pored prethodno pomenute „Gap analize“ . koristi i sledeća tri scenarija osetljivosti na promenu kamatne stope :

- **Parallel shift up/down** - paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivi prinosa. i podrazumeva pomeranje cele krive prinosa na više ili na niže za isti broj baznih poena na svakoj ročnosti pri cemu se kao velicina pomaka koristi scenario od 200 baznih poena za sve valute kao i scenario pomeranja krivih za 200-400 baznih poena u zavisnosti od valute koja je predmet stresa. a sve u skladu sa medjunarodnim standardima (BCBS/IRRBB 4/2016)
- **Short rates shift up/down** - neparalelno pomeranje krive naviše/naniže sa najvećim šokom za kraće ročnosti i stabilnom stopom za duže ročnosti;
- **Rotational shift - Steeper and Flattener** – rotacija krive sa pozitivnim šokom za duže (kraće) ročnosti i negativnim šokom za kraće (duže) ročnosti

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2020

	+200bp	-200bp	Flattener	Stepener	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB
RSD	900.836	(1.134.693)	1.300.301	(528.616)	1.823.311	(874.824)	1.802.273	(1.106.387)
EUR	660.266	(1.893.327)	534.304	(301.908)	710.863	(354.013)	660.350	(359.020)
USD	(44.381)	(56.429)	(135.474)	(12.279)	(141.416)	(51.133)	(44.381)	(75.470)
CHF	45.782	(162.890)	16.712	(28.147)	25.261	(28.168)	23.371	(28.005)
Ostale	(21.448)	(40.332)	(33.282)	(26.547)	(39.568)	(24.915)	(25.639)	(25.839)
Ukupno	1.541.055	(3.233.671)	1.682.561	(897.497)	2.378.451	(1.333.053)	2.415.974	(1.594.721)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2020:

	+200bp	-200bp	Flattener	Stepener	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB
RSD	762.563	(961.496)	1.255.861	(539.291)	1.675.433	(686.517)	1.542.518	(696.668)
EUR	479.336	(1.515.883)	387.112	(309.847)	515.357	(331.762)	479.347	(329.771)
USD	96.458	(143.938)	43.448	(57.432)	64.352	(83.498)	96.458	(81.991)
CHF	18.547	(98.559)	5.224	(13.033)	8.985	(13.269)	9.206	(13.136)
Ostale	(23.595)	(30.046)	(33.326)	(16.524)	(40.077)	(16.387)	(26.296)	(16.496)
Ukupno	1.333.309	(2.749.922)	1.658.319	(936.127)	2.224.050	(1.131.433)	2.101.233	(1.138.062)

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2021. godine prikazan je narednom tabelom:

U ciljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	90.618.192	32.656.435	-	-	-	-	57.961.757
Potaživanja po osnovu derivate	13.669	-	-	-	-	-	13.669
Hartije od vrednosti	88.625.239	13.668.017	8.879.787	10.692.327	51.225.282	4.195.826	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	26.603.238	21.889.628	393.737	1.034.314	3.255.881	27.436	2.242
Krediti i potraživanja od komitenata	216.672.440	25.827.870	107.870.407	60.155.241	15.548.344	7.103.629	166.949
Potaživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	586.824	-	-	-	-	-	586.824
Investicije u zavisna drustva	1.293.433	-	-	-	-	-	1.293.433
Ukupno	424.413.035	94.041.950	117.143.931	71.881.882	70.029.507	11.290.891	60.024.874
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	9.220	-	-	-	-	-	9.220
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2.340.980	2.317.359	-	-	-	-	23.621
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	366.617.048	358.459.615	837.475	2.089.340	4.035.828	1.176.023	18.767
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	58.837	-	-	-	-	-	58.837
Ukupno	369.026.085	360.776.974	837.475	2.089.340	4.035.828	1.176.023	110.445
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	512.337	(711.233)	3.253.337	18.941	806.119	(2.854.827)	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2020.	55.899.287	(267.446.257)	119.559.793	69.811.483	66.799.798	7.260.041	59.914.429

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2020. godine prikazan je narednom tabelom:

	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
U hiljadama RSD							
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86.432.095	44.877.929	-	-	-	-	41.554.166
Potraživanja po osnovu derivate	51.496	-	-	-	-	-	51.496
Hartije od vrednosti	70.342.791	1.975.836	3.457.322	17.553.528	43.211.207	4.144.898	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24.620.212	20.280.101	178.895	602.592	3.557.649	-	975
Krediti i potraživanja od komitentata	186.914.250	19.972.427	92.559.809	51.854.470	15.715.190	6.633.395	178.959
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	13.211	-	-	-	-	-	13.211
Investicije u zavisna drustva	1.234.622	-	-	-	-	-	1.234.622
Ukupno	369.608.677	87.106.293	96.196.026	70.010.590	62.484.046	10.778.293	43.033.429
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	2.014	-	-	-	-	-	2.014
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.926.799	4.739.121	-	172.843	-	-	14.835
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	303.752.087	293.826.588	836.917	2.883.565	4.037.440	2.155.487	12.090
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	498.508	-	-	-	-	-	498.508
Ukupno	309.179.408	298.565.709	836.917	3.056.408	4.037.440	2.155.487	527.447
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	(486.851)	(1.030.646)	3.077.286	660	801.868	(3.336.019)	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2020.	59.942.418	(212.490.062)	98.436.395	66.954.842	59.248.474	5.286.787	42.505.982

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

iii/ Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Akcije koje je Banka nabavila sa osnovnim ciljem dalje prodaje raspoređene su u knjigu trgovanja (Equity TradingBook) i izložene su opštem i specifičnom riziku.

Opšti rizik je rizik promene cene akcije kao posledice opšteg stanja i promena na određenom tržištu. Specifični rizik je rizik promene cene akcije kao posledica promene činilaca vezanih za izdavaoca akcije.

Imajući u vidu vrednost i strukturu portfolija akcija kao i kretanja cena akcija na Beogradskoj berzi-Belex, nije rađena dodatna analiza osetljivosti ovog portfolija jer je procenjeno da moguće promene u cenama akcija nemaju materijalni značaj na finansijski rezultat Banke.

/iv/ Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa. Deviznom riziku Banka je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj i knjizi trgovanja. Devizni rizik se izražava i meri otvorenom deviznom pozicijom.

Otvorena devizna pozicija Banke predstavlja razliku između potraživanja i obaveza banke u stranoj valuti kao i potraživanja i obaveza u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu).

Analiza osetljivosti, koja se sastoji iz dva scenarija sačinjenih na osnovu pretpostavljenih mogućih promena deviznog kursa pri čemu sve druge varijable ostaju konstantne pokazuje mogući efekat na finansijski rezultat.

- a) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od +10% (aprecijacija strane valute)
- b) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od -5% (aprecijacija RSD)

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	Ukupan efekat
Neto devizna pozicija (gap)					
31. decembar 2021	(10.340)	(1.066.659)	(334)	10.480	
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	(1.034)	(106.666)	(33)	1.048	(106.685)
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	517)	53.333	17	(524)	(53.343)
Neto devizna pozicija (gap)					
31. decembar 2020	31.548	663.758	(740)	9.737	
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	3.154	66.376	(74)	974	70.430
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(1.577)	(33.188)	37	(487)	(35.215)

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti aktive i pasive denominovane u stranim valutama. Banka bi trebalo da obezbedi da njena devizna pozicija bude što manja.

Banka nastoji da umanji rizik promene kursa valute putem odobravanja kredita sa deviznom klauzulom.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2021. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke						
	938.002	44.084.549	3.735.638	566.913	41.293.090	90.618.192
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	13.669	13.669
Hartije od vrednosti	15.230.903	14.292.369	-	-	59.101.967	88.625.239
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.161.943	7.975.706	96.583	367.244	17.001.762	26.603.238
Krediti i potraživanja od komitenata	127.889	145.668.972	149.694	226	70.725.659	216.672.440
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	586.824	586.824
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	1.293.433	1.293.433
Ukupna finansijska imovina	17.458.737	212.021.596	3.981.915	934.383	190.016.404	424.413.035
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	9.220	9.220
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	22.896	511.694	29.697	3.950	1.772.743	2.340.980
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	22.548.760	192.984.999	14.361.045	3.570.227	132.972.017	366.617.048
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	49.707	-	-	9.130	58.837
Ukupne finansijske obaveze	22.571.656	193.564.400	14.390.742	3.754.177	134.763.110	369.026.085
Vanbilans - netirano						
FX Spot	(374.317)	1.784.248	-	5.013	(1.414.897)	47
FX SWAP	5.483.118	(18.317.095)	10.408.550	2.833.480	186.000	594.053
FX Forward	-	(1.246.082)	-	-	651.983	(594.100)
Ukupno	5.108.801	(17.778.929)	10.408.550	2.838.493	(576.914)	-
Devizna pozicija na dan 31.12.2021.	(4.118)	696.267	(277)	18.699	54.676.380	55.386.950

*Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2020. godine:

	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
U hiljadama RSD						
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	988.734	42.502.909	4.238.647	759.108	37.942.697	86.432.095
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	51.496	51.496
Hartije od vrednosti	14.259.230	14935.651	-	-	41.147.910	70.342.791
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.162.968	8.177.162	35.665	128.574	15.115.843	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	110.834	126.199.207	163.986	591	60.439.632	186.914.250
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	13.211	13.211
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	1.234.622	1.234.622
Ukupna finansijska imovina	16.521.766	191.814.929	4.438.298	888.273	155.945.411	369.608.677
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	2.014	2.014
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.884	3637.375	27.654	3.665	1.220.221	4.926.799
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	18.142.768	171.123.226	11.421.719	3.219.461	99.844.913	303.752.087
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	95.629	-	-	402.879	498.508
Ukupne finansijske obaveze	18.180.652	174.856.230	11.449.373	3.223.126	101.470.027	309.179.408
Vanbilans - netirano						
FX Spot	(414.007)	460.260	(39.024)	(7.200)	-	29
FX SWAP	2.670.958	(13.528.345)	7.049.427	2.361.070	1.070.600	(376.290)
FX Forward	(559.604)	(1.310.560)	-	-	2.246.425	376.261
Ukupno	1.697.347	(14.378.645)	7.010.403	2.353.870	3.317.025	-
Devizna pozicija na dan 31. 12.2020.	38.461	2.580.054	(672)	19.017	57.792.409	60.429.269

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni, ali isključuje strateški i rizik reputacije.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je svođenje izloženosti Banke operativnom riziku na minimum, odnosno do nivoa koji je prihvatljiv za Banku sa aspekta odnosa troškova i rizika, a kroz dosledno i prudencijalno upravljanje finansijskom organizacijom i kroz unapređenje poslovnih aktivnosti i sistema unutrašnjih kontrola.

Prioriteti upravljanja rizikom identifikuju se kroz kombinaciju iskustva i opservaciju, procenu i znanje interne revizije, interne kontrole, detaljnu procenu rizika, izmene procedura za upravljanje, izveštaje o incidentima.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Banke.

Kontrola, praćenje, izveštavanje o uočenim i procenjenim izvorima rizika, kao i preduzimanje mera za ublažavanje mogućih negativnih posledica, predstavljaju sastavni deo procesa upravljanja operativnim rizikom.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikaciju kako postojećih, tako i potencijalnih izvora rizika koji može nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija rizika obuhvata:

- interne prevare i zloupotrebu;
- eksterne prevare i zloupotrebu;
- propuste u politici zapošljavanja i sistema bezbednosti na radnom mestu;
- probleme u upravljanju odносima sa klijentima, uvođenju proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Banke usled prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje i greške u organizaciji i funkcionisanju informacionih sistema;
- probleme u implementaciji i realizaciji poslovnih procesa, procedura i odluka.

Banka prati izvore operativnog rizika u skladu sa organizacijom i poslovnim aktivnostima, a što se odnosi na finansiranje privrede, realizaciju transakcija trgovine i prodaje sa privrednim entitetima i finansijskim institucijama, poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa privredom, realizaciju transakcija obračuna i plaćanja, usluge za račun klijenta, upravljanje sredstvima i brokersko dilersko poslovanje.

(f) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su sledeći:

- usklađivanje sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao regulatora za bankarski sektor, u vezi sa kapitalom i kapitalnim zahtevima;
- poslovanje Banke u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, na način da Banka i dalje obezbeđuje prinos za svoje akcionare, kao i stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte;
- Da održava jaku kapitalnu bazu, koja će omogućiti razvoj poslovanja Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Adekvatnost kapitala i korišćenje regulatornog kapitala su predmet redovnog nadzora od strane rukovodstva Banke. na bazi tehnika i instrumenata razvijenih u skladu sa instrukcijama Bazelskog komiteta. na način na koji ih je implementirala Narodna banka Srbije za potrebe nadzora bankarskog sektora. Narodna banka Srbije. kao regulator za bankarski sektor. definiše i vrši nadzor nad ispunjenošću propisa u vezi sa kapitalnim zahtevima za Banku. Informacije se Narodnoj banci Srbije dostavljaju na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije vrši neposredan nadzor Banke.

Banka je u obavezi da se usaglasi sa zahtevima iz okvira definisanog od strane Bazelskog komiteta. na način na koji ih je primenila Narodna banka Srbije. Banka koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnih zahteva za kreditni i operativni rizik. Kapitalni zahtev za tržišne rizike se obračunava na način propisan regulativom Narodne banke Srbije u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Narodna banka Srbije je propisala određene zahteve sa kojima svaka banka mora da se uskladi i to:

- Banka je dužna da održava novčani deo osnivačkog kapitala na nivou koji ne može biti manji od EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti;
- Banka je dužna da održava pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 4.5%. što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da održava pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 6%. što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da održava pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji ne može biti manji od 8%. što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;

Dodatno. Banka je dužna da. pored ispunjenja navedenog u prethodnom pasusu. u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. a najmanje u visini potrebnoj za održavanje uvećanih pokazatelja adekvatnosti kapitala određenih od strane Narodne banke Srbije.

Regulatorni kapital Banke je zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. pri čemu osnovni kapital Banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital je zbir sledećih elemenata korigovanih za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Dobiti banke;
- Revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- Rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- Rezervi za opšte bankarske rizike.

Dobit, revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici, rezerve iz dobiti i ostale rezerve kao i rezerve za opšte bankarske rizike će biti uključene u osnovni akcijski kapital samo ako Banka može da ih koristi bezuslovno u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dobit Banke koja se uključuje u osnovni akcijski kapital čini dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama.

Banka može u osnovni akcijski kapital da uključi dobit tekuće godine koja nije opterećena nikakvim budućim obavzama samo uz prethodnu saglasnost Upravog odbora. U ovom slučaju, dobit tekuće godine treba da bude umanjena za projektovan iznos poreza na dobit, obaveze za dividende i sve druge obaveze iz dobiti (druga učešća u raspodeli dobiti, sve obaveze ili okolnosti koje su nastale tokom izveštajnog perioda i za koje je verovatno da će dovesti do smanjenja dobiti Banke) koje se mogu predvideti u vreme uključivanja dobiti u osnovni akcijski kapital;

Regulatorna prilagođavanja osnovnog akcijskog kapitala su:

- Povećanja kapitala koja rezultiraju iz sekjuritizacije izloženosti;
- Fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- Dobitke ili gubitke po osnovu obaveza Banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti Banke;
- Dobitke ili gubitke koji proizlaze iz kreditnog rizika Banke po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu Banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizlaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Odbitne stavke osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti Banke;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja Banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je Banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala Banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala Banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje Banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odluko kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primjenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti postao niži od tog procenta;
- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita (izuzev kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila) koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, čija je ugovorena ročnost:
 - Duža od 2920 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2019;
 - Duža od 2555 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2020;
 - Duža od 2190 dana, ako su ti krediti odobreni počev od 01.01.2021.;

Ova odbitna stavka biva umanjena za iznos potraživanja po osnovu kredita za refinansiranje kredita koji su odobreni do 18.marta 2020. godine, pod uslovom da je kredit za refinansiranje odobren je u periodu od 19.marta do 31.decembra 2020. godine, a da ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3285 dana ili je kredit za refinansiranje odobren u periodu od 1. januara do 31.decembra 2021. godine, a ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 2920 dana; kao i da iznos kredita za refinansiranje nije veći od preostalog neotplaćenog iznosa kredita koji se refinansira.

- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana, ako su ti krediti pdobreni počev od 01.01.2019.

Ova odbitna stavka biva umanjena za iznos potraživanja po osnovu kredita za refinansiranje potrošačkih kredita koji su odobreni do 18. marta 2020. godine, pod uslovom da je kredit za refinansiranje odobren u periodu od 19.marta 2020. godine do 31.decembra 2021.godine, a da ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3650 dana, kao i da njegov iznos nije veći od preostalog neotplaćenog iznosa kredita koji se refinansira.

Dodatni osnovni kapital je zbir sledećih elemenata umanjenih za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala su:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala Banke premašuju iznos dopunskog kapitala Banke;
- Iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos tih elemenata - u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gub

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima, koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dopunskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dopunskog kapitala;
- Ošta prilagođavanja za kreditne rizike koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1.25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditne rizike.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordiniranih obaveza uključuju u obračun dopunskog kapitala Banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza na dan vršenja obračuna.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Poslovne transakcije Banke se svrstavaju ili u knjigu trgovanja ili u bankarsku knjigu, i rizična aktiva se utvrđuje na bazi specifičnih zahteva koji teže da odražavaju različiti nivo rizika za određenu aktivu i izloženosti koje nisu priznate u bilansu stanja.

Politika Banke je da održava jaku kapitalnu bazu, koja će obezbediti prinos za akcionare, stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugim vidova koristi za ostale tržišne subjekte, i koja će omogućiti rast Banke. Uticaj iznosa kapitala na nivo prinosa investitora je takođe prepoznat i Banka priznaje potrebu održavanja balansa između mogućih viših stopa prinosa i prednosti koje pruža sigurno poslovanje, uslovljeno jakom kapitalnom pozicijom.

Banka ispunjava sve kapitalne zahteve koje je propisala Narodna banka Srbije u posmatranom izveštajnom periodu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje komponente regulatornog kapitala i racija koja je Banka ostvarila u izveštajnom periodu koji se završava na dan 31. decembar:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	27.466.158	27.466.158
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici / gubici	695.514	1.001.403
Rezerve iz dobiti. ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	23.353.465	23.353.465
Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(31.546)	29.899
Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(951.432)	(831.395)
Bruto iznos potraživanja od dužnika kod kojih je stepn kreditne zaduženosti veći od 60%	(2.327.859)	(2.428.259)
Bruto iznos potraživanja od dužnika čija je ugovorena ročnost duža od definisanog roka	(335.002)	(417.815)
Osnovni akcijski kapital	<u>47.869.298</u>	<u>48.173.456</u>
Dodatni osnovni kapital	-	-
Osnovni kapital	<u>47.869.298</u>	<u>48.173.456</u>
Dopunski kapital	-	-
Ukupno regulatorni kapital	<u>47.869.298</u>	<u>48.173.456</u>
Kapitalni zahtevi		
Kreditni rizik	18.365.538	16.312.488
Devizni rizik	86.771	-
Cenovni rizik	57.818	18.279
Operativni rizik	2.504.227	2.456.594
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	<u>18.22%</u>	<u>20.51%</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Usaglašenost sa pokazateljima poslovanja. propisanim od strane Narodne banke Srbije. sa stanjem na dan 31.decembar je prikazana kao što sledi:

	Propisano	2021.	2020.
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Min 4.5%	18.22%	20.51%
Pokazatej adekvatnosti osnovnog kapitala	Min 6%	18.22%	20.51%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Min 8%	18.22%	20.51%
Regulatorni kapital	min. EUR 10 mil.	EUR 407 mil	EUR 410 mil
Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	maks. 60%	12.73%	12.65%
Zbir velikih izloženosti banke	maks. 400%	107.25%	77.55%
Uži pokazatelj likvidnosti	min. 0.7	1.48	1.79
Širi pokazatelj likvidnosti	min. 1	2.07	2.38
Pokazatelj deviznog rizika	maks. 20%	2.27%	1.47%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica*	maks. 25%	20.99%	16.64%

*Pojedinačno najveća izloženost

Banka koristi regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala za potrebe praćenja adekvatnosti kapitalne baze. Pristup Narodne banke Srbije. koji u svojoj osnovi ima bazelsku metodologiju. primarno je baziran na praćenju odnosa kapitalnih zahteva i raspoloživih izvora kapitala.

Alokacija kapitala na različite poslovne aktivnosti je. u velikoj meri. određena optimizacijom prinosa koji se ostvari na bazi izvršene alokacije. Iznos alociranog kapitala na određenu poslovnu aktivnost je primarno baziran na regulatornom kapitalu. ali u nekim slučajevima regulatorni zahtevi ne odražavaju u punoj meri varirajući stepen rizika koji je svojstven različitim poslovnim aktivnostima. U takvim slučajevima. kapitalni zahtevi mogu biti varijabilni da bi reflektovali različite rizične profile. uz uslov da ukupan iznos kapitala za određenu poslovnu aktivnost ne padne ispod minimalnog iznosa propisanog od strane regulatora.

Iako je optimizacija prinosa na kapital. koji je prilagođen za efekte koji proističu iz rizika kojima je Banka izložena. primarni faktor koji se koristi u procesu alokacije kapitala na pojedine poslovne aktivnosti. to ipak nije jedini princip koji se koristi u procesu donošenja odluka od strane rukovodstva Banke. U obzir se uzimaju i drugi faktori. kao na primer sinergija sa drugim poslovnim aktivnostima. raspoloživost rukovodećeg kadra i drugih resursa za određenu poslovnu aktivnost. stepen u kome se određena poslovna aktivnost uklapa u dugoročne strateške ciljeve Banke i sl. Politika Banke u pogledu upravljanja kapitalom i alokacijom kapitala je predmet redovnog razmatranja od strane rukovodstva Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

5. FER VREDNOST

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena između obaveštenih voljnih strana u okviru nezavisne tržišne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom raspoloživih tržišnih podataka na dan izveštavanja i modela vrednovanja koje Banka koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoren dospēće kao što su kreditne kartice i tekući računi. Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom stopom koja odražava trenutne tržišne uslove i specifične risk faktore pojedinačnih pod-portfolija.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na aktivnom tržištu za određivanje fer vrednosti se koriste kotacije sa tržišta. Fer vrednosti ostalih hartija od vrednosti se određuje kao neto sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine.

Fer vrednost valutnih derivata se obračunava na bazi diskontovanja procenjenih budućih tokova gotovine. Za diskontovanje Banka koristi tržišne kamatne stope za finansijske instrumente sa istim preostalim rokom dospēća.

Fer vrednost preuzetih neopozivih obaveza i potencijalnih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika za vrednovanje po fer vrednosti koju Banka koristi opisana je u okviru računovodstvenih politika u napomeni 3(k)(vi).

Banka pri određivanju fer vrednosti koristi sledeću hijerarhiju koja odražava značaj inputa koji se koriste pri vrednovanju:

- Nivo 1: Kotirane tržišne cene (nemodifikovane) sa aktivnog tržišta za identičan finansijski instrument;
- Nivo 2: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju dostupnih inputa osim kotiranih tržišnih cena, direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje vrednovanje instrumenata uz korišćenje sledećih inputa: kotirane cene sa aktivnog tržišta sličnih instrumenata; kotirane cene za iste ili slične instrumente sa tržišta koja se ne smatraju aktivnim; ili druge tehnike vrednovanja gde su svi značajni inputi direktno ili indirektno dostupnih tržišnih podataka;
- Nivo 3: Model vrednovanja: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju nedostupnih podataka. Ova kategorija uključuje sve finansijske instrumente gde modeli vrednovanja koriste inpute koji se ne baziraju na korišćenju dostupnih podataka i nedostupni podaci imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata, gde su potrebna značajna prilagođavanja ili prepostavke da bi se odrazila razlika između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojim se trguje na aktivnom tržištu se bazira na kotiranim tržišnim cenama ili kotacijama dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrednost korišćenjem modela vrednovanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Modeli vrednovanja uključuju neto sadašnju vrednost i model diskontovanja novčanih tokova. poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje dostupne tržišne cene i drugi modeli vrednovanja. Prepostavke i inputi koji se koriste kod primene modela vrednovanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope. kreditne spredove i druge premije koje se koriste priodređivanju diskontne stope. cene akcija i obveznica. devizne kurseve. cenovne indekse i očekivanu volatilnost i korelaciju cena. Cilj primene modela vrednovanja je utvrđivanje fer vrednosti koja odražava cenu finansijskog instrumenta na izveštajni datum koja i bila utvrđena između tržišnih učesnika u nezavisnoj tržišnoj transakciji.

Banka koristi opšteprihvачene modele vrednovanja za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata. kao što su kamatni i valutni svopovi. kod kojih se koriste samo dostupni tržišni podaci i gde nisu potrebne značajne računovodstvene pretpostavke i procene rukovodstva. Dostupne cene i drugi inputi su obično dostupni na tržištu za listirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti. derivate sa kojima se trguje na berzi i jednostavne OTC derivate. kao što su na primer kamatni svopovi.

Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa smanjuje potrebu za korišćenje procena i pretpostavki od strane rukovodstva i smanjuje neizvesnost kod definisanja fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa varira u zavisnosti od proizvoda i tržišta i zavisi od promena uslovljenih specifičnim i opštim uslovima na tržištima.

U tabeli u nastavku prikazana je analiza finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti na kraju obračunskog perioda po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2021.				
Potrazivanja po osnovu derivata	13.669	-	-	13.669
Hartije od vrednosti	22.939.650	37.493.304	-	60.432.954
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	-	-
	22.953.319	37.493.304	-	60.446.623
Obaveze po osnovu derivata	9.220	-	-	9.220
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	58.837	-	-	58.837
	68.057	-	-	68.057
31.12.2020.				
Potrazivanja po osnovu derivata	64.707	-	-	64.707
Hartije od vrednosti	19.594.232	30.895.621	-	50.489.853
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	896	896
	19.658.939	30.895.621	896	50.374.498
Obaveze po osnovu derivata	2.014	-	-	2.014
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	498.508	-	-	498.508
	500.522	-	-	500.522

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Efekti promene u fer vrednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti u bilansu uspeha su sledeći:

U hiljadama RSD

	2021.	2020.
Prihodi po osnovu promene vrednosti derivata	10.162.968	14.735.322
Prihodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	128.750	108.146
Ukuno prihodi	10.291.717	14.843.468
Rashodi po osnovu promene vrednosti derivata	(10.205.874)	(14.895.523)
Rashodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(30.656)	(38.286)
Ukuno prihodi	(10.236.529)	(14.933.809)
 Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	 55.188	 (90.341)

U narednoj tabeli su prikazane fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti sa analizom po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstveno stanje
Stanje na dan 31. decembar 2021.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	90.618.192	-	90.618.192	90.618.192
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	26.603.238	26.603.238	26.603.238
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	214.580.019	214.580.019	216.672.440
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	1.100.844	27.174.559	-	28.275.403	28.192.285
	1.100.844	117.792.751	241.183.257	360.076.852	362.086.155
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	2.340.980	2.340.980	2.340.980
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	366.617.048	366.617.048	366.617.048
	-	-	368.958.028	368.958.028	368.958.028

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstveno stanje
Stanje na dan 31. decembar 2020.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	86.432.095	-	86.432.095	86.432.095
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	24.620.212	24.620.212	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	181.944.414	181.944.414	186.913.354
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	-	20.314.641	-	20.314.641	19.852.939
	-	106.746.736	206.564.626	313.311.362	317.818.600
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	4.926.799	4.926.799	4.926.799
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	303.752.087	303.752.087	303.752.087
	-	-	308.678.886	308.678.886	308.678.886

Tamo gde je dostupno, fer vrednost kredita i potraživanja se zasniva na zapaženim tržišnim transakcijama. Tamo gde takvi podaci nisu dostupni, fer vrednost se procenjuje korišćenjem modela vrednovanja, kao što su tehnike diskontovanih novčanih tokova. Ulazni podaci koji se koriste u tehnikama vrednovanja uključuju očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka, kamatne stope, stope prevremene otplate i primarno ili sekundarno širenje tržišta. Za obezvređene kredite obezbeđene kolateralom, fer vrednost se meri na osnovu fer vrednosti kolateralna.

Da bi se poboljšala tačnost procene vrednosti kredita stanovništvu, malim i mikro preduzećima, krediti se grupišu u portfelje sa sličnim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda i pozajmljivača, valuta, preostala dospeća itd.

Procena fer vrednost depozita banaka i kupaca koristi tehnike diskontovanog novčanog toka, primenjujući cene koje se nude za depozite sličnih dospeća i uslova, kao što su vrsta depozita, valuta, vrsta kupca i preostala dospeća. Fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

U nastavku su obelodanjene metode, procena i prepostavka koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

Sredstva i obaveze sa fer vrednošću približno ekvivalentnim njihovoj sadašnjoj vrednosti

Za određene finansijske instrumente bez definisanog dospeća ili sa rokom dospeća kracim od 3 meseca, prepostavka je da je njihova knjigovodstvena vredsnot približno ekvivalentna njihovoj fer vrednosti. Ova prepostavka se koristi i za depozite po vidjenju, štedne depozite bez definisanih dospeća, kao i za finansijske instrumente sa promenljivim kamatnim stopama, a primenljiva je samo za instrumente bez inkrementalnih troškova i u slučaju da se kreditni rizik banke ne promeni od trenutka početnog priznavanja.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom vrednovanom po amortizovanoj vrednosti procenjuje se na osnovu poređenja prvobitno dogovorenih kamatnih stopa i trenutnih kamatnih stopa za slične finansijske instrumente. Utvrđivanje fer vrednosti kredita i depozita sa fiksnom kamatnom stopom zasniva se na diskontovanju budućih predviđenih novčanih tokova na njihovu sadašnju vrednost, korišćenjem trenutnih kamatnih stopa za finansijske instrumente sa sličnim karakteristikama, kao što su vrsta proizvoda, vrsta kupca, preostali rok dospeća i valuta.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

6. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	67.299	146.276
Banke		
- domaće	1.916	1.785
- strane	1.560	253
Privreda	3.112.028	2.858.965
Javni sektor	4	-
Stanovništvo	5.175.385	5.333.151
Hartije od vrednosti	1.672.057	1.515.762
Strana lica	32.901	37.702
	<u>10.063.150</u>	<u>9.893.894</u>
Rashodi kamata		
Banke		
- domaće	(6)	(1.071)
- strane	(117.555)	(115.094)
Privreda	(36.186)	(44.290)
Javni sektor	(509)	(6.072)
Stanovništvo	(25.463)	(23.847)
Hartije od vrednosti	(46.496)	(4.771)
Strana lica	(32.452)	(36.221)
	<u>(258.667)</u>	<u>(231.366)</u>
Neto prihod po osnovu kamata	<u>9.804.483</u>	<u>9.662.528</u>

Od ukupnog prihoda po osnovu kamata za 2020. godinu iznos od RSD 29.260 hiljade (2020.: RSD 12.446 hiljada) se odnosi na prihode od kamate po osnovu obezvređenih plasmana.

Prihodi od kamata uključuju i prihode od naknada koji čine integralni deo efektivne kamatne stope u iznosu od RSD 379.795 hiljada (2020.: RSD 395.319 hiljada).

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Banka ostvaruje naknadu i prihode od provizije od raznovrsnog spektra finansijskih usluga koje pruža svojim korisnicima. Naknada i prihodi od provizije priznaju se na iznos koji odražava razmatranje na koje Banka očekuje da ima pravo u zamenu za pružanje usluga. Obaveze iz usluga, kao i vreme njihovog ispunjenja, identifikuju se i određuju, pri nastanku ugovora. Kada Banka pruži uslugu svojim klijentima, potrazivanje se fakturiše i generalno dospeva odmah na ispunjenje usluge koja se pruža u trenutku ili na kraju perioda ugovora za uslugu koja se pruža tokom vremena. Banka je uglavnom zaključila da je principal u svojim aranžmanima sa prihodima jer obično kontroliše usluge pre nego što ih prenese na klijentu, osim za agentske naknade – prodaja lizing proizvoda i investicionih jedinica investicionih fondova kao i naknade za agenciju za osiguranje.

Priroda svakog ugovora o prihodu Banke rezultira jednom obavezom izvršenja. Zbog toga Banka nije donela nikakve značajne procene prilikom alokacije cene transakcije na obavezu izvršenja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

Naknada i prihodi provizije od usluga u kojima se u toku vremena ispunjava obaveze

Ispunjene obaveze koje su zadovoljene u nekom vremenskom periodu uključuju poslovanje sa karticama, vodjenje tekućih računa i druge usluge, gde kupac istovremeno dobija i troši pogodnosti koje Banke obavlja. Prihod se priznaje ravnomerno tokom perioda.

Naknada i prihodi provizije od pružanja usluga gde su obaveze ispunjene u jednom trenutku

Usluge koje se pružaju tamo gde su obaveze Banke zadovoljene u jednom trenutku priznaju se kada se kontrola usluga prenese na kupca. Ovo je tipično kod dovršavanje osnovne transakcije ili usluge ili, za naknade ili komponente naknada koje su povezane sa određenim performansama, nakon ispunjavanja odgovarajućih kriterijuma performansi. Među njima su naknade za transakcije hartijama od vrednosti, za nostro i loro plaćanja, gotovinska plaćanja, opomene poslate klijentima, poslove prenosa plaćanja.. Banka ima jedinstvenu obavezu ispunjenja ove usluge, a to je uspešno dovršavanje transakcije navedene u ugovoru.

Banka nije obelodanila informacije o alokaciji cene transakcije na preostale obaveze izvršenja u ugovorima. Do ovoga je došlo zbog toga što su ugovoreni periodi obično kraći od jedne godine.

<u>U hijadama RSD</u>	Corporate Banking	Retail Banking	Investment Banking	Ukupno
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	32.200	2.722.429	434	2.755.063
Naknade za Kreditni biro	300	48.566	0	48.866
Naknada od učešća u prodaju na POS terminalima	253.064	301.872	7.359	562.295
Ukupno	285.565	3.072.867	7.793	3.366.223
<i>Naknada i prihodi provizije od pružanja usluga gde su obaveze ispunjene u jednom trenutku</i>				
<u>U hijadama RSD</u>	Corporate Banking	Retail Banking	Investment Banking	Ukupno
Naknade za usluge trgovanja hartijama od vrednosti	16.830	2.468	26.481	45.780
Naknade po osnovu posredovanja – lizing i investicioni fondovi	34.644	175.410	0	210.055
Naknade od zastupanja u osiguranju	148	261.097	1	261.245
Naknade za nostro i loro doznake	200.532	329.333	17.288	547.153
Naknade za gotovinske uplate/isplate	1.962	29.322	8	31.293
Naknade za troškove opomena	0	88.126	0	88.126
Naknade po osnovu platnog prometa	529.675	476.883	16.144	1.022.702
Ostale naknade i provizije	246.754	297.234	28.994	572.981
Ukupno	1.030.544	1.659.874	88.917	2.779.335
Ukupno prihodi od naknada i provizije od ugovora sa kupcima	1.316.109	4.732.741	96.710	6.145.558
Naknade po osnovu garancija	336.750	45.646	31.762	414.158
Naknade za odobravanje, obradu i administriranje (okvirne linije) i prevremenou otplatu	72.263	25.708	26	97.998
Prihodi od realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza	2.486.100	390.036	211.851	3.087.988
Ukupno prihod od naknada na dan of 31.12.2021.				9.745.702

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (*nastavak*)

Naknada i prihodi provizije od usluga u kojima se u toku vremena ispunjava obaveze

U hijadama RSD	Corporate Banking	Retail Banking	Investment Banking	Ukupno
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	27,358	2,406,915	46	2,434,319
Naknade za Kreditni biro	324	43,954	12	44,290
Naknada od učešća u prodaju na POS terminalima	153,603	224,656	0	378,259
Ukupno	181,285	2,675,524	57	2,856,867
<i>Naknada i prihodi provizije od pružanja usluga gde su obaveze ispunjene u jednom trenutku</i>				
U hijadama RSD	Corporate Banking	Retail Banking	Investment Banking	Ukupno
Naknade za usluge trgovanja hartijama od vrednosti	27,304	2,752	20,517	50,572
Naknade po osnovu posredovanja – lizing i investicioni fondovi	21,168	99,926	0	121,094
Naknade od zastupanja u osiguranju	186	204,254	0	204,440
Naknade za nostro i loro doznake	181,080	315,885	353	497,318
Naknade za gotovinske uplate/isplate	1,533	34,345	2	35,880
Naknade za troškove opomena	0	56,303	0	56,303
Naknade po osnovu platnog prometa	445,098	415,400	407	860,904
Ostale naknade i provizije	242,219	305,910	2,341	550,470
Ukupno	918,588	1,434,774	23,619	2,376,981
Ukupno prihodi od naknada i provizije od ugovora sa kupcima	1,099,873	4,110,298	23,676	5,233,848
Naknade po osnovu garancija	299,475	44,967	38,824	383,266
Naknade za odobravanje, obradu i administriranje (okvirne linije) i prevremenu otplatu	99,478	29,967	17	129,462
Prihodi od realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza	2,085,365	391,683	203,026	2,680,074
Ukupo prihod od naknada na dan of 31.12.2020.				8.426.650

Rashod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(201.211)	(257.847)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(1.268.863)	(1.076.196)
Naknade po osnovu osiguranja kredita	(140.488)	(121.473)
Naknade po osnovu MIGA garancije	(99.150)	(96.001)
Naknade za Kreditni biro	(81.825)	(81.865)
Naknada za slanje SMS poruka klijentima	(42.321)	(85.284)
Ostale naknade i provizije	(47.774)	(47.164)
Naknade po osnovu ugovora o posredovanju	(249.038)	-
Rashodi od realizovanih transakcija kupovni i prodaje deviza	(573.146)	(581.960)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	(2.697.816)	(2.347.790)
	7.047.886	6.078.860

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (*nastavak*)

Saglasno dopisima NBS br K.G. 885/1/21 od 05. aprila 2021. godine i 885/4/21 od 04. juna 2021. godine. Banke su bile u obavezi da deo prihoda i rashoda koji su nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima. obelodane na poziciji Bilansa uspeha – Prihodi/rashodi od naknada i provizija. U vezi sa navedenim. a radi preciziranja uporednih podataka za 2020. godinu. Banka je odlučila da uradi reklasifikaciju relevantnih podataka u Bilansu uspeha za 2020. godinu. Iznos rashoda od realizovanih transakcija u kupovini i prodaji deviza u 2020. godini. a koji je u navedenom bilansu bio obelodenjan na poziciji Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule. bio je RSD 581.960 hiljada. a prihoda. RSD 2.680.074 hiljada.

9. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto dobitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule uključuje:

U hiljadama RSD	2021.	2020.*
Neto dobitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	27	114
Spot transakcije	-	-
Gotovina u rezervi. devizni računi	612.860	333.353
Obavezna rezerva	12.173	24.174
Krediti I druga potraživanja u stranoj valuti	1.555.318	205.641
Krediti I druga potraživanja povezana sa stranom valutom	83.803	154.596
Depoziti I pozajmice u stranoj valuti	1.831.335	3.844.973
Hartije od vrednosti	1.929.151	573.136
Ostalo	988	2.619
	6.025.655	5.138.606
Neto gubitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	(28)	(94)
Spot transakcije	-	-
Gotovina u rezervi. devizni računi	(275.799)	(414.075)
Obavezna rezerva	(10.626)	(26.119)
Krediti I druga potraživanja u stranoj valuti	(1.283.234)	(235.986)
Krediti I druga potraživanja povezana sa stranom valutom	(63.151)	(161.601)
Depoziti I pozajmice u stranoj valuti	(4.445.294)	(2.095.903)
Hartije od vrednosti	(746.694)	(1.445.183)
Ostalo	(1.235)	(3.221)
	(6.826.061)	(4.382.182)
Neto dobitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule	(800.406)	756.424

*Napomena 2(i)

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

10. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA / (OBEZVREĐENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashodi po osnovu obezvredjenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredjenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredjenja finansijskih sredstava	7.729.970	6.450.446
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredjenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	1.632.932	1.388.204
Prihodi od naplaćene kamate po obezvredjenim kreditima	29.259	12.446
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	595.370	587.912
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	4.143	-
	9.991.674	8.439.008
Rashodi po osnovu obezvredjenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvredjenja finansijskih sredstava	(8.916.931)	(8.207.633)
Rashodi obezvredjenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(1.573.410)	(1.597.814)
Rashodi po osnovu obezvredjenih kredita	(55.153)	(22.896)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(3.946)	(1.320)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(14.698)	(293.188)
	(10.564.138)	(10.122.851)
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu umanjenja obezvredjenja / (obezvredjenja) finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(572.464)	(1.683.843)

U toku 2020. i 2021 godine. usled pandemije COVID -19 i negativnog uticaja na poslovanje privrednih subjekata. Banka je procenila i prilagodila svoje modele obračuna obezvredjenja. usled čega je posledično došlo do povećanja rashoda po osnovu umanjenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa odredbama Moratorijuma koje su sprovedene u toku 2020. i 2021 godine. a zbog promena ugovornih elemenata koje su izazvale promene u budućim novčanim tokovima u otplanim planovima odgovarajućih zajmova. Banka je obračunala modifikacije u iznosu od RSD 10.555 hiljada(2020:RSD 293.188 hiljada).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

11. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI I OSTALI POSLOVNI PRIHODI

10.1 Neto dobitci/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Neto dobitak od prodaje finansijskih instrumenata	<u>415.704</u>	<u>74.434</u>
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionoj vrednosti	<u>415.704</u>	<u>74.434</u>

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionoj vrednosti se odnosi na dobitke od prodaje nekvalitetnih kredita (non-performing loans), i ovo je jedna od strategija za klijente koji su u kasnjenju.

10.2 Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Prihodi od izdavanja objekata u zakup	30.104	33.122
Prihodi od refundacije troškova za osiguranje kredita	25	5.712
Prihodi od prodaje materijalnih vrednosti stečenih naplatom potraživanja	24.715	5.857
Ostali poslovni prihodi	<u>40.982</u>	<u>33.382</u>
Ukupno	<u>95.826</u>	<u>78.073</u>

Banka poseduje poslovnu zgradu. Deo prostora poslovne zgrade iznajmljuje povezanim licima koje, prema ugovoru, plaćaju naknadu za korišćenje. Kao zakupodavac, Banka ostvaruje prihode od iznajmljivanja, što je priznato u bilansu uspeha u poziciji Ostali operativni prihodi. Banka je u 2021. godini ostvarila prihod od iznajmljivanja u iznosu od 30.104 hiljade dinara (i 2020 : RSD 33.122 hiljada).

Samo beznačajan deo prostora poslovne zgrade (manje od 5%) iznajmljuje se povezanim licima koje, prema ugovoru, plaćaju naknadu za korišćenje. Zbog toga je zgrada u celosti klasifikovana pod pozicijom imovina, postrojenje i opremu.

Analiza dospeća naplate zakupa koja treba da se primi je kao što je predstavljeno:

U hiljadama RSD	Obračunato na dan 31.12.2021.
Prihodi od izdavanja objekata u zakup	
Do godinu dana	15.551
Od 1 – 2 godine	15.551
Od 2 – 3 godine	15.551
Od 3 – 4 godine	15.551
Od 4 – 5 godine	15.551
Preko 5 godina	77.757
Ukupno	<u>155.513</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Troškovi zarada	2.469.061	2.348.900
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	302.919	289.073
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	595.570	575.155
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	257.071	249.973
Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije	(56.337)	(25.351)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za godišnje odmore	(125.157)	(187.209)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonuse	(46.157)	(83.129)
Ostali lični rashodi	23.317	50.504
Ukupno	3.420.287	3.217.916

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

12.1. Ostali prihodi

Ostali prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	454	55.950
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih obaveza	6.819	221
Viškovi	1.488	743
Naplaceni troškovi sudske takasa	62.964	42.725
Naplacena kamata nakon otpisa potrazivanja	141.263	98.585
Ostali prihodi	22.687	35.235
Ukupno	235.675	233.459

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI (nastavak)

12.2. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Troškovi zakupnine	64.782	98.592
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	565.359	550.789
Troškovi reklame i propagande	230.339	174.670
Troškovi održavanja stalnih sredstava	663.800	598.940
Ostali nematerijalni troškovi	469.703	687.701
Troškovi stručnog osposobljavanja radnika	22.992	17.995
Troškovi kancelarijskog materijala	44.266	57.526
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	497.303	323.764
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	152.702	154.406
Troškovi čuvanja imovine	120.303	122.318
Ostali materijalni troškovi i usluge	118.424	125.508
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	5.909	6.617
Troškovi PTT usluga	20.805	19.377
Troškovi ostalog materijala	146.690	164.155
Troškovi premija osiguranja	941.780	837.499
Troškovi poreza	66.295	65.914
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	12.094	17.176
Troškovi reprezentacije	14.468	9.034
Troškovi članarina	3.978	6.317
Ostalo	298.515	242.865
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	264.199	305.521
Ukupno	4.724.706	4.586.684

Iznos od RSD 251.880 hiljada se odnosi na rezervisanja za sudske sporove (napomene 26.4 i 29.2).

Banka je priznala troškove vezane za zakup male vrednosti ili plaćanje zakupa u vezi sa kratkoročnim ugovorima kao druge troškove u iznosu od RSD 64.782 hiljada (2020: RSD 98.592 hiljada).

13. POREZ NA DOBITAK

13.1 Porez na dobitak za 2021. godinu se sastoji od:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Porez na dobitak	990.215	782.651
Gubitak / (Dobitak) od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(27.004)	(131.612)
Ukupno	963.211	651.039

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

13. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

13.2 Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Dobitak pre oporezivanja	7.820.291	6.180.387
Obračunati porez po stopi od 15%	1.173.044	927.058
Usaglašavane efektivne kamatne stope:		
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	11.308	5.585
Korekcije po osnovu transfernih cena	20.877	26.926
Usklađivanje prihoda	(230.717)	(201.730)
Privremena razlika između vrednosti osnovnih sredstava u poreskom bilansu i finansijskim izveštajima	(26.777)	(9.774)
Porski kredit u visini 2% preostalog duga u skladu sa čl. 4.stav 2 zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	-	(104.873)
Rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih	15.598	8.108
Ostalo	(123)	(261)
Poreski rashod	963.211	651.039
Efektivna poreska stopa	12.32%	10.53%

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2021. i 2020. godine je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2021.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Stanje 31. decembra 2021.
Nekretnine i oprema	227.182	38.102	-	265.284
Rezervisanja za otpremnine	51.160	2.676	-	53.836
Rezervisanja za sudske sporove	114.268	33.966	-	148.234
Porski kredit u visini 2% preostalog duga u skladu sa čl. 4.stav 2 zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	52.437	(52.437)	-	-
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	(87.046)		64.359	(22.687)
Ostalo	4.238	4.696	-	8.934
Ukupno	362.239	27.004	64.359	453.601
U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2020.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. decembra 2020.
Nekretnine i oprema	196.854	30.328	-	227.182
Rezervisanja za otpremnine	50.685	475	-	51.160
Rezervisanja za sudske sporove	68.873	45.395	-	114.268
Porski kredit u visini 2% preostalog duga u skladu sa čl. 4.stav 2 zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	-	52.437	-	52.437
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	(51.404)		(35.642)	(87.046)
Ostalo	1.260	2.978	-	4.238
Ukupno	266.268	131.613	(35.642)	362.239

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

13.4. Porez po osnovu ostalog rezultata

U hiljadama RSD	2021	2020
Porez po osnovu ostalog rezultata		
Dužnička ulaganja vrednovana kroz FVOCl		
promena fer vrednosti	73,429	(37,738)
Cash flow hedging - vrednovanje	(9,070)	2,096
Ukupno porez po osnovu ostalog rezultata	64,359	(35,642)

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Dinarska novčana sredstva		
Žiro račun	36.070.434	17.883.281
Blagajna	5.222.656	4.829.416
Depoziti viškova novčanih sredstava	-	15.230.000
	41.293.090	37.942.697
Novčana sredstva u stranoj valuti		
Obavezna rezerva	32.656.435	29.647.929
Blagajna	16.668.669	18.841.414
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	4	63
	49.325.108	48.489.406
Minus: Ispravka vrednosti	(6)	(8)
Stanje na dan 31. decembar	90.618.192	86.432.095

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na 1. januar	8	4
Rashod	2.741	687
Ukidanje	(2.743)	(683)
Stanje na dan 31. decembar	6	8

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju (nastavak):

Banka je tokom 2021. godine izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije.

Stopne izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule bile su iste kao i u 2020. godini. a iznosile su 5% na dinarske depozite do dve godine i 0% na dinarske depozite preko dve godine.

Stopne konverzije devizne u dinarsku obaveznu rezervu ostale su nepromjenjene tokom cele 2021. godine i iznosile su 38% za devizne depozite do dve godine i 30% za devizne depozite preko dve godine.

Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve Narodna banka Srbije je do 18. juna 2020. pa do kraja 2021. godine primenjivala kamatnu stopu od 0.10% na godišnjem nivou. Izuzetno. radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19. Narodna banka Srbije na deo ovih sredstava. ukoliko su ispunjeni propisani uslovi – plaća kamatu po kamatnoj stopi u visini 0.60% na godišnjem nivou (0.10%+0.50 procenntnih poena).

Devizna obavezna rezerva izdvaja se na devizne izvore sredstava i na dinarske izvore sredstava sa deviznom klauzulom. Tokom 2021. godine primenjivane su sledeće stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Stopa izdvajanja obavezbe rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 20%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 13%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom iznosila je 100%.

Na izdvojenu deviznu obaveznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Tokom 2021. godine NBS je na više izdvojenu deviznu obaveznu rezervu od obračunate naplaćivala kamatu u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 5 procenntnih poena. Banka je deviznu obaveznu rezervu tokom cele 2021. godine držala u dozvoljenom rasponu u odnosu na obračunatu deviznu obaveznu rezervu.

14.2. Gotovina prikazana u Izveštaju o tokovima gotovine sadrži sledeće pozicije:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Žiro račun	36.070.434	17.883.281
Blagajna – u dinarima	5.222.656	4.829.416
Blagajna - devizama	16.668.669	18.841.414
Devizni računi	4.612.280	2.613.234
 Stanje na dan 31. decembar	 62.574.039	 44.167.345

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

14.3 Usaglašavanje izmedju Izveštaja o tokovima gotovine i pozicija Bilansa stanja

U hiljadama RSD	2021 Bilans stanja	2021 Izveštaj o tokovima gotovine
Žiro račun	36.070.434	36.070.434
Gotovina u rsd	5.222.656	5.222.656
Obavezna rezerva	32.656.435	-
Blagajna u stranoj valuti	16.668.669	16.668.669
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	4	-
	(6)	-
Minus: Ispravka vrednosti	4.612.280	4.612.280
Devizni račun (Napomena 17)		
Stanje na dan 31. decembar	90.618.192	62.574.039
U hiljadama RSD	2020 Bilans stanja	2020 Izveštaj o tokovima gotovine
Žiro račun	17.883.281	36.070.434
Gotovina u rsd	4.829.416	5.222.656
Depoziti viškova likvidnih sredstava	15.230.000	-
Obavezna rezerva	29.647.929	-
Blagajna u stranoj valuti	18.841.414	18.841.414
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	63	-
	(8)	-
Minus: Ispravka vrednosti	2.613.234	2.613.234
Devizni račun (Napomena 17)		
Stanje na dan 31. decembar	86.432.095	44.167.345

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

15. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	13.669	51.496
Obaveze po osnovu derivata	9.220	2.014
Stanje na dan 31. decembar	4.449	49.482

Nominalna vrednost derivata namenjenih trgovcu je prikazana u tabeli u nastavku:

U hiljadama RSD	2021.				2020.			
	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Fer vrednost	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Fer vrednost
Derivati namenjeni trgovcu								
FX Forward	1.252.922	1.246.082	6.839	3.639	1.918.433	1.870.164	48.269	45.584
FX SWAP	12.225.289	12.224.544	745	810	17.483.483	17.478.825	4.658	3.898
Ukupno	13.478.211	13.470.627	7.584	4.449	19.401.916	19.348.989	52.927	49.482

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

16. HARTIJE OD VREDNOSTI

Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Obveznice stranih institucija	20.804.165	19.594.741
Obveznice drugih banaka	-	498.052
Obveznice - Ministarstvo finansija Republike Srbije	67.038.978	49.465.168
Obveznice - Ministarstvo finansija RS-konverzija kredita iz CHF u EUR	794.480	794.480
Minus: Ispravka vrednosti	(12.384)	(9.650)
Stanje na dan 31. decembar	88.625.239	70.342.791

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	9.650	6.801
Rashod	35.101	29.660
Ukidanje	(32.465)	(26.653)
Kursna razlika	98	(158)
Stanje na dan 31. decembar	12.384	9.650
U hiljadama RSD	2021	2020
Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz bilans uspeha	3,480,028	597,659
Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	56,960,756	49,898,260
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	28,196,838	19,856,524
Minus: Ispravka vrednosti	(12,384)	(9,650)
Stanje na dan 31. decembar	88,625,239	70,342,791

Prodaja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat rezultirala je sa 1.024 hiljade dinara priznatih u bilansu uspeha zbog reklassifikacije sa OCI (2020: 370 hiljada RSD).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	2021.	2020.
Devizni računi - Raiffeisen Bank International A.G.	2.243.498	1.860.425
Devizni računi ostalih banaka	2.368.783	752.809
Krediti po repo transakcijama	17.000.000	15.000.000
Krediti za likvidnost i obrtna sredstva	199.890	385.434
Ostali krediti i plasmani	4.785.666	4.277.906
Namenski depoziti u stranoj valuti	7.415	2.344.165
	26.605.252	24.620.739
Minus: Ispravka vrednosti	(2.014)	(527)
Stanje na dan 31. decembar	26.603.238	24.620.212

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

Grupna ispravka vrednosti S-2

<u>Stanje na dan 1. januar</u>	527	740
Rashod	2.554	527
Ukidanje	(1.067)	(740)
Kursna razlika		
Stanje na dan 31. decembar	2.014	527

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

Krediti i potraživanja od komitenta obuhvataju:

U hiljadama RSD	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto	31.12.2020.
	31.12.2021.	31.12.2021.	31.12.2021.	
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	2.082	-	2.082	4.116
Krediti po transakcionim računima	3.106.897	186.773	2.920.124	3.091.393
Potrošački krediti	310.490	19.681	290.809	276.521
Krediti za likvidnost i obrtna sredstva	76.410.959	1.168.561	75.242.398	62.819.150
Krediti za obrtana sredstva-po fer vrednosti	-	-	-	896
Investicioni krediti	34.455.007	757.948	33.697.059	29.634.841
Stambeni krediti	31.521.372	806.809	30.714.563	26.929.794
Gotovinski krediti	32.982.220	1.787.860	31.194.360	30.760.619
Ostali krediti i kreditne kartice	35.771.746	1.943.838	33.827.908	31.530.283
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	798.377	233	798.144	341.576
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	24.595	6	24.589	96.963
Ostali plasmani i eskont menica	63.196	8.322	54.874	31.665
Krediti za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	7.975.746	72.322	7.903.424	7.778.247
Dati depoziti	2.107	1	2.106	2.107
223.424.794	6.752.354	216.672.440	193.298.171	
Minus: Ispravka vrednosti		(6.752.354)		(6.383.921)
Stanje na dan 31. decembar	<u>216.672.440</u>		<u>186.914.250</u>	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

U hiljadama RSD	2021.	2020.
<i>Pojedinačna ispravka vrednosti S-3</i>		
Stanje na dan 1. januar	3.912.449	3.802.470
Rashod	3.858.020	3.008.516
Ukidanje	(3.289.174)	(2.595.092)
Otpis	(777.613)	(377.608)
Kursna razlika	3.323	(317)
Ostala prilagodjavanja	44.062	74.480
	3.751.067	3.912.449
<i>Grupna ispravka vrednosti S-1</i>		
Stanje na dan 1. januar	506.418	681.060
Rashod	1.136.006	1.295.276
Ukidanje	(1.096.508)	(1.469.789)
Kursna razlika	(2.050)	(129)
Ostalo	(23.424)	-
	520.442	506.418
<i>Grupna ispravka vrednosti S-2</i>		
Stanje na dan 1. januar	1.965.054	454.745
Rashod	3.852.795	3.844.019
Ukidanje	(3.286.279)	(2.333.848)
Otpis	(14)	-
Kursna razlika	253	138
Ostalo	(50.964)	-
	2.480.845	1.965.054
Stanje na dan 31. decembar	6.752.354	6.383.921

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka je u 2021. godini odobravala:

- Kratkoročne kredite po godišnjoj stopi u zavisnosti od kreditnog rejtinga. okvirno do nivoa od 3.65% iznad EURIBOR-a . tj. okvirno do nivoa od 2.9% iznad BELIBOR-a;
- Dugoročne kredite na period do 10 godina. po godišnjoj stopi koja se u zavisnosti od kreditnog rejtinga kretala okvirno do nivoa od 4.45% iznad EURIBOR-a. tj. okvirno do nivoa od 2.5% iznad BELIBOR-a.

Sektoru malih preduzeća i preduzetnika. banka je u 2021. godini odobravala:

- Kredite sa mesečnim ratama. u zavisnosti od kreditnog rejtinga. za dinarske kredite po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 4.9% do 8.5% .odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 2.25% do 5% uvećanoj za Belibor; Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale u nivou od 3.5% do 4.95% plus Euribor. Dugoročni krediti za sektor malih preduzeća su odobravani na period do 10 godina. preovlađujuća kamata kretala se u nivou EURIBOR uvećan za 2.85% do 4.5%.
- Za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika. banka je odobravala dinarske kredite sa mesečnim ratama. u zavisnosti od kreditnog rejtinga. po fiksnoj kamatnoj stopi na godišnjem nivou u rasponu od 7.5% do 12% odnosno po promenljivoj stopi od 3% do 5% uvecanoj za Belibor. Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 4.8% do 7.5% . odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 3% do 5.5% plus Euribor. Dugoročni investicioni krediti za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika su odobravani na period do 10 godina kao dinarski ili krediti sa deviznom klauzulom. Krediti sa deviznom klauzulom odobravani su po kamatnoj stopi do 6-mesečnog Euribora uvećanog za od 4% do 6% Dinarski krediti su odobravani po fiksnoj kamatnoj stopi od 8% do 10% ili promenljivoj kamatnoj stopi od 2.25% do 6.25% uvecanoj za 3mesecni Belibor.
- U znacajnoj meri u 2021. godini. svim klijentima sektora malih preduzeća I preduzetnika odobravali su se krediti za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava obezbeđeni garancijom Republike Srbije. sa rokom otplate 36 meseci i promenljivom kamatnom stopom na godišnjem nivou. za kredite u dinarima u visini od 2.5% +1m Belibor. za kredite sa valutnom klauzulom u visini od 3% + 3M Euribor.
- Za klijente registrovana poljoprivredna gazdinstva. Banka je odobravala dinarske kredite uz subvenciju kamate ministarstva poljoprivrede. šumarstva I vodoprivrede. Krediti su se odobravali sa rokom otplate do 60 meseci za investicioni kredit I rokom otplate do 36 meseci za trajna obrtna sredstva. po kamatnoj stopi 1% I 3%.

Sektoru stanovništva Banka je u 2021 godine odobravala:

- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom u intervalu od 6.75% iznad EURIBORA tj. od 4.80% do 8.70% iznad BELIBORA za dinarske kredite;
- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9.90%. odnosno od 10.95% do 30.00% za dinarske kredite;
- Pozajmice po tekućim računima po kamatnoj stopi od 0% do 29.76% na godišnjem nivou;
- Dugoročne kredite sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 5.75% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 2.90% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 3.24% do 3.34% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 3.60% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročni krediti sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9.90% tj. od 7.75% do 30% za dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 3.45% do 3.95% za kredite sa valutnom klauzulom.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

19. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Raiffeisen Future a.d. Beograd. Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	117.582	188.129
Raiffeisen Invest a.d. Beograd. Društvo za upravljanje investicionim fondovima	517.361	540.869
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	658.460	505.594
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
Stanje na dan 31. decembar	1.293.433	1.234.622

Sledeći alternative koje dozvoljava IAS 27, Banka je odlučila da svoja ulaganja u zavisna preduzeća meri po fer vrednosti. Sledeći opcije koje dozvoljava IFRS 9, promene fer vrednosti priznaju se kroz ostali rezultat.

Pozitivan efekat valorizacije za 2021. godinu prepoznat je u ostalom rezultatu u iznosu od 58.811 hiljada (2020: negativan efekat u iznosu od 58.929 hijada).

Pozitivni i negativni efekti valorizacije za svaki entitet su predstavljeni u tabeli:

U hiljadama RSD	2021	2020
Raiffeisen Leasing d,o,o, Beograd	152.865	(23.573)
Raiffeisen Future a,d, Beograd	(70.546)	(11.779)
Raiffeisen Invest a,d, Beograd	(23.508)	(23.577)
58.811	(58.929)	

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Zemljište i građevinski objekti	3.193.208	3.265.489
Oprema	1.279.865	1.193.582
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	433.214	444.434
4.906.287	4.903.525	
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1.034.362	1.192.082
5.940.649	6.095.587	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazane u nastavku:

U hiljadama RSD	Zemljište i građevinski objekti	Postrojena i ostala oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2020.	3.919.230	5.373.158	-	9.292.388
Povećanja	-	-	591.474	591.474
Prenos iz investicija u toku	10.962	580.512	(591.474)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(208.923)	-	(208.923)
Stanje 31. decembar 2020.	3.930.192	5.744.747	-	9.674.939
Stanje na dan 1. januar 2021.	3.930.192	5.744.747	-	9.674.939
Povećanja	-	-	575.349	575.349
Prenos iz investicija u toku	10.802	564.547	(575.349)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(283.831)	-	(283.831)
Stanje 31. decembar 2021.	3.940.994	6.025.463	-	9.966.457
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januar 2020.	581.949	3.872.234	-	4.454.183
Amortizacija	82.754	442.821	-	525.575
Otuđivanje i rashodovanje	-	(208.324)	-	(208.324)
Stanje 31. decembar 2020.	664.703	4.106.731	-	4.771.434
Stanje 1. januar 2021.	664.703	4.106.731	-	4.771.434
Amortizacija	83.083	483.949	-	567.032
Otuđivanje i rashodovanje	-	(278.296)	-	(278.296)
Stanje 31. decembar 2021.	747.786	4.312.384	-	5.060.170
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2020.	3.337.281	1.500.924	-	4.838.205
Stanje na dan 31. decembar 2020.	3.265.489	1.638.016	-	4.903.505
Stanje na dan 31. decembar 2021.	3.193.208	1.713.079	-	4.906.287

Na građevinskim objektima Banke nema uspostavljenih tereta po osnovu obezbeđenja kredita ili drugih obaveza.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima uzetim u lizing su prikazane u nastavku:

U hiljadama RSD	Automobili	Poslovni prostor	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2020.	48.158	1.634.415	1.682.573
Povećanja-aneksiranje	3.013	7.707	10.720
Povećanja-novi ugovori		203.168	203.168
Raskid ugovora i rashodovanje	(3.216)	(88.480)	(91.696)
Stanje 31. decembar 2020.	47.955	1.756.810	1.804.765
Stanje na dan 1.januar 2021.	47.955	1.756.810	1.804.765
Povećanje-aneksiranje	9.372	60.902	70.274
Povećanje-novi ugovori		57.088	57.088
Raskid ugovora i rashodovanje	(1.498)	(121.231)	(122.729)
Stanje 31. decembar 2021.	55.829	1.753.569	1.809.398
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januar 2020.	12.942	335.213	348.155
Amortizacija	14.238	370.890	385.128
Povećanja-aneksi		(1.476)	(1.476)
Povećanja-novi ugovori		(28.038)	(28.038)
Raskid ugovora	(2.606)	(88.480)	(91.086)
Stanje 31. decembar 2020.	24.574	588.109	612.683
Stanje 01. januar 2021.	24.574	588.109	612.683
Amortizacija	13.159	354.627	367.786
Povećanja-aneksi		(49.622)	(49.622)
Povećanja-novi ugovori	(1.499)	(33.081)	(34.580)
Raskid ugovora i rashodovanje		(121.231)	(121.231)
Stanje 31. decembar 2021.	36.234	738.802	775.036
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2020.	35.216	1.299.202	1.334.418
Stanje na dan 31. decembar 2020.	23.381	1.168.701	1.192.082
Stanje na dan 31. decembar 2021.	19.595	1.014.767	1.034.362

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Banka zakupljuje poslovni prostor za ekspozituru i vozila. Prosečan rok zakupa je pet godina za poslovni prostor i četiri godine za vozila.

Ukupan odliv gotovine za zakup iznosio je 433.533 hiljade RSD (2020: 434.055 hiljada RSD).

Iznosi, koji se odnose na zakup prostora i automobila a koji su priznati u Bilansu uspeha su prikazani u tabeli:

	2021	2020
U hiljadama RSD		
Amortizacija sredstava uzetih u lizing	(367.786)	(385.128)
Prihodi od kamate na obaveze po osnovu lizinga	(12.661)	(14.619)
Troškovi zakupa za kratkoročne ugovore	(7.089)	(9.927)
Zavisni troškovi zakupa	(18.171)	(15.761)
 Prihod od zakupa za izdati prostor	 30.105	 33.121

Neki od zakupa poslovnog prostora u kojima je Banka zakupac sadrže promenljive uslove plaćanja zakupa koji su povezani sa indeksom potrošačkih cena. Pregled plaćanja zakupa za ovaj poslovni prostor je sledeći.

	31/12/2021	31/12/2020
Fiksni iznosi plaćenog zakupa	321,144	337,987
Promenljivi iznosi plaćenog zakupa	112,389	96,068
Ukupna plaćanja	433,533	434,055

Banka je imala koristi od odricanja od plaćanja zakupa u iznosu od 12.171 hiljada RSD u 2021. godini (14.631 hiljada RSD u 2020. godini). Banka je primenila i prihvatile sve ustupke za iznajmljivanje zbog pandemije Covid 19.

Knjigovodstveni iznosi i analiza dospeća obaveza zakupa su obelodanjeni u Napomeni 27.

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna imovina obuhvata:

	2021.	2020.
U hiljadama RSD		
Softveri, patenti i licence	951.433	831.133

	Stanje na dan 31. decembar
	951.433

	831.133
--	----------------

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

21. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

Promene na nematerijalnoj imovini su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Softveri, patenti i licence	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2020.			
Povećanja	3.801.193 398.220	27.257 -	3.828.450 398.220
Stanje na dan 31. decembar 2020.	4.199.413	27.257	4.226.670
Stanje na dan 1. januar 2021.			
Povećanja	4.199.413 437.149	27.257 -	4.226.670 437.149
Stanje na dan 31. decembar 2021.	4.636.562	27.257	4.663.819
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januar 2020.			
Amortizacija	3.070.049 298.231	27.257 -	3.097.306 298.231
Stanje na dan 31. decembar 2020.	3.368.280	27.257	3.395.537
Stanje na dan 1. januar 2021.			
Amortizacija	3.368.280 316.849	27.257 -	3.395.537 316.849
Stanje na dan 31. decembar 2021.	3.685.129	27.257	3.712.386
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2020.			
	731.144	-	731.144
Stanje na dan 31. decembar 2020.			
	831.133	-	831.133
Stanje na dan 31. decembar 2021.	951.433	-	951.433

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

22. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

Obračun odloženog poreskog sredstva na 31. decembar 2021. godine je prikazan kao što sledi:

U hiljadama RSD	2021.			2020.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Razlika sadašnje vrednosti osnovnih sredstava	265.284	-	265.284	227.182	-	227.182
Rezervisanja za sudske sporove	148.234	-	148.234	114.268	-	114.268
Otpremnina za odlazak u penziju	53.836	-	53.836	51.160	-	51.160
Ostalo	8.934	-	8.934	4.238	-	4.238
Porski kredit u visini 2% preostalog duga u skladu sa čl. 4.stav 2 zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	-	-	-	52.437	-	52.437
Vrednovanje HoV raspoloživih za prodaju	-	(22.687)	(22.687)	-	(87.046)	(87.046)
Odloženo poresko sredstvo/(obaveza). neto	476.288	(22.687)	453.601	449.285	(87.046)	362.239

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

Odloženi porez nije priznat za privremene razlike povezane sa investicijama u zavisna društva. Pozitivni efekti valorizacije trajnih ulaganja u 2021. bili rsd 58.811 (u 2020. godini: negativni efekti rsd 58.929 ths).

U 2019. godini Banka izvršila konverziju stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima u skladu sa Zakona o konverziji. Shodno Zakonu o konverziji preostali dug predstavlja iznos glavnice na dan konverzije uvećan za iznos dospele, a nenaplaćene redovne kamate na dan konverzije. Ovako obracunat preostali dug je 5.243.662 hilj.rsd.

Prema Zakona o porezu na dobit pravnih lica, Banci se priznaje pravo na poreski kredit u iznosu od 104.873 hilj.rsd sto predstavlja 2% preostalog duga utvrđenog u skladu sa Zakona o konverziji.

Poreski kredit Banka je koristila u dva uzastopna poreska perioda, 2020.godine u iznosu od 50% obracunatog poreskog kredita sto je 52.436 hilj.rsd a drugu polovinu je iskoristila 2021. godine u iznosu 52.436 hil.U 2020 godini je neiskorisceni iznos poreskog kredita od 52.436.hilj rsd u obracunu odloženih poreza prikazan kao obracunato poresko sredstvo.

Odložena poreska obaveza se ne priznaje na privremene razlike koje se odnose na kumulativnu pozitivnu revalorizaciju fer vrednosti pošto je Banka u mogućnosti da kontroliše vreme poništavanja ovih privremenih razlika i verovatno je da se one neće poništiti u doglednoj budućnosti

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

23. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	83.470	75.572
Potraživanja po osnovu prodaje	1.539	1.629
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	8.271	3.061
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	-	1.433
Potraživanja od zaposlenih	4.648	4.965
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	26.785	31.599
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	114.094	112.000
Prolazni i privremeni računi	390.726	188.159
Potraživanja u obračunu	6.588	11.410
Razgraničeni rashodi kamata	7	11
Razgraničeni troškovi-osiguranje, zakup...	131.724	194.759
Ostala AVR -nedospela provizija od zastupanja u osigurnju	210.992	201.353
Sredstva stečena naplatom	11.910	19.130
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
Minus: Ispravka vrednosti	992.771	847.098
	(95.416)	(87.758)
Stanje na dan 31. decembar	897.355	759.340
Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:		
U hiljadama RSD	2021.	2020.
Pojedinačna ispravka vrednosti S-3		
Stanje na dan 1. januar	75.295	68.466
Rashod	15.846	15.844
Ukidanje	(8.693)	(8.949)
Otpis	(399)	(66)
Kursna razlika	166	-
	82.215	75.295
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	2.164	2.144
Rashod	180	217
Ukidanje	(188)	(198)
Kursna razlika	(3)	1
	2.153	2.164
Grupna ispravka vrednosti S-2		
Stanje na dan 1. januar	10.299	11.906
Rashod	13.688	12.887
Ukidanje	(12.853)	(14.494)
Kursna razlika	(86)	-
	11.048	10.299
Stanje na dan 31. decembar	95.416	87.758

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

23. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.		2020.	
	Površina (m²)	Vrednost	Površina (m²)	Vrednost
Smederevska Palanka. Neznanog junaka br.47 -poslovno stambeni prostor	274.52	5.890	274.52	5.890
Novi Sad. Jovana Dučića 35 objekat za fizičku kulturu. teniski tereni	246.00	6.020	541.00	13.240
Stanje na dan 31. decembar	520.52	11.910	815.52	19.130

Promene na isprvkama vrednosti su prikazane kao što sledi

	2021.	2020.
U hiljadama RSD		
Ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	76	76
Rashod	2	-
Stanje na dan 31. decembar	78	76

Građevinski objekti nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu naplate problematičnih kredita, uključeni su u „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Početno odmeravanje vrši se po nabavnoj vrednosti koja obuhvata sve troškove nabavke, troškove konverzije i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju ovih sredstava.

U svakom narednom periodu vrši se nova procena neto nadoknadive vrednosti, tako da je nova knjigovodstvena vrednost jednaka nabavnoj vrednosti ili procenjenoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Pri proceni neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu nameniti prodaji i realizovati.

Priznavanje rashoda od obezvređenja sredstava se knjiži kao rashod perioda u kom se vrši priznavanje uz umanjenje vrednosti sredstva koje se obezvređuje, odnosno svodi na neto nadoknadivu vrednost. Svi prihodi ili rashodi od otuđenja sredstava uključeni su u „Ostale operativne prihode“ ili „Ostale rashode“.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

24. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.			2020.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionih depozita	1.758.302	532.694	2.290.996	1.206.628	959.367	2.165.995
Obaveze po namenskim depozitima	10.000	5.882	15.882	10.000	-	10.000
Obaveze po ostalim depozitima	4.358	1.469	5.827	4.839	31.295	36.134
Obaveze po osnovu overnight-a	-	-	-	-	2.527.974	2.527.974
Obaveze po osnovu kredita	-	-	-	-	171.709	171.709
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	82	28.193	28.275	41	14.946	14.987
Stanje na dan 31. decembar	1.772.742	568.238	2.340.980	1.221.508	3.705.291	4.926.799

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	2021.		2020.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
Evropski Fond za Jugoistočnu Evropu – EFSE	-	-	1.470	171.709
Stanje na dan 31. decembar	-	-	1.470	171.709

EFSE krediti su sa rokom otplate do 8 godina. Kamata stopa se utvrdjuje na nivou 6-mesečnog Euribor-a plus margina od 3.05. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim tranšama a u toku 2021. godine. kredit je otplaćen.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.			2020.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	132.017.591	191.692.530	323.710.121	98.260.291	164.149.088	262.409.379
Obaveze po osnovu štednih depozita	298.795	29.713.002	30.011.797	260.110	28.356.727	28.616.837
Obaveze po osnovu depozita za date kredite	78.458	1.030.991	1.109.449	67.712	915.366	983.078
Obaveze po osnovu namenskih depozita	191.752	5.674.999	5.866.751	527.148	4.484.612	5.011.760
Obaveze po osnovu ostalih depozita	368.251	205.061	573.312	719.035	223.797	942.832
Obaveze po osnovu kredita	-	4.136.560	4.136.560	-	4.991.071	4.991.071
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	17.169	1.191.889	1.209.058	10.617	786.513	797.130
Stanje na dan 31. decembar	132.972.016	233.645.032	366.617.048	99.844.913	203.907.174	303.752.087

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 4.136.560 hiljada (2020 4.991.071 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0.277% do 1.38%. Krediti se vraćaju u jednakim godišnjim i polugodišnjim tranšama

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka u 2020. godini načelno nije plaćala kamatu. ali je opciono nudila usluge Raiffeisen Invest Cash fonda. gde su se prosečno ostvareni prinosi na dinarske depozite bili 1.31% i za devizne depozite EUR 0.63%.

U 2021. godini Banka nije nudila oročene depozite malim preduzećima i preduzetnicima i na iste nije plaćana kamata. ali je opciono nudila plasman u UCITS fondove Raiffeisen CASH i Raiffeisen EURO CASH. gde su ostvareni prinosi bili oko 0.8% u dinarima. odnosno oko 0.3% u eurima.

Na devizna sredstva stanovništva. položena na devizne tekuće račune. Banka nije obračunavala i isplaćivala kamatu. osim na depozite u valuti EUR položene na štedne račune po viđenju otvorene pre 2015. godine. u iznosu od 0.1% na godisnjem nivou.

Na dinarska sredstva stanovništva položena na dinarske tekuće račune i štedne račune po viđenju. Banka nije obračunavala kamatu.

Kratkoročni dinarski depoziti stanovništva oročeni na 12 meseci imali su godišnju kamatnu stopu od 1.00%. Svi drugi oblici dinarske i devizne oročene štednje. i kratkoročne i dugoročne. povučeni iz ponude Banke 2016. godine.

Na dinarske i devizne depozite. položene na oročene račune otvorene pre 2016. godine. sa mogućnošću više sukcesivnih uplata i automatskog reoročenja. obračunavana je kamata po stopi od 0.11% za depozite u valuti EUR. odnosno 0.01% u slučaju depozita u drugim valutama. bez obzira na rok oročenja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

U hiljadama RSD	<u>Napomena</u>	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Početno stanje			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.926.799	4.287.532
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>303.752.087</u>	<u>251.813.778</u>
Početno stanje 1. januara		<u>308.678.886</u>	<u>256.101.310</u>
Neto prilivi – depoziti		58.692.017	56.017.055
Neto odlivi – krediti		(1.027.391)	(1.657.383)
Neto odlivi - kamate		(258.552)	(232.555)
Neto odlivi– naknade		(2.757.919)	(1.715.273)
Kursne razlike		2.613.560	(1.782.990)
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije		3.017.427	1.948.722
Stanje na dan bilansa			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	2.340.980	4.926.799
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>366.617.048</u>	<u>303.752.087</u>
Stanje na 31. decembar		<u>368.958.028</u>	<u>308.678.886</u>

25.1 Kretanje finansijskih obaveza koje proističu iz aktivnosti finansiranja

Tabela ispod detaljno opisuje promene obaveza Banke koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući i gotovinske i bezgotovinske promene. Obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja su one za koje su novčani tokovi klasifikovani u izveštaju o tokovima gotovine Banke kao novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja.

2021					
	Početno stanje	Novčani priliv	Novčani odliv	Razgraničena kamata	Stanje na kraju perioda
Obaveze po osnovu kredita	5.162.780	-	(1.027.391)	1.171	4.136.560
2020					
	Početno stanje	Novčani priliv	Novčani odliv	Razgraničena kamata	Stanje na kraju perioda
Obaveze po osnovu kredita	6.821.607	-	(1.657.383)	(1.444)	5.162.780

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

26. REZERVISANJA

26.1. Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	271.691	263.262
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	87.217	77.806
- ostala rezervisanja - kratkoročna (bonus. godišnji odmori)	<u>176.964</u>	<u>172.199</u>
	<u>535.872</u>	<u>513.267</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	808.869	868.217
Rezervisanja za sudske sporove	951.981	703.547
Ostala rezervisanja za obaveze	<u>54.480</u>	<u>58.239</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>2.351.202</u>	<u>2.143.270</u>

26.2. Promene na rezervisanjima za beneficije zaposlenih:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Stanje na 1. januar	<u>513.267</u>	<u>560.709</u>
Nova rezervisanja	257.071	249.973
Ukidanje rezervisanja	(227.651)	(295.689)
Isplate	<u>(6.815)</u>	<u>(1.726)</u>
Stanje na 31. decembar	<u>535.872</u>	<u>513.267</u>

26.3. Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Stanje na 1. januar	<u>868.217</u>	<u>658.872</u>
Nova rezervisanja	1.573.410	1.597.814
Ukidanje rezervisanja	(1.632.932)	(1.388.204)
Kursne razlike	<u>(174)</u>	<u>(265)</u>
Stanje na 31. decembar	<u>808.521</u>	<u>868.217</u>

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od RSD 808.869 hiljade (31. decembar 2020.: RSD 868.217 hiljada) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

26. REZERVISANJA (nastavak)

26.4. Promene na rezervisanjima za sudske sporove su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januar	703.547	443.595
Nova rezervisanja	251.880	262.687
Ostalo	(454)	(188)
Korišćenje rezervisanja	(2.992)	(2.547)
Stanje na dan 31. decembar	951.981	703.547

26.5. Promene na ostalim rezervisanjima za obaveze su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januar	58.239	81.613
Nova rezervisanja	12.319	42.834
Korišćenje rezervisanja	(16.078)	(66.208)
Stanje na dan 31. decembar	54.480	58.239

27. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Obaveze za naknadu	3.139	62.144
Obaveze prema dobavljačima	79.738	243.647
Obaveze po osnovu primljenih avansa	147.361	189.587
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga (Napomena 20)	1.061.438	1.217.959
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	95.142	49.990
Obaveze u obračunu	164.804	119.290
Prolazni i privremeni računi	466.105	448.237
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	3.107	3.355
Obaveze za porez na dodatu vrednost	63.398	49.865
Obaveze za druge poreze i doprinose	3.379	3.366
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	139.094	131.862
Razgraničeni prihodi kamate	93.333	105.925
Razgraničeni ostali prihodi	214.188	168.994
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	317	475
Stanje na dan 31. decembar	2.534.543	2.794.696

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

28. KAPITAL

28.1. Kapital Banke se sastoji od:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti vlasničkih instrumenata – investicije u kapital zavisnih društava	566.953	508.142
Hedžing rezerva	(29.563)	(80.960)
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata – obveznice	158.124	574.221
Dobitak	6.956.409	11.742.560
Stanje na dan 31. decembar	58.471.546	63.563.586

Raiffeisen See Region Holding GMBH. Beč je vlasnik 100% kapitala Banke.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolaže. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2021. godini. Odlukom Skupštine od 28. aprila 2021. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2019. i 2020. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 11.061.069 hiljada.

U 2020. nije ispalcena dividenda akcionaru u skladu sa potpisanim Sporazum radi očuvanja stabilnosti finansijskog sistema i prevenciji rizika prouzrokovanih pandemijom zarazne bolesti Covid-19 sa Narodnom bankom Srbije. Ministarstvom finansijama i svim bankama koje posluju na teritoriji Republike Srbije. a koji između ostalog obavezuje Banku. kao i sve banke koje posluju na teritoriji Republike Srbije. da ne raspodeljuju dobitak isplatom dividende akcionarima do prestanka svih vanrednih mera uvedenih zbog pandemije zarazne bolesti Covid-19.

28.2. Rezerve iz dobitka obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Potrebna rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	23.353.465	23.353.465
Stanje na dan 31. decembar	23.353.465	23.353.465

Prema propisima za bankarski sektor, Banka je bila dužna da kreira rezerve iz dobiti na nivou specifičnih rezervi za kreditne gubitke, što je obračunato u skladu sa zahtevima definisanim Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

U skladu sa propisom koji je na snazi, Banka formalno može da smanji vrednost rezervi iz dobiti ukoliko dobije prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije. Da bi dobila pomenuto odobrenje, Banka mora da dokaže da će stavku zameniti instrumentom jednakim ili kvalitetnijim i sa sličnim ili nižim troškovima i da pokazatelj adekvatnosti kapitala ostane iznad propisanog nivoa nakon smanjenja kapitala / rezervi.

28.3. Banka ispunjava sve regulatorne zahteve u pogledu kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala (Napomena 4(f)).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

29.1. Preuzete buduće obaveze Banke na dan 31. decembra obuhvataju:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Date garancije i druga jemstva	59.449.194	54.487.010
Izdati akreditivi	1.377.251	663.426
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	14.712.858	13.646.417
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	101.033.754	87.084.200
Stanje na dan 31. decembar	176.573.057	155.881.053

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivi. Banka je procenila i formirala rezervu na teret rashoda u iznosu od RSD 808.869 hiljada (2020: RSD 868.217 hiljada). koja je iskazana kao obaveza po osnovu rezervisanja u bilansu Banke.

Preuzete neopozive obaveze imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	2021.	2020.
Okvirne linije po tekućim računima pravnih lica	25.000	20.000
Okvirne linije po kratkoročnim kreditima. garancijama	37.908	21.101
Okvirne linije po dugoročnim kreditima. garancijama	2.600.182	1.553.734
Okvirne linije pravnih lica po karticama	948.439	982.180
Okvirne linije po tekućim računima građana	1.181.595	1.239.570
Okvirne linije građana po karticama	9.919.734	9.829.832
Stanje na dan 31. decembar	14.712.858	13.646.417

29.2. Sudski sporovi

Protiv Banke se vode 13.872 sudska spora (2020.: 6.234). Na dan 31. decembar 2021. godine ukupna vrednost sporova iznosi RSD 2.601.589 hiljada (2020.: RSD 2.292.046 hiljada). Na bazi procene rukovodstva o pozitivnom ishodu sudskih sporova i ukupnom gubitku koji Banka može pretrpeti. Banka je procenila da ukupan gubitak po osnovu sudskih sporova iznosi RSD 951.981 hiljada (2020.: RSD 703.547 hiljada) i u tom iznosu je formirana rezervacija za sudske sporove.

Banka je pokrenula veliki broj sudskih sporova protiv trećih lica. uglavnom u cilju naplate potraživanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA

Banku kontroliše Raiffeisen SEE Region Holding GmbH. Vienna. osnovan u Austriji. koji je vlasnik 100% običnih akcija Banke. Krajnji vlasnik Banke je Raiffeisen Zentralbank Österreich AG. osnovana u Austriji. Takođe. Banka ima kontrolu nad svojim zavisnim društvima i zajedničkim poduhvatima: Raiffeisen Future a.d. Beograd. Raiffeisen Invest a.d. Beograd i Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Bankarske transakcije se obavljaju sa povezanim licima kao deo redovnog poslovanja Banke. Ove transakcije obuhvataju kredite. depozite. učešća u kapitalu i derivate.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost prema i od povezanih lica. koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

BILANS STANJA

	2021	2020
U hiljadama RSD		
AKTIVA		
Potraživanja po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	9.862	5.913
	9.862	5.913
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	2.243.800	1.860.715
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	4.986.815	4.571.563
	7.230.615	6.432.278
Krediti i potraživanja od komitenata		
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	1.163.175	1.153.359
	1.163.175	1.153.359
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	586.824	13.211
	586.824	13.211
Nekretnine. postrojenja i oprema		
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	19.594	23.382
	19.594	23.382
Ostala sredstva		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	25.538	34.474
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	2.487	4.678
Ostala povezana lica	11.637	13.539
	39.662	52.691

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS STANJA (nastavak)

	2021	2020
U hiljadama RSD		
PASIVA		
Obaveze po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	9.051	2.014
	9.051	2.014
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	9.130	498.508
	9.130	498.508
Depoziti i ostale obaveze prema bankama.		
drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	127.246	8.027
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	375.705	132.161
Ostala povezana lica	42.398	8.372
	545.349	148.560
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	85.406	157.199
	85.406	157.199
Rezervisanja		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	10	13
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	1.813	656
	1.823	669
Ostale obaveze		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	64.592	73.611
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	22.489	67.434
	87.081	141.045

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS USPEHA

BILANS USPEHA

U hiljadama RSD

2021

2020

Prihodi od kamata:

Raiffeisen Bank International AG. Wien	10	7
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	21.474	27.264
	21.484	27.271

Rashodi kamata:

Raiffeisen Bank International AG. Wien	(35.351)	(31.150)
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	(398)	(583)
	(35.749)	(31.733)

Prihodi od naknada i provizija:

Raiffeisen Bank International AG. Wien	413.462	40.236
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	8.803	6.256
Ostala povezana lica	-	247
	422.265	46.739

Rashodi naknada i provizija:

Raiffeisen Bank International AG. Wien	(641.605)	(197.655)
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	(275.912)	(267.358)
Ostala povezana lica	(4)	(1)
	(917.521)	(465.014)

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Raiffeisen Bank International AG. Wien	(53.673)	10.513
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	(49)	-
	(53.722)	10.513

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika

Raiffeisen Bank internacional AG. Wien	957.913	(378.401)
	957.913	(378.401)

Ostali poslovni prihodi

Raiffeisen Bank International AG. Wien	10.005	6.43
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	23.383	26.476
Ostala povezana lica	8.598	9.787
	41.986	42.693

**Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju
po fer vrednosti kroz bilans uspeha**

Raiffeisen Bank International AG. Wien	6	(13)
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	(2.912)	51
	(2.906)	38

Ostali prihodi

Raiffeisen Bank International AG. Wien	8	958
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	284	4.333
	292	5.291

Ostali rashodi

Raiffeisen Bank International AG. Wien	(448.409)	(356.747)
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	(61.718)	(44.079)
	(510.127)	(400.826)

Neto iznos na dan 31. decembra	(76.085)	(1.143.429)
---------------------------------------	-----------------	--------------------

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS USPEHA (nastavak)

Ukupno ostvarena bruto zarada Izvršnog odbora i ostalog ključnog rukovodstva u 2021. godini iznose RSD 807.755 hiljada (2020: RSD 710.429 hiljada). Osim bruto zarada, nije bilo drugih nadknada za ključno rukovodstvo u 2021. i 2020. godini.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Dana 5.8.2021. godine Banka je potpisala Ugovor o kupoprodaji akcija sa Crédit Agricole S.A. na osnovu kog će banka postati vlasnik 100% akcija/udela u Credit Agricole Banka Srbija a.d. Novi Sad (CA bank) i CA Leasing Srbija d.o.o. Beograd (CA Leasing). Finalizacija transakcije je uslovljena ispunjenjem niza neodložnih uslova, među kojima su i odobrenje transakcije od nadležnih regulatornih tela (Narodne banke Srbije i austrijskog regulatornog tela – ECB/FMA), kao i odobrenjem Komisije za zaštitu konkurenčije Republike Srbije i organa za zaštitu konkurenčije u drugim jurisdikcijama (uglavnom pograničnih zemalja). Do sada, Banka je primila saglasnosti svih komisija za zaštitu koncentracije, kao i odobrenja ECB/FMA. Dodatno, Banka je dostavila i dokumentaciju u cilju pribavljanja prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije. Finalizacija transakcije je očekivana krajem prvog kvartala 2022. godine.

Pomenuta akvizicija omogućice Banci da poveća svoj tržišni udio u Republici Srbiji, poveća bazu klijenata, adekvatnije uposli sredstva, diversifikuje i optimizuje strukturu kapitala i poveća zarađivačku sposobnost. Takođe će omogućiti Banci da uđe i istovremeno dobije značajan udio u segmentu poslovanja sa poljoprivrednicima, pri čemu je u ovom segmentu nivo problematičnih kredita CA banke ocenjen kao adekvatan. Pored toga, Banka će postati lider u kreditima za automobile.

U slučaju uspešnog završetka transakcije, Banka očekuje značajan sinergijski potencijal i poboljšanje profitabilnosti. Sinergijski potencijal uglavnom proizilazi iz projektovanih ušteda troškova, zbog optimizacije mreže ekspozitura i broja zaposlenih, kao i ušteda vezanih za IT usled pune integracije CA banke u sisteme Banke. Međutim, očekuje se sinergijski potencijal i na prihodnoj strani po osnovu kros prodaje, po osnovu promene kamatnih stopa na depozite, u cilju usaglašavanja sa cenovnom politikom Banke, kao i po osnovu korišćenja/upošljavanja viške likvidnosti Banke. S druge strane, biće i troškova koji će se uglavnom odnositi na otpremnine, podsticaje za zaposlene, troškove migracije IT OPEX(a), jednokratnu migraciju IT CAPEX. CAPEX zbog transformacije ekspozitura i migraciju kartica.

Imajući u vidu da je CA banka deo međunarodne bankarske grupacije, Banka je ocenila da su korporativna kultura i sistem vrednosti pomenute banke i Banke veoma slični, što će značajno olakšati proces integracije.

Banka namerava da sprovede postupak pripajanja CA banke Banci, kao i postupak pripajanja CA Leasing(a pravnom licu Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd. Nakon realizacije predmetnih transakcija, CA banka i CA Leasing će prestati da postoje kao pravna lica, bez sprovođenja postupka likvidacije. Realizacija pomenutih statusnih promena je predviđena u roku od 12 do 15 meseci od dana realizacije transakcije koja je predmet Ugovora o kupoprodaji akcija. Obezbeđivanje nesmetanog sprovođenja procesa spajanja, koje je planirano za 2023. godinu je jedan od najznačajnijih prioriteta u narednom periodu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.**

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA (nastavak)

Uticaj rusko-ukrajinske krize na nivo izloženosti rizicima

Sa početkom Rusko-Ukrajinske krize 24. februara, veliki broj zemalja uveo je ekonomske sankcije Rusiji i Belorusiji. Sankcije su širokog opsega, usmerene na pojedince, banke, preduzeća, monetarnu razmenu, bankovne transfere, izvoz i uvoz. Sankcije podrazumevaju isključivanje velikih ruskih banaka iz SWIFT-a, globalne mreže za razmenu poruka za međunarodna plaćanja, s tim da podrazumevaju postojanje ograničenog pristupa, kako bi se osigurala kontinuirana mogućnost plaćanja isporuka gasa. Pored toga, sve veći broj javnih i privatnih kompanija najavljuje ograničavanje poslovnih aktivnosti sa Rusijom i Belorusijom.

Uticaj na nivo izloženosti kredtnom riziku

Kako bi procenili potencijalni uticaj krize na portfolio RBRS, Banka je identifikovala klijente čije poslovanje je vezano za tržišta Rusije, Ukrajine i Belorusije.

Takođe, identifikovani su klijente čiji vlasnici predstavljaju državljane kriznih područja ili pravna lica-osnivače koja su registrovana na teritoriji Ruske Federacije, Ukrajine ili Belorusije.

Za tako dobijenu selekciju klijenata, urađena je procena mogućeg uticaja za svakog klijenta ponaosob. U obzir je uzet tip povezanosti sa ovim tržištima (uvoz/izvoz/vlasnička struktura), kao i procentualno učešće tih poslova u odnosu na ukupno poslovanje klijenata, tip izloženosti (direktan dužnik/jemac), sektor delatnosti kojem klijent pripada itd. Izvršena je procena zamenjivosti tih tržišta u smislu plasiranja robe/usluga (izvoz) i nabavke (uvoz). Zonu rizika supstitucije klasifikovali smo na nisku (lako zamenjiv), srednju i visoku (teško zamenjiv).

Uzimajući u obzir rezultate ovih procena, kao i poziciju Banke u smislu visine izloženosti, strukture limita (rok, način otplate), sredstava obezbeđenja, finansijske snage klijenta i ostale relevantne pokazatelje, procenjen je potencijalni nivo negativnog uticaja obuhvaćenih klijenata i klasifikovan na nizak, srednji ili visok.

Za identifikovane klijente su određene mere u skladu sa procenjenim nivoom rizika: prikupljanje dodatnih informacija, razmatranje postojećih limita, intenzivni monitoring, promena statusa rizika i internog rejtinga klijenta.

Za sve identifikovane klijente je ustanovljen i nivo izloženosti prema fizičkim licima zaposlenim u ovim privrednim društvima i uspostavljen monitoring.

Izloženost prema klijentima za koje je procenjeno da postoji visoka verovatnoća negativnog uticaja na portfolio Banke čine 3% ukupnog portfolija u segmentima privrednih društava, a nivo bilansne izloženosti prema fizičkim licima koji su zaposleni u ovim privrednim društvima je ispod 1% ukupne bilansne izloženosti prema fizičkim licima. Imajući u vidu ograničen nivo izloženosti prema identifikovanim grupama sa visokim nivoom rizika, banka ne očekuje značajne direktnе efekte po kvalitet portfolija i finansijske pokazatelje.

Mogući indirektni efekti usled rasta inflacije i pogoršanja ostalih makroekonomskih parametara se ne mogu isključiti i dodatno se prate i analiziraju, ali prema trenutno dostupnim informacijama i procenama makroekonomskih kretanja u Srbiji za 2022, banka ne namerava da značajnije koriguje procene visine problematičnih plasmana niti troškova rizika.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2021.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA (nastavak)

Uticaj na nivo izloženosti riziku likvidnosti

Nestabilna situacija izazvana konfliktom izmedju Rusije i Ukrajine, usmerila je rukovodstvo banke na detaljniju procenu rizika likvidnosti i mogućih gubitaka. Iako Banka ima visokolikvidnu poziciju, sa regulatornim pokazateljima znatno iznad propisanih minimalnih vrednosti (na dan 28.02.2022, Pokazatelj likvidnosti – 2.15, Uži pokazatelj likvidnosti – 1.54, Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom -192%), u cilju blagovremenog praćenja i preduzimanja mera, uvažavajući i očekivane odlive novčanih sredstava usled predstojeće akvizicije, Banka je sprovedla sledeće mere:

- Aktivirana je Komisija za upravljanje likvidnošću u nepredviđenim situacijama, sa ciljem unapređenja dnevnog upravljanja likvidnošću kroz praćenje kretanja bilansnih pozicija i neočekivanih promena, kao i negativnih medijskih publikacija sa jedne strane, uz sagledavanje potencijalnih izvora finansiranja, sa druge strane;
- Povećana je učestalost obračuna Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (dnevno);
- Sprovedeni su stress testovi potencijalnog pogoršanja likvidne pozicije Banke koji mogu nastupiti kao posledica značajnog povećanja nivoa povlačenja depozita klijenata, povećanog obima korišćenja uslovno opozivih linija, povećanog nivoa kreditne aktivnosti Banke

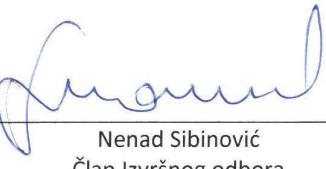
Banka je u procesu sagledavanja efekata nestabilne situacije izazvane konfliktom izmedju Rusije i Ukrajine, posebnu pažnju obratila na nivo izloženosti deviznom riziku. Kako Banka održava relativno nizak nivo otvorene devizne pozicije, znatno ispod regulatorno propisanog nivoa (na dan 28.02.2022, pokazatelj dnevnog rizika banke je ispod 3%), uz aktivnosti koje NBS sprovodi u cilju očuvanja stabilnosti kursa, Banka ne očekuje značajnije negativne implikacije po poslovanje.

Uticaj na nivo izloženosti operativnom riziku

RBI Grupacija sa povećanom pažnjom prati aspekte ukrajinske krize vezane za informacionu i cyber bezbednost. Cyber defence operativni centar RBI Grupe preduzima dodatne mere kako bi obezbedio relevantne threat intelligence podatke i vrši pojačani monitoring. RBRS sa svoje strane preventivno takođe vrši pojačani monitoring sa ciljem da se pravovremeno detektuju pokušaji cyber napada koji bi mogli biti izazvani dešavanjima vezanim za sukob u Ukrajini i obezbedi brza i efikasna reakcija.

Nakon datuma izveštajnog perioda nije bilo drugih događaja koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz finansijske izveštaje Banke sa stanjem na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine.

Beograd, 19. april 2022. godine

Nenad Sibinović
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora